

TIGHT BINDING

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_204024

UNIVERSAL
LIBRARY

తెలుగుగ్రంథమండలి.

రామతీర్థస్వామిచరితము.

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

Volume I.

❧❧❧

మొదటి భాగము 1000 ప్రతులు.
ప్రచురించిన తేదీ: 1933

ప్రచురించిన తేదీ: 1933

సంపాదకులు:

ముదిగంటి జగ్గన్నకౌప్రి.

తెలుగు. పబ్లికేషన్‌హౌస్.

1933

పెం 0-10-0.

కాకినాడ:

కాకినాడమద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

“మృత్యువు నాజీవితమును పడుగున నిరంతరము ముందు వెనుకలకు (పేక) నేయచున్నను నేను నాశనము నొందజాలను; నే నెన్నడును పుట్టలేదు. కాని యశ్రాంత జలరాశిమీది కెరటములవలె నా భౌతికశరీరము లనంతములు” “శరీరము విలయమై మట్టి మట్టిలో చేరును. నే ననంతగర్భమున యమరత్వకేళిని సల్పుదును; అన్ని చెవులును నాచెవులు, అన్ని కంఠును నాకంఠు, అన్ని చేతులును నాచేతులు, అన్ని మనస్సులును నామనస్సులు నేను మృత్యువును మ్రుంగి వేసితిని, భిన్నత్వమును పానము చేసితిని ”

అని గానముచేసిన పరమహంస రామతీర్థస్వామి పంజాబుదేశమున గుజరతునాలా జిల్లాలో మురోలివాలా యను గ్రామమున 1873 సంవత్సర కాక్రీక శుద్ధ పాడ్యమిరోజున భక్తశిఖామణియ, హిందీరామాయణామృతవృష్టిని కురిపించినవాడును నగు తులసీదాసు వంశమున నుదయించెను.

కొద్దిరోజులకే యితనితల్లి దివి కేగుటచే నీతడు తన యన్నయగు గోపైను గురుదాసు పోషవర్గమున పెరిగి పెద్దవాడయ్యెను, పువ్వు పుట్టుటతోడనే నాననవేయుననునట్లు యీశుపుష్పము సుంగంధపరిమళముతో వికసింప నారంభించెను.

చెను. జ్యోతిష్కులందరును నీయపూర్వస్థిసంపన్నుడగు బాలుడు తేజస్వీతుడగుననియు, శేముషీకాంతుడగుననియు, జాతి నుద్ధరించగల మహాపురుషుడగుననియు జ్యోత్యముల చెప్ప నారంభించిరి. చిన్నతనమునందే యతడు రామాయణ, భాగవత భారత పురాణగాథల నతిశ్రద్ధతో వినుచు, తనలో తాను ప్రశ్నించుకొనుచు, యితరులను ప్రశ్నించుచు, వారికితగు సమాధానములను తానే చెప్పచు, మన యిప్పటి కూసు విద్యార్థులనలె 'భరాటా, రమయానా' యను చదువుకాక, భారతవిజ్ఞానబీజములను దోహదము చేసి కొనుచుండెను. కుశాగ్రబుద్ధి, చింతన స్వభావము; ఏకాంత నిమగ్నత యను గుణత్రయముచే నొప్పుచు నితడు విద్యయనిన నల్లేరుపై బండివలె చటచట బోవుచు ప్రతి తరగతిలోను యగ్రేసరుడై మొట్టమొదటివాడుగా పట్టభద్రుడై 20 వ యేట యుం. ఏ., పరీక్షయందు గణిత శాస్త్రపారంగతుడయ్యెను. ప్రిన్సిపలు బెల్లుదొరగా రిలని యద్భుత బుద్ధిబలమున కాశ్చర్యమును జెంది కలెక్టరుపరీక్షకు చదువుమని యితనిని ప్రోత్సహించెను. స్వరాజ్య సామ్రాజ్య సింహాసనముల నధిష్టించి విశ్వైక్యపరిపాలనమును చేయవలసిన సార్వభౌముడు కలెక్టరునాథిరీ కంగీకరించు తెల్లు తటస్థించును ! రేయింబవళ్ళు కష్టపడి సంపాదించుకొనిన గణితశాస్త్రజ్ఞానము నిత డితరులకు బోధింప నుత్సహించుచుండెడివాడు. రెండువత్సరములు

లాహోరు క్రిష్టియను కాలేజీలో యీశాస్త్రపండితుడుగా నుండి, కొంతకాలము మరయొక కాలేజీలో సభ్యాపకుడుగా నుండి 1899 వ సంవత్సరమున నిత డరణ్యములకు తరస్సుకు పోయి మరుసటి సంవత్సరమున ప్రపంచబంధముల నన్నిటిని త్రొచుకొని సన్యసించెను. 27 వత్సరముల విజులప్రాయము; నెఱజువ్వనమున నున్న సతీతిలకము; అఖండమేధాసంపత్తు; సన్యాసము; ఎట్టి విచారితసంఘటనములు !

ఇతని జీవితమును గురించి మనకు విశేషాంశములంత గా తెలియవు. కాని జీవితముంతయు విత డసింధుధాన్యవతచ ర్శన నడపెను. బాల్యమున విద్యనభ్యసించు కాలమును కూడ నితడు తపఃకాలమున తనే గడిపెను. తిండిలేక మలమల నూడుచు బళ్ళిన తెలవారువరకును కూర్చునియే వెంకి గణిత శాస్త్ర ప్రశ్నకొరకు నొగడిపిన రాత్రి లనేకము లీమహామ హుని జీవితమున గలవు. వినాహునెనదిగాని యెప్పుడయ్యెనో యెంతకాల మాతడుగృహస్థజీవితము ననుభవించెనో కాన రాదు. కాని యతని భార్య గుణవతియు, భర్త పరాధీనియు నై యతని కెల్లప్పుడును సమ్యగ నొసగుచు శిష్యురాలై యతని యాధ్యాత్మికాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడి భారత గృహిణీధర్మమును నెగవేర్చి, భర్త సన్యసించినతరువాత సత నినే స్మరించుకొనుచు సన్యాసినియే జీవితమును సఫలముచేసి కొనెను ఇదియే కదా భారత సతీత్వము !

రామతీర్థస్వామి 27 వ యేట సన్యసించి మరియు వత్సరములు మాత్రము భౌతికశరీరమును ధరించి తరువాత యొకనాడు హఠాత్తుగా 1906 వ వత్సరమున గంగానదీ పుణ్యస్నాతస్థలలో నిరంతర జలసమాధి నేర్పరచుకొనెను. ఇట్లు జరుగుటకు కొన్ని నిమిషములకు పూర్వ మత డిట్లు మృత్యుదేవత నాహ్వానించెను.

“ఓమృత్యుదేవతా ! రమ్మ ! వాశరీరమును తీసికొని పొమ్ము. నాకేమిమును జుకు లేదు ! నాకేమిమును కొను వలేదు నేను ధరించుటకు నాకనేక శరీరములుకలవు. ఆదివ్య రజిత తుతులను, సుధాకర కాంతులను నేను ధరించి నివసించగలను. పర్వత ఝరీరూపమును దాల్చి నేను దివ్యగానమును చేయు దేవతవలె తిరుగాడ గలను. నేను రాజకీనితో నీచు వాయువును; సుగంధముతో మత్తైక్కినమలముమారుతమును. ఈ నా యన్నిరూపములును మార్పు నొందుచు ద్రిమ్మగు రూపములు. నే నా పర్వతాగ్రములనుండి వచ్చి మృతినొందినవారిని లేవనెత్తితిని; నిద్రపోయినవారిని లేపితిని; కొందరి ముఖాంబుజ సౌందర్యమును విశదీకరించితిని; కొద్దిమంది బాష్పపూరితనయనముల ననునయించితిని. గులాబిని గుడ్లగూబను కూడ నేను చూచితిని. వాటితో నానందించితిని. నేను దీనిని స్పృశించితిని; దానిని స్పృశించితిని. నేను నాశిరోవేష్టనమును ధరించి వెళ్ళిపోవుచున్నాను. నే నిచ్చ

టకు పోయెదను; నే నచ్చటకు పోయెదను. నన్నెవరును కనుగొనలేరు. నాతో నే నేమియు నుంచుకొనను.”

ఈవిధముగా 33 వత్సరములు నిండకముచుపే, ముక్తు పచ్చ లారకమునుపే 20 వ శతాబ్దపు భారత భాగ్యరాశియు, యుగపురుషుడును, బ్రహ్మాత్మవేత్తయునగు పరమహంస రామతీర్థస్వామియొక్క భౌతికశరీర మకాల కాలధర్మము నొందెను

కాని మహాత్ములు త్రికాలాతీతులు. వారు తమశరీర ములతో జీవించునది కొలది కాలమే యెసను వారికెన్నటికిని చా వనునదియే యుండదు ఈ 33 వత్సరములలోను కూడ రామతీర్థస్వామి తన భౌతికశరీరములో నెంతకాలము జీవించె నో చెప్పజాలము. కొంతమాది యమెరికను స్నేహితులు, రామతీర్థస్వామి యీశరీరములో నెప్పుడును జీవించనే జీవించడు. అత డెప్పుడును దేవత్వములోనే నివసించును. ఎప్పుడును యుత్కృష్టమైన యాధ్యాత్మిక చింతనములనే చేయుచు, వాటిలోనే రాత్రిం బవస్లు నివసించుచు, శరీరమనునది యొక టికలదను భావమునే మరచియుండు స్వామిజీ వంటివారు భౌతికశరీరములో చాలకాలముండజాలరని జ్యోతిషముచెప్పిరి. అతడు నిజముగా తనశరీరమునే మరచిపోయెను. లేదా మిను కుమినుకుమను కించిచ్చరీరజ్ఞానము కలిగి యుండెను. జీససు శరీర మతని దేవత్వజీవితమున కొక రథమువంటిదని రామ

శీర్షస్వామి చెప్పెను. అట్లే యితని శరీరమును తన బ్రహ్మాత్మ జీవితమున కొక వాధనముగా నుపయోగించెను.

ఈ పరమహంసయొక్క భౌతికచ్ఛాయ లిట్లు యచిర కాలములోనే ముగిసిపోయినను యితనిమోక్షానంద, యాధ్యాత్మిక జీవితములు, బ్రహ్మజ్ఞాన రహస్య నోలలాడుటలు, విశ్వమనవప్రోష, చేతనాశైలి పుష్టత, చింతములతోడి ప్రేమ సంభావనలు, అక్షరభిన్నాదర్శన తాదా యభిన్న భావము, యకుంత దేశభక్తి, మరణాయాతల, విద్వేషసంభావన తుత మొదలగు సమర్థవిశిష్టము కాలాంతమువరకు సజ్జా నిలిచి యుండును. వివిధ పరస్పరముల విద్వేష కాలాంతముతో పై కృత్యముచేసిన యిహక పుష్కరితములను మానవజాతిక దృష్టి ని తన హృదయ కెట్లాన్నియు కలిపిన యుండునోడు.

బాల్యమునుండియు నేకాంతసేవయు, చింతనశక్తియు నిత డలవర్చుకొనుచుండ నని సూచించబడెను. రాక్షసీరమున నితడనేకరాత్రులు యోగాబ్యాధిమాయ నిమగ్నుడయియుండెను. అనేకరాత్రులు సంతాన బాష్పములతో నితని ప్రక్కబట్టలన్నియు తడసిపోవుచుండెను. చిన్నతనమున సనాతన ధర్మ సభలలో భక్తిని గురించికాని కృష్ణలీలలను గురించి కాని యుపన్యసించునపుడితని శత్రుమాట భక్తిరసావేశమున యశ్రు ధారాపూరితము లగుచుండెను. ఈస్థితిలో నిత డనేకసారులు నల్లనివాడెను, పద్మనయనంబుల వాడెను, శిఖిపింఛమా

లివాడును, వేణీసుధామృతవృష్టిని వెదజల్లెడువాడును, కాలిం దీఫణిఫణిగ్రతాండవమూర్తియు సగు కృష్ణాగ్రహమును ప్రత్యక్షముగా దర్శించుచుంటి నని చెప్పచుండెడివాడు. ఇది తన యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో సునస్సుముక్కయే కాగ్రతావస్థ యని యతడు తగు వాత వ్యక్తపరచెను. జనసంకులమైన లా హోరుపట్టణ మనది యాత్మజేరి కతిసంగుచిత మగుటచే నత డు సమయము కొరతపడెను. హిమవత్సకృతములకును, తత్త్వాంతరగ్యాములకును బోలెడు యావనివదర్శములను, బ్రహ్మవిద్యారహస్యములను విశదీకరించుచుండెను. ఇట్లు తన హృదయజేరి సర్వవిద్యను బ్రహ్మపురి యగ్రణ్యములలో నవ యాత్మను తెలిసికొనెను; బ్రహ్మకొలెను, యానందధామ మైన యేకత్వస్థితిని పొందెను; విచారభ్రమలు నిలిగిపోయె ను. పరమాత్మయే తాననెను శావమెవోకి కలుగునో యట్టి వాని కీవిశ్వమంతయు శరీరమునలె నేవచేయువను సిగ్గాంత మున కాలడు రాగిలికెను. ఈమహావాని పట్టణములకంటెను రాజరాధములకంటెను హావ్యతిరేకులగు హిమవత్స గాగ్రము లందును, సాంద్రాగ్రణ్యములందును ప్రకృతిరాజ్యము నేలు చుండెడివాడు మనుష్యులు మరరాని ప్రదేశములందరకు యొంటరిగా నిశీధమందు పట్టవలె సంచరించెడివాడు. మంచు కొండలు విరిగి మీదపడుచుండ కాలూనుటకు వీలులేనిపర్వ తశిఖరముల కత డవలీలగా నెగ బ్రాకి కైలాసము, మానస

సరోవరము, బ్రహ్మకపాలము మొదలగు ప్రకృతిపీఠులను తన వశము చేసికొనెను. ఒకచోట నితని కైదుపెద్దపులులుత్రోవ కడ్డము వచ్చెను. వారొకరినొకరు తేటిపాటచూచుకొనిరి; పెద్దపులులు పలాయనమయ్యెను.

ఇక మానవలోకమున నితనిరాజ్య మువిచ్చిన్నముగా సాగెనని కేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఇకముందును సాగ నున్నది; విద్యుల్లతలవంటి యీతనిమందహాసము లితరులకు మిరుమిట్లు గొలుపుచు వారిలో నుల్సాహశైక్యని ప్రజ్వలింప జేసెడివి. ఇతడెప్పుడును బ్రహ్మానంద భరితుడై కృధ్విపతుల రాజ్యవైభవముల సధఃకరించుచుండుటచే రామపాదుషాయని పిలువబడెడివాడు. “నేను రామపాదుషాను మీహృదయ ములే నాసింహాసనములు. నేను వేదములను బోధించినపుడు ను కురుక్షేత్రములో విద్యగఱపునపుడును, మెక్కా, జెరూ సెలములలో నుద్ఘోషించినపుడు నన్ను మీరు సరిగా గ్రహించజాలకపోయిరి. నేను తిరిగి నాకంఠమునెత్తి పాడుచున్నాను. నీవు బ్రహ్మపదార్థమవు; నీకు కాన్పించు పిశ్వమంతయు నీవు; దీని కెవ్వరును, యేశక్తియు నెట్టి యాటంకమును కలిగించజాలదు. రాజులుకాని, దేవతలుకాని, దయ్యములుకాని దీనిముందర నిలువజాలవు. సత్యపథ మమోఘము. భ్రమ జెందకుము; నాతలయే సతలకావలెనన్న దీనినొక్కసారి త్రుంచి చూడుము; ఒకతలకు వేయితలలు బయలుదేరును.” అని రామతీర్థస్వామి యొకసారి చాటెను.

ఇతడు వేదాంతులలో వేదాంతి; పండితులలో పండితుడు. కవులలో కవిసార్వభౌముడు. ఇతడు పరమపదించువరకును విసుగులేకుండ రేయింబవలు లనేక శాస్త్రములను గ్రంథములను చదువుచు ప్రాచ్యపాశ్చాత్యవేదాంతములను సంపూర్ణముగా మధించెను; శంకర, కపిల, కణాద, గౌతమ, పతంజలి, జైమిని, వ్యాస, క్రిష్ణ, కేంటు, హిజెలు, గెదీ, ఫిష్టి, స్పినోజా, కోప్లి, స్పెన్సరు, డార్విను, హెకెల్, టిండాలు, హక్లేస్, ప్లాక్, జోర్డను, జేముల వేదాంతగ్రంథముల నవగతము చేసికొనెను; పర్షియను, యింగ్లీషు, హిందీ, ఉరుదు, సంస్కృతభాష లితనికి కరతలామలకములు; ఇత డమెరికాదేశముగో సంచారము చేసిన రెండు సంవత్సరములలోను వందలకొలది యువన్యాసము లిచ్చుటకుతోడు యమెరికా సాహిత్యమునంతను పూర్తిచేసెనని చెప్పినపు డితని యసమానప్రజ్ఞ పాఠకులకే విశదము కాగలదు. ఈకవి ప్రకృతితో లీనమై ప్రకృతిసౌందర్యముల ననుభవించి గానముచేసెను. ఇతనికి నెలయేళ్ళు స్నేహితులు. పర్వతసానువులు పట్టుపాన్పులు. వృక్షచ్ఛాయలక్రింద నీతడు ప్రకృతి రహస్యములను పక్షుల కుహుకుహూరవములద్వారా వినుచుండెను. ప్రకృతి గాన మీతనికి వినబడుచుండెడిది. సముద్రకెరటముల నృత్యములలోను, యరణ్యముల ఝంఝామారుతములలోను, నిశ్చబ్దసీమల శాంతిలోను, పర్వతరాజములందును, నితడు సాధా

గృహమును కనుగొనుచుండెను. ప్రకృతియొక్క యాత్మతో
 లీనమగుటయే నిజమైన వర్తనమని యితని యభిప్రాయము.
 ఈస్తితిలో మానవునొక్కనిని యొంటరిగా విడిచిపెట్టుడు;
 మానవుని యాధ్యాత్మికాభివృద్ధియు నీతియు నిష్ఠిచానియు దకుం
 తితముగా దోహదముచేయబడును. ఇక్కడనే మానవుడు
 తయారగును గాని పాతశాలప్రార్థనలలోను, పాండిత్యమా
 లోను కాజాలడు ! ఇచ్చటనుండి తననిజాత్మను తెలిసికొను
 నేని మానవు డచంచలమై యభేద్యమైన పర్వతము నధిస్థిం
 చినవాడగును. “నాకంటె యన్యమైన పర్వతమేదియు నాకప
 కారమును చేయజాలదు. ఆత్మజ్ఞానమే మతము. ఆత్మజ్ఞానమే
 యీవిశ్వమునంతను త్రిప్పమహాశక్తి. ఆత్మజ్ఞానమే చేతనాచే
 తనములకు ప్రాణాధారము. అతిసామాన్య మానవునికూడ
 దివ్యతేజస్కునిజేసి మానవసాధ్యమగు యనూనజయసంపద
 లను చేకూర్చగలుగున దీశక్తియే. అనుభవబ్రహ్మవిద్యాలయ
 మున పూజలొనర్చువాడే నిర్మలాంతఃకరణములను, ప్రసన్న
 వదనములను, సుతుష్టాంతరంగములను కలిగియుందురు. నా
 బ్రహ్మవిద్య యొక కేవల మెట్టసిద్ధాంతమాగాని ధర్మపన్నము
 గాని కాదు; జీవితపాలనముద్రమును మనసముచేసి మహాజ్ఞా
 నులు సంపాదించిన యవినాశియగు యనుభవఫలమైన నవ
 నీత మీబ్రహ్మవిద్య; అమరత్వప్రసాదిని మీబ్రహ్మవిద్య !”
 అని యితడు చెప్పెను. ఈయోగిపుంగవుడు తనదివ్యజ్యోతిని

క్షపంచమంతటకును గొంపోనెంచి యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ఈజిప్టు మొదలగు దేశములలో భారతవిజ్ఞాన శంఖమును పూరించి పాశ్చాత్యదేశములను మైకమునుండి మేల్కొల్పివెను. గంగానదీప్రవాహమువలె నితని జ్ఞానప్రవాహము స్పృశించిన దేశములన్నియు పవిత్రములగుచుండెను. ఇత డమెరికా నీధులలో తిరుగుచుండ నీ 'హిమాలయయోగి' యెవరా యని యడుగనివా రెవరును లేరు. ఇత డమెరికా దేశములో దిగవలెనని జపానులో యోడనెక్కెను. ఓడ రేవు కుజేరెను. ఎవరికివా రతితొందరతో గందరగోళపడుచు తమ సామానులను దింపుకొనుచుండ రామతీర్థ నిశ్చలముగా యూరక యాచుచుచుండెను. ఒక యమెరికను దేశస్థు డీసంగ తినిచూచి యాశ్చర్యపడి యితని నిట్లు ప్రశ్న చేసెను. నీసామానెక్కడ ?

రాముడు తానెంతసామానుమోసికొని పోగలడో యంతసామానును మాత్రమే యుంచుకొనును.

నీవద్ద నేమైన సాముకలదా ?

లేదు. రాము డెప్పుడును ధనము నుంచుకొనడు.

నీ విక్కడనే దిగ నెంచుచుంటివా ?

అవును.

నీకు సహాయమును చేయుటకు కొంతమంది స్నేహితులుండవలెను.

అవును, నాకొక డువ్వాడు.

ఎవరు ?

రాము డతని భుజమును తన చేతితో స్పృశించి 'నీవే' యనెను. ఈ 'నీవు' ఆయమెరికనుని సూదంటురాయివలె పట్టుకొని యత డానిముసమునుండియు రామతీర్థస్వామికి సమస్తోపచారములను చేయుచు యమోకాలోనున్నంత కాలమును యతనిని వీడజాలకపోయెను. ఆయమెరిక నొకసారి యిట్లుచెప్పెను. "ఇతడు హిమాలయములనుండి వచ్చిన యొక జ్ఞానజ్యోతి. ఇతనిని నిక్ష్ప దహించజాలదు; ఖడ్గము ఖండించజాలదు; ఇతనినేత్రము లెక్కుడును యానందాస్రవులచే దీపించుచుండును; ఇతని సందర్శనమే నూతనజీవితము నొసంగగలదు" మరియొకడు క్రశ్శించగా రామతీర్థస్వామి యిట్లు జవాబుచెప్పెను. "నేను నాలోపలనున్న పురుషునితో నానందించుచుండును. నే నాకలిగొనినపు డాహారమును, దప్పిగొనినపుడు దాహమును నా కెవరో యిచ్చుచున్నట్లు నేను కనుగొంటిని. నా కింతకన్న వేరేదియు నవసరము లేదు. నాకెప్పుడును యెట్టికష్టమును కలుగ లేదు" రామతీర్థస్వామి ఒక్క యమెరికాదేశములో చేసిన యద్భుతములను తెలిసికొనుట కమెరికాదేశమును చూచిన నానికే శక్యమగును అత డమెరికాలో యెవరిని సరకుగొనక యడవినుండి తనకట్టెలను తానే తెచ్చికొనుచు నిరాడంబరజీవితమును గడిపెను. రాకుమారులును,

ప్రభువులును, సార్వభౌములును యితనిని చూచుట కితని కుటీరమునకే పోయెడివారు. అమెరికాలో యితడు రోజు కొకటిరెండు యుపన్యాసముల నిచ్చుచు వారిని బ్రహ్మానంద మున నోలలాడించి భారతదేశ నిజతత్త్వమును వారల కెరుక పరచెను. సీన్యాన్నిస్కోలో యొకనా డితడు మహావేగ ముగా బోవుచుండగా 'భూమి నీదైనట్లు దానిమీదనుంచి నిర్లక్ష్యముగా నడచిపోవుచున్నాడకొమి,' అని యొక రడిగిరి. 'అవును భూమి నాదేను' అనియతడు బదులు చెప్పెను. ఇత డమెరికానున్నపు డమెరికనుదేశస్థుడనియు, జపాను లోనున్నపుడు జపానీయుడనియు, ఈజిప్టు, యింగ్లండులలో నున్నపు డాదేశ వాసియనియు వారుగర్వపడుచుండెడివారు. ఈదేశములలోని పత్రికలన్నియు తెల్లవారుసరికి రామతీర్థ స్వామిపేరుతో నిండిపోయెడివి. మరీచలలోను క్రీస్టియను దేవాలయములలోను సత డనేక యుపన్యాసములనిచ్చెను. అతడు తన దిగ్విజయయాత్రను ముగించి భారతదేశమునకు వచ్చునపుడు త్రోవలో స్త్రీమరుమీదనుంచి తననుగురించి చేసిన స్తోత్రపాఠముల కట్టను సముద్రములో పారవేసెను. అతడు భారతదేశమున దిగుటతోడనే మధురలోని స్నేహితు లందరును యతనినొక నూతనసంఘమును నూతనమతమును స్థాపించుమనికోరిరి. అతడు దాని కెంతమాత్రమును యొప్పు కొనక భారతదేశములో పనిచేయుచున్న సంఘములన్నియు

నాసంఘము లే. నేను వాటిద్వారానే పనిచేసెదనని చెప్పి సంతోషమును పట్టజాలక, కంఠము సాకికొని యానంద బాష్పములు జలజలరాలుచుండ విశ్వమునంతను ప్రేమాలింగన మొనర్చునానివలె బాహులతలను రెంటిని జాపి “నా యిష్ట దేవతయగు భారతిభూమిలో జుంచి యామె యన్నమును తినుటచే యామె నీటిని త్రాగుటచే యామె గాలినిపీల్చుటచే పెరిగిన శరీరములు, అవయవములు, కండరములు, సరములు, రక్తనాళములు, మనోబుద్ధ్యాదులు కలిగిన క్రైస్తవ, హిందూ, శాక్తి, ఆర్యసమాజ, సిక్కు, మహమ్మదీయులందఱును నాసోదరులు; కాదు ! నాఆత్మయే ! నేను వారివాడనే యని చెప్పుడు ! నే నందరను యాలింగన మొనర్చెదను. నే నెవరిని మినహాయించజాలను. నేను ప్రేమను. ప్రేమ జ్యోతి వలె సర్వమును ప్రకాశింపజేయును. సర్వమును జ్యోతిర్మయము చేయును. నిశ్చయముగా నేను ప్రేమప్రవాహమును తప్ప మరొకటికాదు. నే నందరను సమముగా ప్రేమించుచున్నాను.”

ఈమహాపురుషుని వేదాంత మద్భుతమైన యనుభవ వేదాంతమని యతనియొక్క ప్రతిపలుకును, చేష్టయు చెప్పకనే చెప్పుచున్నవి. ఆతడు తన వేదాంతత్వమును ‘టూకీ’గా యిట్లు చెప్పెను.

చటచట ముందుకుపోవు పరిశ్రమ ప్రవాహముగాని పుచ్చి పురుగులోడు పండులగుంట సోమరితనముగాదు. క్రీడ వలె కర్మకలాపము ననుభవించుటగాని, గాడిదమోతవలె పెట్టిమూట నీళ్లుట గాదు; సంతృప్తమనస్సుగాని సంశయకీట కాన్పదము గాదు; నిర్మాణదక్షతగాని నాశనదేవతగాదు; సౌభాగ్యసంస్కారముగాని ఛాందసాచారము గాదు; యథార్థభావావేశముగాని నేతిబీరకాయ కబుర్లు కాదు; వాస్తవముల నెఱు కవిత్వముగాని పుక్కిడిపురాణముగాదు; కార్యముల నెఱు తర్కముగాని పురాతన గ్రంథప్రమాణముగాదు; ఆత్మజ్ఞానానుభవముగాని శ్లోకములను కంఠస్థము చేయుటగాదు--ఇదియే యనుభవవేదాంతమని యతడు చెప్పెను. విద్యుల్లతలవలె మహాత్ములప్పుడప్పు డవసరమునుబట్టి యుద్భవించి విజ్ఞానబీజములను వెదచల్లి యంతర్ధానమగుచుండురు. వాటిని కాపాడుకొని, పెంచి, తగుదోహదముచేసి తత్ఫలము ననుభవించవలసిన బాధ్యత మనది గాని వారిది గానేరదు. భారతవిజ్ఞానాకాశమున వెలుగొందు సక్షత్రరాశిలో రామతీర్థస్వామి 20 వ శతాబ్దమునకు చెందిన యసామాన్యసక్షత్రము. ఈ తేజస్సును పూర్తిగా తెలిసికొని దాని నితరులకు బోధింప నెంచుట నముద్రమును తెప్పతోదాటుటకు యత్నించుటవంటిది. ఈకాంతి ననుగమించువారు ధన్యాత్ములు !

కావలెను !

కావలెను !!

సంస్కర్తలు,

ఇతరులను సంస్కరించు యోధులు కారు,

ఆత్మసంస్కారాన్వేషణ తత్పరులు !

విశ్వవిద్యాలయబిరుదములను

గెలుపొందినవారు కారు.

అహంకార మమకారవిజేతలు !

వయస్సు : బ్రహ్మనందయశావనము

జీతము : బ్రహ్మత్వము

త్వరగా దరఖాస్తులనంపుడు

భైత్యుకప్తార్థనాప్రపత్తితో కాదు.

అధికారవినిశ్చయముతో

విశ్వైకసియంతకు.

మీనిజాత్యకు.

ఓం ! ఓం ! ఓం ! ఓం !

—

భారతదేశసమస్య.

పిద్యాపూలకు రాముని సందేశము.

ఐకమత్యము ! ఐకమత్యము ! ప్రతివారును ఐకమత్యమునే కోరుచున్నారు. దేశములోనున్న వివిధశక్తులన్నియు నొకటితోనొకటి తలపడుచున్నవి. ఫలితము శూన్యమగుచున్నది. లక్షోపలక్షలైన 'బుర్రలు' చేతులు దేశము నెక్కడకు గొంపోనున్నవో యెవరికెరుక ! వేలకొలది జాతులు, మతములు తమ కిష్టమైనమార్గముననే యీ జాతీయనావనునడుప నుంకించుచున్నవి. సరియైన సడక కరుగుట లేదు ! మీమీ తెడ్లను యథాస్థానముననే యుంచుకొనుడు. మీస్థానముల నలంకరింపుడు; చిదరవందర నొందకుడు; ఏకముఖముగా మాత్రము తెడ్లను వేసి నావను నడిపించుడు. సామరస్యమే, భిన్నత్వములో యేకత్వమే యభివృద్ధి చేకూర్చగలవు. ఇట్లు మీమీస్థానములలో కూర్చొని చాడుకొనుచు ముందుకుపోండు ! మీ జాతీయధర్మము దీనినే శాసించుచున్నది. శరీరమంతయు స్వస్థముగానున్నపుడే శరీరావయవములును స్వస్థతనొందును. ఇట్టిధర్మపన్నముల నెన్నియేని చెప్పవచ్చును. కాని మన భారతదేశములో చిర కాలమునుండి సామరస్యము,

యైకమత్యము యేల శూన్యమైపోయెను. దీనికి రెండు ప్రధాన కారణము లున్నవి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత.

(2) ప్రజాభివృద్ధి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత:—

ఆల్పేరూని యనునతడు గొప్ప మహమ్మదీయ పండితుడు. వేదాంతి. అతడు సంస్కృతమును మనవేదములను పఠించెను. మహమ్మదీయుల పరిపాలనకు పూర్వమే యతడు మనదేశమంతటను సంచారముచేసి చాలవిషయములను గ్రంథస్థముచేసెను. హిందూ వేదాంతకవిత్వఖగోళశాస్త్రములపట్ల యతని కత్యధిక కౌరవము కలదు. అతడు కలుసుకొనిన కొంత మంది పండితుల పాండిత్యము నెంతయు మెచ్చుకొనెను. కాని ప్రజాసామాన్యముయొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు స్థితి మాత్రము చాలదుర్భరముగానుండెను. వారు శారీరకముగాను మానసికముగాను, నైతికముగాను, యాధ్యాత్మికముగాను కూడ యధఃపతితులై దిక్కులేనివారై సర్వవిధముల సభోగ తికిలేబడిరి. సాంఘిక, రాజకీయ మతసంబంధమైన విద్వేషములతో దేశమంతయు నిర్వీర్యమై, వికలమనోబుద్ధులు కలవారై ప్రజలు మహమ్మదుగజనీ దండయాత్రలముందర శిక్షణలేని 'బేడిమూక'వలె వికావికలై ధూళిధూసరమువలె నెగిరిపోజూచ్చిరని యతడు వర్ణించెను. తరువాత బేబరుకూడ (1526),

ప్రజలు కళాకౌశలము లేనివారనియు, హస్తనైపుణ్యము లేనివారనియు, పారిశ్రామికజ్ఞానము లేనివారనియు శిల్పము, ఆరామములు, కాలువలు చివరకు తుపాకిమందునుకూడ నెరుగనివారనియు, వారిలో కలయిక లేదనియు నిరసించెను. మనుష్యులలోనుండు దృష్టిలోపములకై యిందులో మనము కొంత కొట్టివేసినను యీస్థితి కడు శోచనీయము ! మన యనుభవ జ్ఞానశూన్యతయే భారతదేశ యధఃపతనమునకు ముఖ్య కారణము.

శారీరకష్టమును నిరసించుట, యసహజమైన శాఖోపశాఖలుగ జాతి, కులభేదములను పెంచుకొనుట, విదేశయాత్రను నిషేధించుట, శిశువివాహము, స్త్రీలను బలవంతముగా నజ్ఞానాంధకారమున బడద్రోయుట- ఏటన్నిటికిని యనుభవ జ్ఞానశూన్యతయే కారణము. ఈసాంఘిక దౌర్భాగ్యము, ఈసాంఘిక మాంద్యము పోవుటెట్లు ? దీని నెదుర్కొనుట విషసర్పముతో చెరలాటమువంటిది. ఆచారములను త్రోసిరాజునుట యతికష్టము. దానితో సంఘమంతయు మీద పడుదురు. సంఘమును వీరు దూషించుట వీరిని సంఘము దూషించుట తప్పనిసరియగును. దీనిద్వారా మరల ద్వేషములు, కలహములు, దురభిప్రాయములు చెలరేగును. అట్లని మనమోక్షమునే చూచుకొనుచు మన మూరకయుండవలసినదేనా? అది మాత్ర మెట్లు సాధ్యమగును ? అపవిత్రమైనసంఘములో నీహ

క్కడవుమాత్రము పవిత్రుడవు కాగలవా? మునిగిపోవుచున్న సంఘము నిన్ను కేలనిచ్చునా? నీవును దానితో మునుగవలయును. లేదా కేలవలయును. శరీరమునుండి విడిపోయిన చేతికి బలమేమి చేకూరును?

కాని భారతదేశమున నిట్టివేదాంతశూన్యమైన భావమే చిరకాలమునుండి ప్రబలుచు సంఘమంతకంతకు క్షీణించి పోవుచున్నది. యావనవిద్యార్థులారా! మీరింకను పైకిరానున్నారు. భారతభావిస్థితియంతయు మీ చేతులలోనే యున్నది; దానికి మీరే బాధ్యులు. పిరికిపందలు కేవల బహుళంఖ్యాకుల మార్భర్యములచే నోపాలింపబడుదురు. నిజమైన చేతనాత్మచే నొప్పవ్యక్తి తానే ప్రజాస్వాదయములను వారిభావములను పరిపాలనచేయుచుండును. నీకు విశ్వవిద్యాలయములు బి. యే. ఎమ్. యే. పట్టముల నీయవచ్చును. కాని నీవు పిరికిపందవు కానున్నావో లేక ధీరుడవు కానున్నావో నీవే నిశ్చయించుకొనవలెను. బానిసాధముడవు కానున్నావో లేక జీవితసింహాసనము నధిష్ఠించు రాకుమారుడవు కానున్నావో యది నీయధీనమునందే యున్నది. ధీరత్వముతో గూడిన పవిత్రజీవితమే చరిత్రకు వన్నెదెచ్చును. దేనిమీద ప్రయోగింతుమో దానికి చలనము నిచ్చునదే శక్తియని న్యూటను చెప్పియున్నాడు. చిరకాలమునుండి మనదేశమున దురాచారపిశాచముపై నాధారపడి యనేక ద్వేషవిద్వేషము

లు చెలరేగి దానిని పాడుచేయుచున్నది; చలనము లేకుండ చేయుచున్నది. శీల, సంస్కారములనుసరింపఁబడినయోయా వనులారా! మీరే యిట్టియనవసరములైన దుష్టశక్తుల నూడ బెరికి దేశములో జీవశక్తి నుద్దీపింపజేయవలెన; ఈపురాణ మాంద్య పిచాచమును (inertia) దగ్ధముచేసి దేశము నెట్లు త్రిప్పవలెనో యట్లు త్రిప్పి నూతనచలమును గలుగజేయుడు! భూతకాలమును వర్తమానముతో నన్వయింపజేయుడు. పవిత్రమైన మీ వర్తమానమును భావిసంతతి కందజేయుడు. మనమెన్నడును మనప్రాచీనసంప్రదాయములను కోల్పో జాలము. అట్లు కోల్పోయినజాతి బాహ్యమునుండి నాశనము చెందును.

అప్రాచీన మెక్కుడైనను దేశానర్థమే. అట్టిదేశము లోకలనుండి కుశృనారంభించును. సీత్యజీతమువలన సంఘములో కలహములు తటస్థించునా! అట్లు నీవు తలచెదవా? సీవాక్కడవైనను చెక్కుచెదరక ధైర్యముగా నీస్థానమున యుండుము. ఇదియే పౌరుషము. ఎప్పటికైనను ప్రవాహము నీవైపునకే వచ్చును. వారు భూతకాలమునుజూచి మురియుదురుగాక! సత్యపథమును వీడకుండువేని భవిష్యత్సంతయు నీదే యగును! పరిత్రోతను, ధర్మమును పెంపొందించని యైకమత్యము జాతిని రక్షించగలదా? ప్రజల సంధికారములో నుంచుటవలన నైకమత్యము చేకూరునా? మార్ఖ్యములకు,

ప్రమాదములకు గురియగు పరమదాస్యమా జాతీయసామరస్యము నొసంగునది? నావికులందరును కలసి నావనొకేవైపుకు సత్యమువైపుకు కాదు-దానికి వ్యతిరేకముగా నడుచుచున్నారనుకొనుడు. అది యాదరణీయమేనా? అట్టిజాతీయ నావ వెంటనే యథోగతిపాలుకాక తప్పదు. సత్య, పవిత్రతలలోనే యొకమత్యము సాధ్యమగును. జాతీయైక్యముచుగోమమహాశయులారా! మొదట జాతిలోనున్న యనేక యమానుషదౌష్ట్యమును పారద్రోలుడు! సత్యముకొరకు, యభివృద్ధికొరకు, మానవకళ్యాణముకొరకు వీటికొరకుచేయు యత్నములలో నొకప్పుడు ప్రజలును, యొకప్పుడు పనిచేయు ప్రచారకులును బాధల ననుభవింపవలసినయెడల నదంతయు దేశ మాధ్యాత్మికముగా జీవించియున్నట్లు రుజువుచేయుటయగును.

ఆదర్శమైన నడవడికలో బాధ ననుభవించుటే యుండదు. ఆబాధలో సంతోషముండును; ఆకష్టములో సౌఖ్యముండును! అదంతయు ప్రేమజ్యోతుల సంతటను వెదచల్లు శాంతియేయగును. అయినను జ్యోతిస్సందర్శనమే మహాబాధగా చూడబడు సంఘములలో బాధలేనిశాంతి, ప్రబోధమును కలుగజేయనిజ్యోతి ఈరెండును కలసి యెట్లుండగలవు? అనేక కష్టపరంపరలుండినను యుండునుగాక! జాతీయోద్ధరణ కవియు నవసరమే. చిన్నయూహలున్న గొప్పచునుష్యులుకారు

దేశమున కాధారము; గొప్పయూహలున్న చిన్నమనుష్యులే దానికి పట్టుకొమ్మలు; ఆయువుపట్టులు. శాంతి? ఎట్టిశాంతి? పశునిద్రలో శాంతికలదు. శ్మశానములో శాంతికలదు. మన కట్టిప్రేతశాంతి యవసరములేదు! మనకు సచేతనమైన శాంతియే కావలెను. పృజ లంధకారములోబడి మృగ్గుచుండ నీ జ్యోతిని భద్రముగా రక్షించుకొనుటకన్న నీకది లేకపోవుటే వెయ్యిరెల్లు మంచిది. తనచేతగల జ్ఞానసహాయము నవసరమైన వారికొసంగనివాడు తనధర్మమును విడనాడిన మహాపరాధి; పాపి.

(2) ప్రజాభివృద్ధి:—ప్రజాభివృద్ధిని మనము పెంచు తోటలలోని చెట్లయభివృద్ధితో పోల్చవచ్చును. ఇచ్చట తోటమాలి పనికిరానిచెత్తనంతను తీసివేయుచు, చెట్లు దట్టమగుచో వాటిని స్థలాంతరమున పాతిపెట్టుచు, గుబురువగైరాలను కత్తిరించుచుండును. దీనివలన చెట్లలో వైరుధ్యమేమియులేక సక్రమమైన యభివృద్ధి కలుగుచుండును. అడవులలోని చెట్ల యభివృద్ధియిల్లుండదు. అచట పెప్పడును వాటిలో విరోధభావ మేర్పడి బలవంతమై చెట్లు పెరుగుచు యడవియెంతయు కీకారణ్యమై చెట్లతో క్రిక్కిరిసియుండును. చిట్టచివర కేడవానలమో యడవినంతను తగులబెట్టుచుండును. తోటలలో నిట్టిది సంభవించదు. కాని తోటమాలి ప్రమత్తుడై తనపనిని నిర్లక్ష్యముచేయుచో సర్వమును తారు

మారగును. అడవిచెట్లగతియే వీటికిని సంభవించును. ప్రజాభివృద్ధికూడ ఈతోటలలోని చెట్లవంటిదే. ఒకసంఘములో ప్రజాభివృద్ధి మితిమీరి పెరిగిపోవుచుండగా కావలసినసంఖ్యకు మీరిన దానికేదో స్థలాంతరము కల్పింపబడకపోయినచో పోరు తప్పదు.

శాంతియంతయు నశించును. మానవాభివృద్ధి ప్రమము నశించి యడవిచెట్ల సాదృశ్యమువచ్చుటచే నైతికశాసనముల న్నియు నశించి భగవద్విధులు భగ్నమగును. ఇట్టిసమయము లందే జాతు లధఃపతితములై నీతిబాహ్యములగును. యవన రోమకాది యితరపట్టణముల యధోగతి కీయమితప్రజాభివృద్ధియే యాంతరంగిక కారణము. భారతదేశమునకుగూడ నిట్టి విషమగతిపట్టి చాలకాలమైనను మన మింకను యూరక మూలరోగమును నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారము. ప్రపంచములో నేదేశమును ఇంతదరిద్రముతో నిండియుండి యింత ప్రజాబాహుళ్యమును కలిగియుండలేదు. సామాన్య భారత కుటుంబములను చూడుడు! సంవత్సరాదాయ మతిస్వల్పము. ప్రతియేట కుటుంబము వృద్ధియగుచుండును. పైగ షొక్క మాడుచుండగ ప్రతియేట శుభాశుభ, శ్రాద్ధాదికములు మొదలగు యర్థరహిత తంతులకు తలకుమించిన ఖర్చు. ఈ స్థితియే ప్రస్తుత భారతదేశస్థితి. ఒకటి రెండు పశువులకే సరి పోవు తిండియున్న పశువులదొడ్డిలో లెక్కలేకుండ పశువుల

నుంచిన యవి కొట్టకొని చచ్చును. ఇట్టి యుద్ధకారణమును విడిచిపెట్టి శాంతి శాంతి యనుబోధలు చేయుట నిష్ప్రయోజనము. నా దేశస్థులు స్వభావసిద్ధముగా శాంతిపరులు. సౌమ్యులు. ఏమిలాభము! కడుపు కాలిపోవుచుండ ఈర్ష్యలు స్వార్థములు యెట్లు నశించ గలవు? ఈ ప్రజాభివృద్ధి సమస్యను త్వరలో పరిష్కరించనియెడల జాతీయైక్యతను పరస్పర యన్యోన్యతను గురించి చేయుబోధనలన్నియు బూటకము లగును. దీనిని మనము పరిష్కరించుటో లేక చచ్చుటో తేలవలెను. దేశమంతటను యింతదరిద్రప్రజ పెరుగుచుండ దయా ప్రేమరసము లభివృద్ధి కావలెననుట యాశ కెదరీడుటవంటిది. ఒకవస్తువు యొక్క ప్రతిప్రత్యేక యణువు నొకదానికొకటి తగినంత దూరములోనుండి తనుచుట్టలాము తిరుగుట కవరోధములేక యున్నప్పుడే వస్తువున కాకలయాపు (ఆంతరంగిక స్వాస్థ్యము) చేకూరునని పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుదురు. భారతదేశములోని ప్రజల్ని స్థితిలో నున్నారా? ఇతరులతో సామ్యము యక్కర లేకుండ నాడు తమసహజ స్వేచ్ఛను కలిగియున్నారా? ఒకడు తిండితినుచో పదిమందిపస్తుండవలసిన దేశస్వాస్థ్యమును వెంటనేచేకూర్చుటత్యవసరముకాదా? లేనిచో యడవిలోని చెల్లగతియే మనకును సంభవించుట తప్పదు. దానినే పసిమమహర్షి భూభారము మితిమీరినపుడు కలుపు, యుద్ధము, భూకంపము, దేశసంకటములు మొదలగు విధ్వంసక

సన్నాహములను ప్రకృతియే సృష్టించుకొనునని చెప్పియున్నాడు. ఇవి లేకుండ నీయనర్థము లెట్లునశించగలవు. వీటికే మైన మార్గములు కలవా? అనేకములున్నవి.

(1) విదేశయాత్ర) కూడదను పిశాచము నూడబెరుకుము. అది స్వర్గమున కడ్లువచ్చునని తలంచుట యంధకారము. ఎంతమంది యీదేశమున నివసించుట కిష్టపడరో యంతమందియు హాయిగ విదేశములకు బోవచ్చును. పొండు! బయలుదేరి దేశాంతరములకు వెళ్లుడు ఇక్కడే కూపస్థమండుకములవలె కూర్చొనినచో లాభ మేమున్నది? అయ్యో! సౌందర్యరాశియైన భారతభూమి కలకత్తా చీకటికొట్టువలె తయారగుచుండుటను మీరు చూచుటలేదా?

(2) ఆర్యు లీదేశము నాక్రమించినపుడు వారి కెక్కుడు సంతానముండుట యాశీర్వాదముగ నుండెడిది. ఇప్పుడారోజులు పోయినవి. ఆస్తితి తారుమారైనది. జనసంఖ్య మితితక పెరుగుచుండుటయే దేశానర్థక మగుచున్నది. సంతానాభివృద్ధి లేనిచో చనిపోయిన తరువాత స్వర్గము చేకూరదను పిచ్చివాడున్నచో కొంచెము కట్ల తెరచి చూడుమనుడు! ఆతడు చనిపోకమునుపే యిక్కడే తనయిల్లు తిండి లేనిపిల్లలు మలమలచూడుచుండ మహానరకముగా తయారగుచుండుటను చూడుమనుడు ! భగవద్గీత రెండవ యధ్యాయము 42-45 శ్లో || లలో యగ్జునునికి కలిగిన యీశంకటము

నుద్దేశించియే శ్రీకృష్ణుడు నిరసించి యున్నాడు. ఆశ్లోకములను చదివి వాటి స్వతంత్రత్వమును గ్రహించుడు! మనలను బాధించుచున్న యీక్రింది దురాచార పిశాచమును నాశనము కావించవలసియున్నది! వివాహమాడుట, సంతానవృద్ధిని గావించుట యజ్ఞనాంధకారమున మునిగి నివసించుట; దాస్యముతో చనిపోవుట! మనయజ్ఞానమునకు మనము మహమ్మదీయ పాలకులను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును హిందూ దేశములోని మతములను ప్రస్తుత విద్యావిధానమును కారణములని నిరసించవచ్చును. ఇది కొంతవరకు సత్యమైనను యానద్భారత ప్రజాభివృద్ధికి కారణమగు, ప్రపంచములో నన్నిటికంటెను యతిపవిత్రమగు వివాహసంబంధములలోని యపవిత్రతయే మనలను క్షోభింపది. పవిత్రతమమైన, యతిముఖ్యమైన యీసంస్థ నెంతయశాస్త్రీయముగా నెంత నిర్లక్ష్యముగా నెంతలజ్ఞానరముగ చూచుచున్నారు! జాతకములు చూపించుట, జ్యోతిషములు చెప్పించుట, శుభము హూర్తములను చూచుకొనుట, పవిత్రమైన వేదమంత్రములను చ్చరింపజేయుట ఇట్లెన్ని యున్నవేమి! మనవివాహములకాలములో నశుభప్రదముగా నపవిత్రముగా జరుపబడుచున్నవి. ఆహా! పచ్చికాయదెచ్చి పడవేయ ఫలమగునె! ముక్కుపచ్చలారని దుపతులకు వివాహములను చేయుచుండ గృహములుమాత్రము తమ శుభస్థానముల నలంకరించుట

కెట్లు సాహసించును. ఈయమానుష దృశ్యమును- పశువులు కూడ నొల్లని యీదృశ్యమునుచూచి గ్రహతారకములు వడ వడవణికి తమపదవులను వీడక నుండగలవా! తమ్ము పోషించుకొనజాలని శిశుదంపతుల దౌర్భాగ్యనివాహములను పవిత్రముచేయుటకు మారుగ వేదమంత్రములు నాటితో తమ పటుత్వంపదను గోల్పోవును! కోల్పోయినవి! పుట్టదరిమ్రులనుకలిపి యశక్తులైన, నిష్ప్రయోజకులైన, తిండికొరకు పరాశ్రయము నాశించుసంతానముల ననంతముగా వృద్ధిచేయు వైవాహిక దుర్గంధకలుషితములైన వేదమంత్రకుసుమము లెట్టివైనను శోషించకుండ నుండగలవా?

యువకులారా ! ఈప్రవాహము నాపివేయుడు ! అపివేయుడు ! భావిభారతమునకు బాధ్యులరగుచుకావనులారా ! అపివేయుడు ! నీతిపేరిట, భారతదేశముపేరిట, మీకొరకు మీసంతానముకొరకు యీవివేకశూన్యమైన యకాలమైన, యంధవివాహములను దేశములో జరుగకుండ చేయుడు ! ప్రజలను పవిత్రముచేసి యిదికొంత ప్రజాభివృద్ధి నరికట్టగలదు.

నాసలహాలు యసహజములని భావింపకుడు. మీరట్లు చేయవలెను. లేదా నిరంతరమొకప్పుడే కృశించుచు నిత్యమృత్యువు ననుభవించుట మనకు తప్పదు. ఇందులో నుత్తేజ్జయేమియు లేదు. శుద్ధసత్యము నీమాటలలో మీకెరిగి

చుచున్నాను. శిశువివాహ, కన్యావైధవ్యములకన్న ప్రపంచములో నసహజము లేమైనకలవా ? ఏనాగరికజాతిలోనైనను యిట్టిదికలదా ? నీలో మనుష్యవాసన యేమాత్రమైన మిగిలియున్నచో దీనినాపకుండ యెల్లువిత్రమించగలవు ! అదిగో ! వైధవ్యమునొందిన చిరుత బాలికల బాహులత లెల్లు యబుద్ధి పూర్వకముగ నే నీసహాయముకొరకు చాపబడుచున్నవో చూడుము ! నీకండ్లముందర నే, యీదూరాచార చితిలోబడి యంగుళమంగుళము చొప్పున సప్రాణదహనములు కావింపబడుచున్నవి. ఏపాపము నెరుగని యా బాష్పపూరితనయనములలో నుండి దేవత్వము మీసహాయములకొరకు చూచుచున్నది. ఎంతకాల మిట్లుపేక్షవహించెదరు ? భవానీరోదనములను మీరింకను పెడచెప్పినిబెట్టిరేని పాపముపండి మిమ్ముకట్టి కుడుపకయుండునా ? భూమికూడ దానిముందు గజగజలాడవలెను ! శాంతి ! మీచేతులతో మీరే తెచ్చిపెట్టకొనిన శని యిచ్చటనేయుండగా శాంతియెల్లు చేకూరును; యూరపులో తక్కువజాతులలోనివారు త్వరగా వివాహములు చేసికొందురు. వారిలోని నికృష్టులుకూడ మనంతటి బుద్ధితక్కువపనిని చేయరు. వైతరగతులవా రెన్నటికిని 30 ఏండ్ల లోపున వివాహమాడరు. దీనివలన తక్కువపిల్లలు యెక్కువ యర్హులైనవారు కలుగుదురు.

బ్రహ్మచర్యవ్రతమునుగూర్చి మన శాస్త్రములు విసుగులేకుండ నుద్ఘోషించియున్నవి పరిత్రలోనున్నంత శరీరక, యాధ్యాత్మికబలములు మరిదేనిలోను లేవు. సంభోగవాంఛను, సంభోగము మొదలగువాటియందు మనమువృధబుచ్చు శక్తిని నరికట్టి తిన్నగా నడిపితిమేని నదియోజుసుగామారి యనంతమైన యధ్యాత్మికశక్తియగును. మీరు మీతుచ్చవాంఛలను (సంభోగకోరికలను) నరికట్టవలెను. తుచ్చమైన భౌతికవాంఛల నరికట్టక యీశ్వరసంబంధము నెనఁజుత్వనేకరించి బూడిద పాలుచేయుచుండునో వాడు తనకు ప్రాణాధారమగు శుక్లమును (తెల్లరక్తమును) చేతులార ధ్వంసము చేసికొనుచున్న మూఁగుడని యెరుగకున్నాడు. ఈదివ్యశక్తిని దుర్వినియోగముచేయుటే యన్నిరోగములకును మూలకారణము. ఈతుచ్చవాంఛలను పశువాంఛలనియు (animal passions) మనము పిలుతుము. కాని పశువులుకూడ మనంతయన్యాయమున కొడిగట్టలేదు. అని మనవలె కేవల వ్యసనములకు పాలగుటలేదు. వివేకవంతుడగుటచే తనయుద్రేకమాల నరికట్టికొనగలవాడు కనుకనే మానవుడు పశువులకంటె యెక్కువగా తలంపబడుచున్నాడు. కాని పశువులవలె యనివేకముగా ప్రజాభివృద్ధిచేయుటలో యిరువురును సమానమైనను వాటికంటె యాధమముగా కేవల వ్యసనములకొరకే తుచ్చవాంఛలకు లోనగు మానవాధము నేమని పిలువదగును ?

పవిత్రత ! పవిత్రత ! ఉరిసంభముపాలైననుసగే పవిత్రులుకండు ! అట్లుకాచేని ప్రకృతి మీపై పగదీర్చుకొనును. అడవిలోని వృక్షముల వ్యాయమే మీకును పట్టును. కష్టమైనను సుఖమైనను భారతదేశముకొరకు, మీశరీరములకొరకు, మీమతముకొరకు, మీయైహికముస్మికములకొరకు—వీటన్నిటికొరకును మీరు పవిత్రులుకావలెను. అదిలేని ధీరత్వము, అదిలేని యైక్యము, అదిలేని శాంతి గగనకుసుమములు. ఆకాశ సాధములు.

విద్య—మనవిశ్వవిద్యాలయములలోని పట్టభద్రులకంటె నింగ్లండు, అమెరికాలలోని చదువులేనివారే యెక్కువ తెలివితేటలను కలిగియున్నారు. దీనికి కారణమేమి? అచ్చటనున్న ముద్రాసౌకర్యములే దీనికి కారణము. వారికి విజ్ఞానము దానిచూలమున పోకగా సమకూర్చబడుచున్నది. ఇంగ్లండు, జపాను, అమెరికాలలో కళాశాలలకన్న వార్తాపత్రికలే యెక్కువగా జ్ఞానమును వెదచల్లుచుండును. మనదేశములో ప్రస్తుతమున్న విద్యాసంస్థ లతిస్పల్నము. వాటివల్ల జరుగుచున్న పనికూడ శూన్యమే. మనప్రజల యజ్ఞానమునకును మనస్త్రీల యంధకారస్థితికిని మనమెవరిని దూషించనక్కరలేదు. మనలనుమనమే దూషించుకొనవలెను. సోమరితనములోను, చెడుకార్యములలోను వృధచేయబడుచున్న ప్రాణశక్తిని స్త్రీల సభివృద్ధిపరచుటకును, ప్రజాప్రబోధ

మును కలుగజేయుటకును, మీ యాత్మాభివృద్ధికిని వినియోగించి దేశముయొక్క యున్నతిని చేకూర్చెదరుగాక ! దీనికి సుఖవైనమార్గము, సూటియైనత్రోవ దేశీయప్రెస్సును బాగు చేయుటయే. స్త్రీలకొరకును, ప్రజలకొరకును నిజముగా నుపయోగించు వార్తాపత్రికలను దేశభాషలలో స్థాపించవలెను. ఆంగ్లవిద్యలో మునిగిపోయిన యువకులు దేశభాషలను చులకనగా చూచుట మంచిపనికాదు. ప్రతివాడును తనమాతృభాషను తప్పక గౌరవించవలెను. చదువురాని తన చెల్లెండను, అక్కలను, తమ్ములను, కూతులను, భార్యలను యితరస్త్రీబంధువులను ప్రతివిద్యార్థియు తన విభాయికధర్మముగ చదువుట వ్రాయుట నేర్చుకొనునట్లు కృషి సలుపవలెను. పాఠశాలలు మొదలగు సంస్థలకొరకు వేచియుండుట నిష్ప్రయోజనము. ఈపరిత్రధర్మము మీ మీదనే యాధారపడియున్నది. భారతదేశము జీవించియుండవలెనన్న స్త్రీవిద్యాప్రచారము బాగుగా సాగవలెను. ఒక్కబీదవాడుగాని యొక్కస్త్రీగాని చదువురాకుండ నుండకూడదు. ఈయజ్ఞాన తిమిరమును మీ రేయడంచి దేశక్షేమమును చూరగొనవలెను. నీపొరుగుననున్న పాకీస్త్రీకి విద్యనిచ్చుటకు సిగ్గుగాని, భయముగాని యున్నచో నీసీతులు, నీవిజ్ఞానము నిష్ప్రయోజనములు; నిరర్థకములు. అజ్ఞానులను, దరిద్రులను నీవు తల్లివలె లాలించి వారికి చదువు నేర్పవలెను. ఇంతకన్న దైవకా

ర్యము కేరొండు లేదు. వారికి మెల్లగా ఖగోళము, చరిత్ర, మనశ్శాస్త్రము, ఆర్థికశాస్త్రము మొదలైనవాటిని సుబోధక మగునట్లుగ చెప్పవచ్చును. బీదలను, స్త్రీలను విద్యానంతులను జేయుట మీకు పరమగమ్యము; దీనిని బాగుగ నిర్వహించిరేని మీరే దీనివలన చివరకు మీయాత్మోన్నతిని చేసికొందురు. ఇంతకన్నను కూడ ముఖ్యమైనపని మరియొకటి గలదని మీరు మరువరాదు. వ్యవసాయసంబంధమైన పరిశ్రమలను, శాస్త్రమును వాటిలో యభివృద్ధిగాంచిన యితరదేశములలో నేర్చుకొని హిందూదేశములో వెదచల్లవలసిన యగత్యమెంతయో కలదు.

మతము:—గృహధర్మములు, సాంఘికధర్మములు, జాతీయధర్మములు, యివియే మీకర్హకాండలు. కాని ఏకర్హకాండయు, ఏయుత్కృష్టకార్యమును యజ్ఞానాంధకారములో నిర్వహింపబడజాలవు. చీకటిలో చేయుచును చీకటి పనులే. విశ్వాస మనుజ్యోతియు, జ్ఞానమును దివ్యేయు సదా సీలో వెలుగుచుండినగాని నీ వేపనిని చేయజాలవు; ముందు కొక్క యడుగైనను పోజాలవు. ప్రతినీత్యము మీకు చేయు బోధనలు, ధర్మోపదేశములు మొదలైన వివరములన్నియు మీదేహములవంటివి. ప్రాణములేనిచో శరీరము నిలువజాలదు. అట్లే యివియును విశ్వాస, జ్ఞానములు లేనిచో నిరర్థకములు. శూన్యవాదము, చార్వాకము, మిథ్యావాదము,

పాపండుకాపాలికాది వాదములు మొదలగువాటి క్రములు కూడ తమలోనున్న ప్రచ్ఛన్నమతవిశ్వాసముచేతనే జయమునుగాంచగలిగిరి. కొన్ని సందర్భములలో వారుమతములో పండితులమనుకొనుచారికంటె యెక్కువమతమునే కలిగియుండిరి. మనకు నిజమైన హృదయసంస్కారము, మనస్సంస్కారము లేక భగవత్పరివర్తనము కలిగిననేకాని మన మేగృహ, సాంఘిక, జాతీయధర్మములను నెరవేర్చజాలము. 'విశ్వాసము చాల మహత్తుకలది. అది ప్రాణము నీయగలదు' అని కార్తైలుకవి చెప్పియున్నాడు. తన విశ్వాసమునుబట్టియే జాతీయైక్క చరిత్ర ఫలప్రదమును యాత్మాభివృద్ధిదమును నగుచున్నది. ఇసుకయెడారులలో నివసించు యరబ్బులు; మహమ్మదులు; ఒకశతాబ్దము; ఇది 'ఖాతరు'లేని యొక యంధకార యుతమైనయిసుకప్రపంచములో నొక్కజ్యోతిపడినట్లు లేదా! ఏమైనది? నిర్వీర్యమైన యిసుకతినైలు మందుగుండుసామానవలె విజృంభించి గ్రేనేడుమొదలు ఫిల్లీవరకును మిన్నంటెను. అంతయు నీశ్వరమహిమతప్ప మరేమియులేదు.

మహత్తుఅంతయు యవ్యక్తముగానున్న నీయంతరాత్మ నుండియే యావిర్భవించవలెను. ఎవడు పూర్తిగా దేవభావమునందే నివసించజాలడో లేక దానిలో కొంతవరకే నివసించుచు సంపూర్ణ దేవభావముకొరకు నిరంతరము కృషిసలుపడో వాడెట్టివాడైనను, యెంతటిశ్రీమంతుడైనను, వైభవ

ములతో తులతూగువాడైనను యగుగాక ! ‘బోడిలింగము వంటివాడే; మృతకల్పడే’ స్పెన్సరుతన యంత్యగ్రంథములో నిట్లు వ్రాసెను. ‘మన చింతనశక్తిలో భావమాత్మగాను బుద్ధి శరీరముగాను యున్నది. మనస్సునుగురించి మాట్లాడునపుడు సాధారణముగామనము దేనిని నిర్లక్ష్యముచేయుదుమో యట్టి భావములే దానికి చాల ప్రాముఖ్యములు. భావములు యజమాని. బుద్ధి సేవకుడు. భావస్థానమైన హృదయము, మతవిశ్వాసముల కునికిట్టు; కార్యములను పురికొల్పి దానిని ముటించుటకు వలయుశక్తినికూడ సమకూర్చును. ‘యజమానివృద్ధిని (హృదయమును) నిర్లక్ష్యముచేసి నౌఖరును (బుద్ధిని) తెగ పెంచుటవలన నెట్టిప్రయోజనమును లేదు ! అని స్పెన్సరు చెప్పుచున్నాడు. మనశ్శాస్త్రపండితుడగు జేమ్సుగారుకూడ నిట్లుచెప్పెను. ‘మతసంబంధమైన యనుభవములుకూడ తదితరప్రత్యక్షానుభవము లెంతవిశ్వసనీయములో యంతవిశ్వసనీయములే. అంతేకాదు అవి సాధారణముగా తర్కముచే స్థాపించబడిన ఫలితములకంటెకూడ నెన్నియో రెట్లు విశ్వసనీయములు’ ఆడంబరభూయిష్టమైన నీ బాహ్యతత్వమును దాటి, నిజతత్వమునకు సుముఖుడవగుట; నీ నిజతత్వములోని గభీరతను తెలిసికొనుట; దానిని గుర్తించి, భావించి, యనుభవించి, నీ నిజతత్వములో నైక్యముపొంది ప్రకృతిత

త్వమును నదియేయనియెరింగి 'తత్త్వమసి'యొక్క చేతన మూర్తివై వెలుగొందుట—ఇదియే నీధర్మము.

జీవితము బూడిదపాలుకొరకు కాదు.

ఒక సన్యాసివద్ద కొన్నిరాగినాణెములుండెను. వాటి నాతడు కొంతమందిపిల్లల కిచ్చివేయవలె ననుకొనుచుండెను. అనేకమంది బీదబాలు రాతనివద్ద గుమిగూడిరి. అప్పుడు భద్రగజమునెక్కి యొకరా జామార్గమున పోవుచుండెను. యోగి యాడబ్బులను రాజు కూర్చొనిన యేనుగుబూది యాబారీలోపడునట్లు ప్రేకివినరెను. రాజు తెల్లబోయెను అవి కడుదరిద్రుడవైన నీకొరకే యని యామోగి పలికెను. 'అదెట్లు' అని రాజు ప్రశ్నించెను. 'నీకు సర్వైశ్వర్యములు నున్నవి. కాని నీదాహముతీరుట లేదు. అపచాలక నీనిం కను రాజ్యములకొరకు పరితపించుచున్నావు; నీవందరికన్నను దరిద్రుడవు' అనియోగి బదులుచెప్పెను.

ఒకడు యిరువభోషణములను డబ్బుతోనింపుచుండెను. ఒకయోగి యామార్గమున బోవుచుండగా లోపలికా హ్వనింపబడెను. అదంతయుచూచి యోగి నీ వెందుకట్లుచేయుచున్నావని యతని నడిగెను. "స్వామీ! మీకేమిలోటు! ప్రజలు మీకు విందు లొసంగుదురు! అట్లు చేయకపోయి నను మీకుమీశరీరములు గడ్డిపరకలు. మాబోట్లు ధనమును పోగుచేసికొనిన సమయమువచ్చినపుడుపయోగించుకొన

వచ్చును” అని యతడుబదులుచెప్పెను. యోగిమాటాడక వెడలిపోయెను. మరునాడుయోగి తన కుటీరములోనుండగా యాభాగ్యవంతుడచ్చటకు వచ్చెను. ఆయోగి బహుశ్రమ పడి పెద్దగొయ్యినొకదానిని త్రవ్వి దానిలో గుండ్రటి యంద మైనరాళ్ళను రోజంతయు గుప్పించుచును. రాళ్లుకుప్పలుగా పడుచుండెను. ఆభాగ్యవంతుడు మీ రెండుకిట్లు చేయుచు న్నారని యోగినడిగెను. నేనీయందమైనరాళ్లను పోగుచేయు చున్నాను. అవెంతగుండ్రముగానున్నవో చూడుము. అని యోగి బదులుచెప్పెను; స్వామి! ఇక్కడొక పెద్దకొండయు న్నదే! దానినిండ కోటానకోట్లు రాళ్లున్నవి. మీకీవృథాశ్రమయేలయని చిరునగవుతో యాభాగ్యవంతుడడిగెను. నాకు కావలసినపుడుపయోగించుకొనుటకు నేను వీటిని పోగుచేసు కొనుచున్నాను. ఎప్పుడైనను యీకొండలన్నియు కొట్టుకొని పోవచ్చును. కనుక నేనిప్పుడే దాచుకొనుచున్నానని యతడ నెను. ‘స్వామి! అదెట్లు సంభవమగును? కొండలన్నియు కొట్టుకొనిపోవుటెట్లు?’ అని యాభాగ్యవంతుడు యోగిని మరలప్రశ్నించెను! ‘మూర్ఖుడా! నీవే నాకీపాఠమును నేర్పి తివి! నీయన్నమును నీకు భాగ్యవంతుడు ప్రసాదించని కాల మెన్నడును రాదు! నీశక్తిని, నీయమూల్యకాలమును వెండి బంగారములను పోగుచేయుటకు నీవేల పాడుచేసెదవు. ఇప్పు టికైనను యీపాఠమును నేర్చికొనుము. జీవితము నిట్లు

వృథాపుచ్చరాదు. ఈవిధముగా దుగ్ధినియోగముచేయరాదు. ఈలేనిపోని విచారములకొరకు జీవితమును దగ్ధము చేయకుము.

అశాపాశము.

తొంబదితొమ్మిది యనువలన పడకుమని పెద్దలు చెప్పుదురు. దీనిభావమేమి? ఉత్తరదేశమున నిదియొక సామెత. ఒకడు తనభార్యతో తనకుటీరములో సత్తిసంతోషముతో కాలము గడపుచుండెను. వాడు రోజంతయు పనిచేసి చెమటయూడ్చి యేకొద్దియో సొపాదించి దానితో శరీర యాత్రను గడపుచుండెను. వాని కింక నే ప్రాసించికోరికలును లేవు. ఈర్ష్యగాని ద్వేషముగాని లేదు. చేతికొద్దిపని చేసికొనుట, దొరికినదానితో సంతోషించుట యిదియే వానిజీవితము. వానిగుడిసెప్రక్కనొక శ్రీమంతుడుండెను. ఈతని కెప్పుడు నేదోయొక విచారముండెడిది. ఎప్పుడును సంతోషమనునదే యితడెరుగడు! ఒక యోగి వారిరువురయిండ్ల ను యొకనాడుచూచుట తటస్థించెను. అతడు భాగ్యవంతుని కడకు బోయి నీభాగ్యమే నీవిచారములకు కారణమగుచున్నది నీవు వేటిని కలిగియున్నావో యవికూడ నిన్ను కలిగి యున్నవి; నిన్ను బంధించుచున్నవి. నీమనస్సుదీనినుండి దానిమీదకును దానినుండి మరియొక దానిమీదకును సంచారము చేయుచుండును. అబీదవానినిచూడుము! అతని కేమియు లేదు.

కాని వానిముఖము సంతోషకాంతులతో నిండియున్నది. వానిసరము లెంతదిటవుగానున్నవో చూడుము ! వానిచేతులు, కాళ్ళు యతిసౌష్ఠ్యముగా నున్నవి. అదిగో వాడు యీల వేయుచు, గీతములుతీయుచు, యెంతహుషారుగా, యెంత నిర్విచారముగా, యెంత తేలికగా పోవుచున్నాడోచూడుము ! ఆధనవంతు డెప్పుడును నట్టియానందమును బొందియుండలేదు. ఆధనవంతు డాయోగిమాటలను పరీక్షించనెంచి యోగిచెప్పినవ్యకార మాబీదవాని గుడిసెలో 99 రూపాయిలను దొంగతనముగా జారవిడిచెను.

చిత్రము! మరునాడు బీదవానియింటిలో నిప్పేరాజు చేయలేదు. పృథివీజు వానియింట శుభ్రమైనమంట విలిగెడిది. ఆతడు కష్టించి తీసికొనవచ్చిన డబ్బుతో వచ్చునంత సంభారమును తెచ్చుకొని వండుకొని వారు హాయిగా భుజించెడివారు, కాని ఆరాత్రిమాత్రము వారునిప్పు నీరు యార్చుకొని పస్తుండిరి. మరునాడు యోగియు భాగ్యవంతుడును కలసి వానియింటికిబోయిరి. నిన్నమీయింట నిప్పులేదేమియని యాయోగి వాని నడిగెను. అతఁడబ్బముచెప్పజాలక నిజము నిట్లు చెప్పివేసెను. 'నేనిదివరలో రోజుకు కొన్ని యణాలనుమాత్రమే కష్టించితెచ్చుకొని దానితో బియ్యము, కూరలు వనైరా ఖరీదుచేసి హాయిగా భోజనముచేసెడివారము. నిన్నమీయింట 99 రూపాయలతో నొక పెట్టెదొరకెను.

వెంటనే యింకనొకరూపాయియున్న నూరగునుగదా యను నక్కయాశ కలిగెను. రోజువిడచిరోజు యొకపూట తిండి మూనినచో నొక వారమురోజులలోనైనను నొకరూపాయిను మిగిల్చినచో 100 అగునని మేమూహించుకొంటిమి' అని య తడనెను. కనుక వారు పస్తుండవలసివచ్చెను. ధనికుల లోభ త్వములోనున్న రహస్యమిదియే. వారు సంపాదించినకొలది దరిదుర్లగుచుందురు. 99 యున్నపుడు 100 కావలెను 99,000 యున్నపుడు 100000 కావలెను.

భగవంతుడు సర్వత్రనున్నాడు.

ఒక ఖాజీగా రొకప్పుడు పాదుషావద్దకు గొప్ప యు ద్యోగముకొరకు వచ్చెను. వానిని పరీక్షించుటకు పాదుషా 'భగవంతు డెక్కడ కూర్చొనును? అతనిముఖమేవైపున నుండును? ఆతడేమితినును; ఏమిచేయును' అని ప్రశ్నించెను, వీటికి సమాధానమిచ్చుటకు వారంరోజులు గడువీయబడెను. సరియగు సమాధానమువచ్చుచో యుద్యోగమగును. ఖాజీ గారి కదంతయు సగమ్యగోచరమయ్యెను. గడువుసమీపించు చున్నను యేమియుతోచక యతడు గడువురోజున జబ్బుగా నున్నట్లు నటించిపండుకొనెను. ఆతని నొఖరువచ్చి యతని రోగకారణము నడుగ 'నన్ను బాధించకుము. నేను చావ నున్నాను' అని యతడనెను. అయ్యా! సంగతేదియో నాకు తెల్పుడు. మీరు బాధ వడుటకంటె మీకొరకు నేను చని

పోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాను అని యతడు బ్రతిమలాడెను. అప్పుడు ఖాజీ నిజమును చెప్పి వేసెను. ఆనాఖరు చాలతక్కువ జాతివాడు. ఎట్టిగౌరవమును లేనివాడు. కాని ఖాజీకి నిజమైన శిష్యుడు, చదువుకొన్నవాడు. అత డాప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పట కొడంబడెను. తనజవాబులు సమంజసముగా నుండని యెడల తానే చనిపోవుట కంగీకరించి తన చింకిరిగుడ్డలను ధరించి పాదుషావద్దకు వెళ్లెను. ఈచింకిగుడ్డలవా డొక మహావేదాంతి! హిందూదేశములో రాజాధిరాజులుకూడ నిట్టి సన్యాసులవద్దనే జ్ఞానోపదేశమును పొందుదురు. అత డట్లు పాదుషాద్వారమునకుపోయి మీకేమికావలెనని యడుగగా ‘ఓరీ! నీగురువునకిచ్చిన ప్రశ్నలకు నీవు జవాబునీయగలవా?’ యని రాజడిగెను. ‘అట్లనేచేసెదను’ కాని ప్రశ్నించువా డెప్పుడును శిష్యుడు. సమాధానములను చెప్పువాడు గురువు. కనుక మన మతగ్రంథములప్రకారము నీవు నడువవలెను. మనమతధర్మములప్రకారము నాకు గౌరవస్థానము నిచ్చి నీవు క్రిందకూర్చొనుము’ అని యావేదాంతి చెప్పెను. రాజు తనదుస్తులను యాధరణములను యతని కిచ్చివేసి తన సింహాసనముమీద కూర్చుండుమని చెప్పి నీసమాధానములు బాగుండనిచో తలనరికించెదనని చెప్పెను. అందుల కాతడదివరకే యొప్పుకొనెను. దేవుడక్కడకూర్చుండును యనునది మొదటిప్రశ్న. మాటలతో జవాబుచెప్పిన దాని కర్థముకాదని యతడొక

గోవును తెప్పించమనెను. ఒకగోవు తక్షణమే తీసికొనిరాబడెను. 'అయ్యా! ఈయావులో యేమైన పాలుగలవా?' యని యతడు రాజును ప్రశ్నించెను. రాజు 'ఉన్నవి. తప్పక పాలున్నవి' యనిచెప్పెను. 'ఎచ్చటనున్నవి?' యని పండితుడడిగెను. 'పొదుగులో' నని రాజుచెప్పెను. 'కాదుకాదు. తప్పితివి. పొదుగునుకోసిచూడుము! నీకేమియు పాలురావు. పాలు ఆవ్రశరీరమంతటను యున్న' వనిచెప్పి దాని నాపండితుడు పంపించివేసెను. అప్పుడు కొన్నిపాలు తీసికొని రాబడెను. 'ఈపాలలో వెన్నయెక్కడనున్నది? ఈపాలలో వెన్నయున్నదా' యని పండితుడడిగెను. ఉన్నదని వారుచెప్పిరి. ఈపాలలో వెన్నయెక్కడకూర్చున్నది! యని పండితుడడుగ వారందరును శైలబోయిరి. వెన్నయెక్కడ కూర్చుండునో మీరు చెప్పజాలకపోయినను అది యీపాలలో నున్నట్లు మీరు నమ్ముచునేయున్నారు. నిజమనకు వెన్న పాలలో సర్వత్రాయున్నది. అని యతడుచెప్పెను. అట్లే భగవంతుడు పాలలో వెన్నయున్నట్లు ఆవులో పాలున్నట్లు యీవిశ్వమంతటను నిండియున్నాడు. పాలకొరకు నీవు ఆవును పితుకవలసియున్నది. అట్లే భగవంతునికొరకు నీవు నీహృదయమను కామధేనువును పితుకవలెను! అని యతడు చెప్పగా రాజు నిర్విణ్ణుడయ్యెను. భగవంతు డెక్కడో యెనిమిదవ స్వర్గములోను తొమ్మిదవ స్వర్గములోను యున్నాడని చెప్పినవారి మాటలు

కల్లయని రాజపుడు కనుగొనెను. రెండవప్రశ్న: భగవంతు డెట్లుచూచును? తూర్పు, పడమర, యుత్తరదక్షిణములలో యెదిశకు చూచును? వారందరును భగవంతు డొక వ్యక్తి యనుకొనిరి! అప్పుడాపండితుడొక దీపము నాజ్ఞాపించెను. ఒక కొలివొత్తి తూర్పుకుగాని పడమరకుగాని యుత్తరమునకుగాని దక్షిణమునకుగాని చూచుట లేదు. నిజమునకది నల్లిశలను సమముగా చూచుచున్నదని పండితుడు బోధ చేసెను. రాజానందభరితుడయ్యెను. భగవంతుడు నీహృదయముగోని జ్యోతి. అది యన్నివైపులను తిలకించుచుండును.

మూడవప్రశ్న: భగవంతు డేమి చేయుచుండును? పండితుడు 'సరే' ముందు ఖాజీని తీసికొనిరండు అని చెప్పెను. ఖాజీవచ్చెను. తన నొఖరు సింహాసనము నధిష్టించుట రాజు క్రింద కూర్చొనుటయు చూడ నతని కాశ్చర్యము కలిగెను.

అప్పుడు పండితుడు ఖాజీని పండితునియొక్క యథాస్థానమున నుండ నియమించెను. అనగా నొఖరుపదవి నిచ్చెను. రాజును ఖాజీయొక్క స్థానమున కూర్చొనుమని తాను సింహాసన మధిష్టించి భగవంతుడిట్లే చేయుచుండును. పండితుని రాజుగాను, రాజును ఖాజీగాను ఖాజీని 'ఫాజీ' గాను చేయుచుండును. ఇదియే యతని నిత్యకృషి. ఒకకుటుంబము కొంతకాలము మహదైశ్వర్యము ననుభవించును. తరువాత

నది యథఃపతితమై పేరు లేనిదై మరియొక కుటుంబముపైకి వచ్చును. కొంతకాల మొక పుగుషుని మహాపురుషుడని మిన్నంట పొగడుదురు తరువాత మరియొకడు వైకివచ్చును. ప్రతిదినము ప్రతివత్సరము నిట్టిచక్రము తిరుగుచునే యుండును; మార్పులు జరుగుచునే యుండును. అప్పటినుంచి మన వండితునికి ఖాజీపదవి నిచ్చిరి.

భగవంతు డెప్పుడును కృతిష్టుడే.

అతడు తన ఋణములను వడ్డీతోనహా చెల్లించు చుండును. ఒకదేశములో నొకమహారాజపుత్రు డశ్చివైభవముతో తనప్రజల నేలుచుండెను. అతడు వివాహమాడలేదు. ప్రజలందరును నతని నెట్లైన వివాహమాడమని బలవంతపెప్పుచుండిరి, ఎట్లకేల కతడొప్పుకొనెను. వివాహప్రయత్నములు రాజవైభవముతో చేయబడుచుండెను. శుభదినమున రాజు తన సమస్తపరివారముతోను, భద్రగజమునెక్కి భేరికాది మంగళ వాయిద్యములతో బయలుదేరెను. అతడు తన చిత్తమువచ్చిన కన్యను వరించవలెను. అత డెక్కడకు బయలుదేరుచున్నాడో యెవ్వరు నెరుగరు. రాజనగరు దాటిరి. ఇంకను ముందుకుపోవుచుండిరి. రాజు దట్టమైన యడవిమార్గములనుబట్టి పోవుచుండెను. 'ఈ రాజేమిచేయుచున్నాడు? చివర కీత డేచెరువునైనను చెట్టచేయనైనను పెండ్లాడనున్నాడాయేమి?' యని వారందరును గుసగుసలు మొదలుపెట్టిరి..

ఇంతలో స్ఫటికధావశ్యములో మెరయుచున్న నొకకాసారము, దానిప్రక్క నొకకుటీరము కాన్పించెను. ఆకాసారమన్నివైపులను యాకసమునంటు చుట్టినీడలతోను, పూపాదరిండ్లతోను కడురమ్యముగా నుండెను. వాటికొమ్మలనడుమ నొకముదుసలి యుయ్యెలలో నూపింపబడుచుండెను. 'ఇతడాముదుసలిని పెండ్లాడునాయేమి?' యని వారు హేళన చేసికొనుచుండిరి. పరివారమంతయు నచ్చట జేరుటతోడనే ప్రయాణ మాపివేయబడెను. అచ్చట నొక దేవకన్యకను బోలు కన్యక తన చిరుతచేతులతో నాముదుసలి తండ్రిని య్యెలలోనుంచి యూపుటను వారు గాంచిరి. ఆరా జెన్ని యోపర్యాయములు తన చిన్నతనమున నచ్చటకు పోయి యుండెను. ఆకన్య యెప్పుడును ధర్మార్థుల ర్తినియై తండ్రికి సకలసౌఖ్యమును, మలమూత్రముల నెత్తుచు, సర్వోపచారములను చేయుచు, తండ్రిని జలకమాడించి, వేళ కీప్టాన్నభోజనమిడి, పితృబుణమును తీర్చుకొనుచుండెను. అమె యెప్పుడును యీహనినంతయు నాడుకొనుచు, పాడుకొనుచు, నతిసంతోషముతో చిగురుచిగురున గంతులువేయు పక్షివలె చేసికొనిపోవుచుండెను. ఆమెయొక్క యీమందస్మితవదనారవిందమే రాజు నెంతయు మెప్పించెను. రాజు తన భద్రగజమును దిగి యామునిసమీపమునకు వచ్చి వాని పాదములకు నమస్కరించెను. 'కుమారా! నీ కేమి కావలెను' అని యత

డడిగెను. 'నన్ను నీయల్లునిగ జేసికొన వేడుచున్నా' నని రాజు బదులుజెప్పెను ఆముదుసలికి ఇట్టరానిసంతోషము కలిగెను. 'రాజా! నేను కడు బీదవాడను! నానంటి సన్యాసిపుత్రికను నీవెట్లు వివాహమాడగలవు' అని యత డనెను. 'నే నింకొక కన్యను వరించదలచుకొనలేను. నే నీమెనే ప్రేమించుచున్నాను' అని యతడనగా ముదుసలి 'నరే' యనెను. ఇతడు మహావేదాంతి; తన కుమార్తెకుకూడ వేదాంతమును బోధించెను.

అప్పు డామెకు సర్వాభరణములును చిత్రవిచిత్రదుకూలములును యొసంగబడెను. ఆమెవీటిని ధరించెను; కాని యామె తన 'బాలతొడుగు'ను మఱచిపోక దానిని కానుకగా తనతో నొకపెట్టెలో పెట్టి తీసుకొనిపోయెను. ఈ కానుకేడియో మీ రెరుగుదురా ! ఆపె చింకిగుడ్డలమూట !

ఆమె రాజసౌధమును చేరెను. కాని రాజబంధువుల కిదెంతయు కష్టముగా నుండెను. రాజపుత్రికలను వివాహమాడక యొక ముష్టిపిల్లను వివాహమాడుచో వారామె నెట్లు రాణిగా పూజించగలరు ! కానిత్వరలోనే యామె నడవడిక వారి హృదయములను మార్చివేసెను. వారామె నెంతయు ప్రేమించి గౌరవింపరాగిరి. ఆమె యెప్పుడును, యెట్టికష్టములలోను, యెట్టిసంపదలలోనుకూడ శాంతచిత్తముతోనే నిండుకుండవలె తొణకకుండెను. ఒకసం

వత్సరమైన తరువాత యామిగొక చక్కనిపిల్లి కలిగెను. రాజును, రాణియు నాపిల్లనుజూచి మోతమోమురియుచుండిరి. మూడువారు గేర్లు గడచెను. దేశములో గొప్పకుట్రబయలుదేరెను. రాజపుత్రులందరును తిరుగుబాటుచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు తమవజాతిస్త్రీకి పుట్టిన యాపిల్లరాజ్యమున కధికారినియగుట నానికి సంబంధముగానుండెను. మరియొకపిల్లను పెండుకొనుచో పెరిగి పెద్దవారైన తరువాత నీ రిరువురిలోను కమ్యములు పెరుగును. ఏమిచేయుట ? ఈ సంగతి రాజు రాణికి చెప్పి 'ఈపిల్లను చంపివేయుచో మన బాధలన్నియు గట్టెక్కును.' యని యనెను. రాణి వింటనేయిట్లనెను. నేనిచ్చటకు వచ్చిననాటినుండియుకూడ నీతోకలసి యీసింహాసనము ననుభవించవలెనని నా కెట్టికోరికయును లేదు. నాకోరికలను, నాయాశలను, నాసర్వస్వమును నాడే నీపరముజేసితిని నావ్యక్తి, నాశరీరము నీలో నాడేకలసిపోయినవి. నాశరీరము నీసేవకేగాని నీ కభ్యంతరమును కల్పించుటకుకాదు. ఈపిల్లను చంపించుట నీకు హితవైనచో నట్లే చేయించుము. ఈపిల్ల నాపిల్లయని నాహృదయాంతరాళమున నే నెప్పుడును తలంచలేదు. అట్లు పిలువలేదు !' తరువాత విశేధమందు కలకువాండ్రు కాపిల్ల నిచ్చివేసి రాజు రాణితో యావృత్తాంతమును చెప్పెను. ఆరాణి యావంతయు చలించలేదు ; శాంతి తప్పలేదు ; సంతోషము చెదరలేదు ; ముఖ

కాంతి తగ్గలేదు ; ఆమె కేమియు జరుగనట్లే యుండెను. ఇదియే వేదాంతము ; బాహ్యసంస్పర్శలను గణనచేయకుండుట జ్ఞానము.

దేశములో శాంతి కలిగెను. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగెను. తరువాత వారి కొకమన్నధునివంటి పుత్రుడుదయించెను. వానిని ప్రేమించనివా రెవరునులేరు. ఇట్లు కొన్నిసంవత్సరములు గడచెను. తిరుగ దేశములో నల్లరిబయలుదేరెను! ఈపిల్లవానినికూడ చంపకపోయినచో దేశములో సరాచకము, యద్ధము బయలుదేరును; దేశస్వాస్థ్యము చెడిపోవును.' అని రాజు రాణి కెరిగించెను. రాణి సంతోషముతో నిట్లనియెను. ' ఈదేశమంతయు నానిజాత్యయే. నాకుచెందినదేదియులేదు. 'నాది' యనునది నా కేమియులేదు. నేనుసూర్యునివలెనున్నాను. ఇచ్చుటే నాస్వభావము.' ఆపిల్లవాడుకూడ యిచ్చివేయబడెను. తరువాత మూడవశతాబ్దము కలిగెను. అదియు నట్లే యర్పించబడెను. ఆరాణి యెట్లు ధైర్యమును నిలుపుకొనగలిగెను ? ఆపె రాజసాధమునకు వచ్చిననాటనంకియు తన చింకిగుడ్డలను భద్రముగా దాచుకొని యంచుకొన్న యొకగదిలోని కొక్కతెయు బోవుచుండును. అక్కడ తన రాజమస్త్రులను తీసివేసి యాచింకిగుడ్డలను ధరించి నేను "సత్"ను అనగా బ్రహ్మమును అని ధ్యానించుచుండును. అట్లు తనదేవత్వము నాచింకిగుడ్డలతోనే గ్రహించి యనుభ

వించును. తానిచ్చట సాధములలోను రాజవైభవములలోను బంధింపబడియున్నను చిన్ననాటి తన యానందము నెన్నడును కోల్పోలేదు. ఐశ్వర్యములుగాని, భోగములుగాని యామెను తమవంకకు తీర్చుకొన లేకపోయెను. ఆమెకు దేనియందును రాగములేదు. ఆమెనునస్సెప్పుడును బాహ్యవిషయములలో చిక్కుపడలేదు. ఆమె యెప్పుడు “సోహం” జపమును చేయుచునేయుండెను. ఇట్లు తనబంధనములను, బాధ్యతలను త్రెంచుకొని యామె పవిత్రురాలయ్యెను. మీరెప్పుడేని క్రుంగిపోయినట్లుగాని, విచారగ్రస్తలయినట్లుగాని బాధపడవలసినవచ్చినయెడల నిట్లే చేయవలెను. అన్నిబాధనములను, కోరికలను అవసరములను, రాగములను, మమకారములను తెంపుకొనుమ. తన్నులమే మోక్షసామాజ్యము మీయటచేతిలో నుండును. ఈరాణి యెప్పుడును రాజసాధములో నున్నంతకాల మిట్లే చేసెను.

రాజాకరాత్రు యామెనుచేరి మాటమాటికి బిడ్డలను చంపుచుండుట బాగుండలేదనియు, పెంచుకొనుటకు తన కిష్టములేదనియు నతడు తిగుగ వివాహమాడుటే యుచితమని తోచుచున్నదనియు చెప్పెను. రాణి తత్క్షణమే దాని కంగీకరించెను. ఆమె రాజునుంచి యెప్పుడును యానందమును గ్రోలనేలేదు ; తన యాత్మానందమే యామెకు మహదానందము. తనలోని భగవంతుడే యామె కానందమును గొల్పు

చుండెను. భర్త, తండ్రి, బిడ్డలు, వీ రెవరును ప్రధానముగా తలంపబడలేదు. ఆమెయొక్క నిర్విచారమునకు రాజాశ్చర్యపడెను. కాని నూతనరాణి వచ్చుచో యిరువురకును పొందు పొంగదేమోయని రాజామెను వెళ్ళిపోమ్మనెను. తత్క్షణమే యామె సువర్ణవస్త్రములను తీసివైచి తనచింకిగుడ్డలను ధరించుకొని పంజరమునుండి పారిపోవు పట్టవలె నదృశ్యమైపోయెను. తండ్రియు కూతురును యథాప్రకారముగా సంతోషముతో కాలమును బుచ్చుచుండిరి.

ఒకనాడు రాజామె నోదార్పవలెనని యటకు వెళ్ళెను; కాని యోదార్పు టెవరిని? ఆమె ముఖకమల మెప్పటివలె చంద్రకాంతులను ప్రసరింపజేయుచుండెను. రాజాశ్చర్యపడి యామెను తనగృహపావనమును జేసి నూతనవధువు నాశీర్వదించుటకు రమ్మని కోరెను. ఆమె యతిసంతోషముతో దాని కొప్పకొని రాజసౌధమునంతను యత్యాశ్చర్యకరముగా నలంకరించి వధువు నతివైభవముతో సత్కరించి, రాజలోకమును యితర రాణివాసమును నలరింపజేసెను. నూతనవధువు నామె ముద్దుపెట్టకొని మాతృప్రేమతో యాలింగన మొనర్చెను. వధువుతో నామెచిన్నిసోదరులుకూడ వచ్చిరి; రాణివాసములో గొప్పవిందు లేర్పాటు చేయబడెను. మన పూర్వపు రాణియే దీని కధ్యక్షురాలు. ఆమెయొక్క చిత్తశాంతి, ప్రసన్నవదనము చూచునదికి యచ్చటనున్నవారందరును ఖిన్నులై

తమయవ్యక్తతకు నగచుడు చొటచొట కంట నీగు వట్టకొన నాగిరి.

విందు ముగిసినతరువాత మరల నామె తనతండ్రి గృహమునకు పోవలసియు దెను. ఏ దారగించునపుడు వారదంతయు మరచిపోయిరి గాని యామె వారందరకును ననుస్మరించి రాజ్యాన్ని పైకొని మీ కెన్నవైనను నా యవన రమున్నయెడల యెంతమాత్రము సంకోచపక నన్ను పిలువ సంపించో తప్పుక నచ్చేదని చెప్పుదుననిగా వారందరును భోరున యుక్తిగాగిరి. తల్లీ! ఏమి బిచ్చగాని పుత్రుల కావు. నీవు భగవత్పుత్రుని' అని వారు నాపోయి యీకథ నా నూతనవర్ణన కెగిరిచిరి. అమెకూడ 'తల్లీ! నీపుత్రులను, నీ యిరువురు పుత్రులను నధిపతిని నే నీరక్షపుమామను సిద్ధపైతి'నని భోగునునెను. అ వరుడు రాజుడు నిందించ వారంభి చిరి అప్పుడు రామ జేచి ఎల్లినెను. 'ఉర్మోగ్ధులారా! మోక్షస్థ్రీమీనాగా! రాజకుతూహ! వారందరును వలవల యేప్పుడున్నరు. ఆమెమాత్రము చలించుటలేదు. నేనును సంతోషభాగినిని నీ కె విలపించుచున్నాను ప్రజలారా! నేను మిమ్ము నిందించను. మీరు నాపుత్రులు; నాకంష్ట బాటబాట నీగుకారుచున్నది. కాని యది యానంద బాష్పములుగాని విచారకలుషితములుగావు. మీరును వాటిని యానందబాష్పములుగా జేయుడు.' అప్పు డతడు తన

మొదటిభార్యను చూచి 'నీవు సంతోష స్వాంతురాలవుకమ్ము! నీవాక్కతవే నాయఖలరాజ్యములోను యానందస్వరూపిణి' అని వారి కతడు నిజవృత్తాంతమును తెలిపెను. ఆ నూతనవధువును యామెసోదరులును రాజబిడ్డలే. కలకువాండాబిడ్డలను చంపుటకు చేతులాడక వారి నొకయడవిలో విడిచిపెట్టిరి. ఒకరాజు వానిని పెంచి పెద్దవారినిజేసెను. అప్పుడు హర్షధ్వనులుచెలరేగెను. మన పూర్వపురాణి తిరుగ రాణియయ్యెను పుత్రికను పుత్రులను మరల బడసెను. భగవంతు డెప్పుడును కృతజ్ఞతను మరువడు ; సరికదా దానిని వడ్డీతోనహ సమర్పించుకొనును.

ప్రతిగృహిణియు తనప్రేమలో నిట్టి సన్యాసమునే వహించునుగాక ! మన భారతదేశములో పతివ్రతయనియు పత్నివ్రతుడనియు యందుము. అనగా భార్య భర్తద్వారముననే (మన కథలోని రాణివలె) నివసించును; అతనిలోనే భగవంతుని చూచును ; శరీర, మానసికములను రెంటిని యాతని కిచ్చివేయవలెను. భర్తకూడ నిట్లే భార్యలోని భగవంతునికి సర్వము నిచ్చివేయవలెను. ఇందులో స్వార్థ మేమియులేదు. హిందూదేశమున పూర్వము (కొన్నిచోట్ల యిప్పటికిని) వివాహము లెప్పుడును సూర్యభగవానునియెదుట, వినీలాకాశమే ఛాందినీయై వెలుగ నదీతీరమునే జరుగుచుండెడివి. ఇక్కడ భార్య భర్తయొక్క చేతిని హస్తకొనును. భర్త భార్యచేతిని

పట్టుకొని యారెంటిని భగవంతున కర్పించును. ఇదియే దీనిభావము. ఇట్టి గృహస్థజీవితమే పరమపావనమై సౌఖ్యముల నొసగుచున్నది. ఒకరిలో నొకరు లీనమయినపుడే యా ప్రేమ, యా జీవితము యనుభవయోగ్యమగును ! ఆనందావహమగును.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

రెండవ భాగము.

—:0:—

అనంతస్థానము దానిచరిత్ర.

యూరపియనుజాతులును, క్రిష్టియనుజాతులును సె
న్యోష సైన్యములతో, సమరసన్నాహములతో ఇతరజాతులను
కొల్లగొనుటకు నుంకించుచున్నవి. 'రాముడు' ఇందుకు వారిని
నిందించజాలడు. జాతీయైక్య యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో నిది
యు నొక యంతరు వగుచున్నది. (ఎప్పుడో యొకప్పుడు జాతి
కీడియు నవసరమే). భారతదేశముకూడ స్థితిని యనుభవిం
చినది. కాని యది చాలపురాణదేశమగుటచే ప్రపంచభాగ్య
మునంతను యొకసారి చూచూచినది; దానితో తులతూగి
నది. దాని నిస్సారతను కనగొనినది. ప్రపంచైశ్వర్యములకొ
రకు ప్రస్తుతము 'గిజగిజ తన్నుకొనుచున్న' దేశములగతియు
నిట్లే యగును. ఇతరజాతులను కొల్లగొనుట కీజాతులన్నియు
సైన్యముల నేలసమకూర్చుచున్నవి? దానివల్ల నవి దేని నాశిం
చుచున్నవి? ఆనందము; సౌఖ్యము; భోగము. దీనికొరకే
ప్రపంచములో నీయట్టహాసమంతయు జరుగుచున్నది. ఇంకను

వేయికారణములను చెప్పవచ్చును. కాని ఈజాతులన్నియు బుద్ధిపూర్వకముగగాని, యబుద్ధిపూర్వకముగగాని, ప్రత్యక్షముగగాని, యప్రత్యక్షముగగాని యాశించు పరమపదమేది? ఆనందము. మరిదేనినికాదు. కాని ఆనందమెక్కడ నివసించును? దానికిస్థానమేది? అది కుటీరములలోనుండునా? సాధములలో సయ్యాటలాడునా? స్త్రీవదనకమలములా దాని యాలయములు? నాడి, బాగారములా? శేక అవి కొనువసువులా? ఎచ్చటనుండును? ఆనంద మెచ్చట నివసించును? దానికిని ఒకచోత్రకలదు. రైళ్ళు, ఆవిరియంత్రములు, వాయునిమానములు చిద్యుతులు మొదలగు సాధనములచే నీరోజులలో ప్రయాణముల బడాయి హెచ్చినది. ఆనందముకూడ నిరంతరము ప్రయాణము చేయుచుండును. దాని ప్రయాణముల నొకింత పరికించెదము.

హసికూనలో ప్రారంభించు నీయానందమును, ఈ మెరుపును తిలకించి చూడును ఈ ప్రపంచములో శిశువును పరమానందమును కలుగజేయునది తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము. శిశువున కానందస్థానము ప్రపంచములో కేరొకటి లేదు. ఆనందముచేయు ప్రయాణములలో మొదటి మజిలీస్థలము తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము శిశువు తల్లిచెరగుచాటున తన ముఖమునుంచి 'అమ్మా! అమ్మా! నేను ఎక్కడనున్నానో చెప్పుకో! నన్ను కనుక్కో' అని గేలినీయుచుండును; మహాదా

నందము నొందుచుండును. పకపక నవ్వుచుండును. ఇ దియే శిశువుయొక్క యాత్మనందము; హృద్యానందము. ఆపెకు పుస్తకము లర్ధిరహితములు; ధనము నిరర్ధకము. పాలును వీడని శిశువుకు ఫలములు, తీనుబండములుకూడ రుచింపవు; ప్రపంచైశ్వర్యమంతయు తల్లిచెరగులోనే దాగియుండును.

ఒక వత్సరము గతించును శిశువుయొక్క యానంద స్థానము మారిపోవును. అది మరియొకవస్తువు నాశ్రయించును. బొమ్మలు, 'పాపాయిలు' 'అబ్బాయిలు' ఇవియే యిప్పు డానందస్థానము లగుచున్నవి. ఈరెండవ మజలీలో శిశువు తనబొమ్మలతో మురియునట్లు తల్లితోకూడ మురియ జాలదు; ఒక్కొక్కప్పుడు వీటికొరకు కన్నతల్లితోకూడ జగడమాడుచుండును. ఈమంటిబొమ్మలకొరకు ! ఈకర్రబొమ్మలకొరకు ! మరికొన్ని నెలలు, మరికొన్నివత్సరములు గడచును. ఈ బొమ్మలు, ఈ 'పాప'లు వాటి మహిమను గోల్పోవును. వాటిలో యానందములేదు. అది మరియొక స్థలమును చూచుకొనినది. ఈమూడవమజలీలో శిశువు కొంచెము పెరిగిపెద్దవాడై బాలుడగుసరి కీ యానందము పుస్తకముల నాశ్రయించును. ముఖ్యముగా కథలపుస్తకము లానంద సర్వస్వము లగుచున్నవి. ఇక్కడ మనము సామాన్య తెలివితేటలు గల పిల్లవాని విషయమే తీసికొనుచున్నాము. కొందరకు మరికొన్ని వస్తువులు రుచింపవచ్చును. కాని మనము సామాన్యమైన పిల్లవానిసం

గతి యాలోచితము. ఇప్పుడు వానియనురాగము, ప్రేమ యంతయు కథలపు స్తకములపర మగుచున్నది. బొమ్మలు, 'పాపలు' వాటిసౌందర్యమును కోల్పోయి కథలపు స్తకములు వాటిస్థానము నాక్రమించినవి. ఈపు స్తకము లెంతయందమై నవో ! ఎంతమనోహరములైనవో ! తిండినైనను కోల్పోవును గాని పు స్తకములను వీడడు ! కాని ఎంతకాలము ! ఆనందము ప్రయాణమును మాత్రము మానదు. ఈ బడిపిల్లకాయ పెద్ద వాడై కళాశాలలో ఏయింటరుమీడియటు తరగతిలోనో చేరును. వాని యానంద మిప్పుడు శాస్త్రగ్రంథములమీదకో వేదాంత గ్రంథములమీదకో మారును. ఇట్లు కొంతకాలము గడచును. వానియానందము పు స్తకములమీదనుంచి విశ్వ విద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టణముల సంపాదన మీదకు ప్రసరించును. ఇప్పుడు వీని యీకోరికే యానందమునకు ప్రధానస్థాన మగుచున్నది ; రాజధాని యగుచున్నది. విశ్వ విద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టణములను సంపాదించును. క్షీరికాంతను చేపట్టును. అతను పెద్దయుద్యోగమును సంపాదించును. నెలకు వందలకొలది జీతమును తెచ్చుకొనును. ఇప్పుడు ద్రవ్యార్జనయే వాని యానందస్థానము. ద్రవ్యమును కూడ బెట్టుటకే కలలను గనుచుండును. చాల ఐశ్వర్యమును సంపాదించి గొప్పవాడగుటయే యతనికోరిక. ఇట్లు కొంతకాలముద్యోగములో ధనము సంపాదించిన తరువాత నతని యా

నందము మరియొకవసూ, నాగ్రయిండును. అదేమి ? దానిని చెప్పవలెనా ? స్త్రీ! స్త్రీ! ఈయనకునకు భార్య కావలెను. ఇతడు భార్యకొరకు తనయెశ్వర్యమును వెదచల్లనున్నాడు. ఈతని కిప్పుడు తల్లిచెరగులో సో ఖ్యము లేదు ; బొమ్మలలో సొంపు లేదు ; కథలపు స్రవణములు బీరుచాలలో భద్రము చేయ బడినవి. ఇతని జనము, ఇతని తపము, ఇతని కలలు---అన్నియు స్త్రీకొరకే. ఇతడు భార్యకొరకాత్మాగ్నాచేయునున్నాడు. కష్టించి యార్జించిన ధనమునంతను తన యాదులముచ కిప్పుడు రాజభాగినిన స్త్రీకొరకు 'గుండులు' వీయును న్నాడు. స్త్రీలభిమును అతనితో కొంతకాలము సహనము ననుభవించును. ఇంతలోనే యాశ్చర్యము నుపసాదించునా మును సాగించును. భార్య! భార్య! యని పూర్వోపదేశమునాటి యానంది మిప్పు డామెలో కాన్పి పట్టెను. అనంద మంతయు భంగ్యమిందనుండి రాజొపు శశువునపునను మిల్చి నది. అతడు సంతానమునుగురించి కలలను గెనుచుండును. భారతదేశములో ఏనాహ మగుటతోడనే సంతానముకొరకు దేవుళ్ళకు మ్రొక్కుదురు; తీర్థయాత్రలు చేయుదురు; తేన్యాములు తిందురు; యోగీశ్వరులచుండి రక్షకేకులను గైకొందరు; అష్టకష్టములను వడదరు; సర్వప్రయత్నములను చేయుదురు.

ఈయువకుని యానందమంతయు సంతానాగమనము లో నుండును. మనకథలోని పసికూన యిప్పు డానందము యొక్క యానందమజలీలో నున్నాడు. అతని కొక శిశువుద యిందును ఇక వాని సంతోషమునకు మేరలేదు; ఉత్సాహము పొంగిపొరలును; ఒక్కవారి యెగిరి గంతువేయును; ఉబ్బిపోవును; అతడు భూమిమీదనుండి యెన్ని అడుగులు పైకి లేచునోగదా? అతడు నడువడు; గాలిలో విహారముచేయును; ఈదుచుండెదా ! సంతానోదయానంద మీవిధమున పట్ట పగ్గములు లేక యుండును. ఈ యారవస్థితిలో పసిపిల్ల యొక్క చంద్రవదనదర్శనముతో మనకథలో పెరిగి పెద్దవాడైన పిల్లవానియొక్క యానంద మపారము. ఇదియే దాని యంత్యావస్థ. ఈ యువకుని యుత్సాహ మిక నానాటికి తగ్గి పోవుచుండును. శిశువు పెరిగి పెద్దవాడగుచుండును. వాని యందు పూర్వపుమోహము తగ్గిపోవును. వీని యానంద మిక యీవస్తువునుండి ఆవస్తువు మీదకు, దానినుండి మరియొక దానిమీదకు—యీవిధముగా గంతులు వేయుచుండును.

కాని యీతల్లిచెరగు, బొమ్మలు, పుస్తకములు, ఐశ్వర్యము, స్త్రీ, శిశువు లేక యీప్రపంచమున మరేవస్తువైన ను యానందమునకు నిజమైన నివాసములా? యను విషయము నాలోచింపవలసియున్నది. ఈయానందమును మనము సూర్యకాంతితో పోల్చవచ్చును. అదియు యొక చోటనుండి

మరియొక చోటకు ప్రయాణము చేయుచుండును. ఒకప్పుడు ఇండియాలో ప్రకాశించును. ఇంకొకప్పుడు యూరపులో ప్రకాశించును. ఇప్పుడు తూర్పుఅమెరికాలో కన్పించినది. మరికొంచెము సేపటికి పశ్చిమఅమెరికాకు మారిపోవును; మరికొంతసేపటికి జపానులో కన్పించును; ఈవిధముగా సూర్యరశ్మి యొకదేశమునుండి మరియొకదేశమునకు, యొకస్థలమునుండి మరియొకస్థలమునకు గంతులు వేయుచుండును ఒక చోట నిశీధమైన మరియొకచోట పట్టపగ లగును. కాని ఈ సూర్యరశ్మి యెచ్చు తెచ్చట ప్రకాశించునో యాస్థలము లన్నియు, యాదేశములన్నియు పాఠకి పుట్టినిండ్లుకావు. సూర్యరశ్మికి సూర్యుడే పుట్టినిల్లు అట్లే నిరంతరము ఈవస్తువునుండి ఆవస్తువుమీదకు దానినుండి మరియొకదానిమీదకు ప్రయాణముచేయుచుండు యానందమునకు నిలయము వేరొకటియుండవలెను. అది యెచ్చటనుండి యుద్భవించుచున్నది? దానినిజమైన జన్మస్థానమేది? ఈ యానందభాస్కరుని కొంచెము పరీక్షింపవలసియున్నది.

శిశూదయముతో పొంగిన మనకథలోని పెద్దమనిషిని తీసికొనుడు. అతడు తన ఆశీసులొనన్నాడు; ఉద్యోగధర్మములతో 'కొట్టుమిట్టు' లాడుచున్నాడు; ఇంతలో నతడొక గంటచప్పుడును వినును. అది ఏమిగంట? తెలిఫోనుగంట. క్షణములో నొక్కగంటువేసి తెలిఫోనుదగ్గరకు పోవును.

కాని ఆనంగ తేదియో వినకపూర్వమే యతనిహృదయము. 'తటతట' కొట్టుకొనుటకు ప్రారంభించును. రానున్న యాపదలు మనస్సును తెలిఘోనుద్వారా ముందుగానే తమఛాయలను బంపుచుండుననుసామెత పార్థకమగుచున్నది. అతని హృదయ మెప్పుడును యల్లు కొట్టుకొనలేదు; తెలిఘోనును నవీరించి వార్తను వినను. ఇంకేమున్నది: పాప మాతనికి మాట రాదు: మనస్సు మనస్సులో లేదు; ముఖములో కాంతి తగ్గినది; జీవకళపోయినది; ఏషుచు తనస్థానమునకు వచ్చి చొక్కా, టోపీలను ధరించుకొని గుండుదెబ్బ తిన్న వానివలె ఆసీనునుండి వెడలిపోయెను; వైయధికారి సెలవునైనను యడుగలేదు; తనదగ్గరనున్న సేవకులతోనైన పలు కాడలేదు; తనబల్లమీద పడియున్న కాగితములనైన జాగ్రతచేయలేదు; తోడియుద్వోగస్థులు వెరగుపడి చూచుచుండిరి; వీధిలోనికి పరుగెత్తుటతోడనే యొకమోటారు వచ్చును అచ్చట నొక టపాబంట్రోతు యాతని కొక యుత్తరము విచ్చును;

ఆయుత్తరములో నొకసంతోషకరమైన (ప్ర)పంచద్రుష్టిలో) వార్తయుండెను. ఆతనికొక గొప్పయాస్తి కలసెను. ఒకలాటరీలో 10,000 లభించెను. నిజముగా నీవార్త యతనిని యానందాబ్ధి నోలలాడించవలసినది. కాని, అది యట్లు చేయలేదు. తెలిఘోనులోని వార్త హృదయమును బద్ధిల్లు

చేయుచుండగా నీవార్తలో యానందమెక్కడ! అతడు యే
గొప్పయధికారిని చూడవలెనని నిత్యము కలలను గనుచుం
డెనో యాతడే యతనిప్రక్క మోటారులో కూర్చుండెను.
కాని, మన పెద్దమనిషి యతని కేసి చూడనైననుచూడక పె
డమొగమునుబెట్టి కూర్చుండెను. ఏన్నేహితురాలితో మాటా
డినంతమాత్రమున తనజీవితము పార్థకమగునని యాతడను
కొనుచుండెనో యామెకూడ వానిప్రక్కనేయుండెను. ఆపె
ముఖకమలము సూర్యకాంతుల నీనుచున్నను యతడట్లు
కన్నెత్తిచూడనైనను చూడలేదు; పలకరించలేదు. ఇట్లు
తనవీధిదగ్గరకు వచ్చెను. అదంతయు భేదత్పద్వసులలో నిండి
యుండెను. దట్టమైనపొగలు ఆకాశమున కెగసి సూర్యుని
మరుగుపుచ్చుచుండెను; అగ్నిజ్వాలలు మిన్నంటుచుండెను.
తనభార్య, తల్లి, అమ్మమ్మ మొదలయినవారందరును రొమ్ము
లుబాదుకొనుచు యేడ్చుచుండుట వాతడు చూచెను. ఆదా
వానలము తనగృహము నాహుతిచేయుచున్నది.

అప్పుడతని కింకను యనేకమంది స్నేహితులు కాన్పిం
చిరి. కాని యొక్కటిమాత్రము కాన్పించుటలేదు. తనయా
నందమునకు రాజధాని, 'ముద్దులగుమ్మ' 'బంగారుబొమ్మ'
మాత్ర మక్కడ లేకపోయెను. బిడ్డడెక్కడ? బిడ్డడెక్కడ?
యని భార్యను, తల్లిని యందరిని యడిగెను. కాని ఏడ్చు
వారు, పెడబొబ్బలుపెట్టువారేగాని సరియైన సమాధానము

రా లేదు. చివరకు నిజము తెలిసినది. బిడ్డను ముంటిలోనుంచి
యెవరికివారే తెలిపచ్చిరి. దాయి బిడ్డనుయ్యలలో జోకొట్టి
యివతలకువచ్చెను. ఇంతలోకొంపలంటుకొనెను. ఎవరికివారే
ప్రాణములకొంగు పరుగెత్తిరి. వీరిదగ్గర నున్నదని వారు వారి
దగ్గరనున్నదని పరు యూహించుకొని బిడ్డను విడిచిపచ్చిరి.
బిడ్డయున్న గదినుప్పడే యుటుకొనవారంభించెను. వారంద
రును రొమ్ములు బానుకొనుచుండిరి; ఏడ్చుచుండిరి; తిట్టుకొ
నుచుండిరి; నేలపడిదొర్లుచుండిరి. ఏమిలాభము! 'అయ్యలారా!
మాబిడ్డను బ్రతికించుడు. మా భాగ్యమునాతను యిచ్చివేసెద
ము ఏమికావలసిన నదియే యిచ్చెదము! ఇకముందు పదేళ్ళ
వరకు మేముగడించు సంపాద సంతయు మీకిచ్చివేసెదము!
మాబిడ్డను బ్రతికించుడు! అని యశను, భార్య, తల్లి, స్నేహి
తులు అందరును గోలపెట్టరాగిరి. బిడ్డకొంకు సర్వమును త్యజిం
చిరి. ఏమిపోయినను సరే బిడ్డబ్రతికిన చాలును. మువ్వలబిడ్డడే
స్వర్గము. కాని సజముగా యీబిడ్డడే యానందమునకుపుట్టి
నిల్లా? ఆనందసర్వస్వమా? లేక నది మరయొకచోట పుట్టు
చున్నదా? సర్వమును శిశువుకొరకు త్యజించబడుచున్నది.
ధనము యైశ్వర్యము, భాగ్యము, ఆశిశువుకొరకునిష్కళా
దూకుటకు సాహించువారి జీవితములు—ఇవన్నియు శిశు
వుకొరకాహుతిచేయబడుచున్నవి! కాని యీశిశువుచూత్రము
మరియొక దానికొరకాహుతిచేయబడుట లేదా? అయినచో

నావస్తువే యానందమునకు నిజమైన జన్మస్థానము కావలెను; అదియేది? ఇన్ని 'తంతులు' జరిగినవి. కాని వారిలో నొక్కరును నిప్పులోనికి దూకలేదు. ఆత్మత్యాగమును చేయలేదు. ఆత్మకొరకు శిశువును త్యాముచేసిరి గాని శిశువుకొరకు తమ్ము త్యాగముచేయజాలకపోయిరి, శిశువుకొర కన్నిటిని త్యజించిరి. తనుకొరకు శిశువును త్యజించిరి.

ఆనందములకెల్ల యానందమైన శిశువులో నిప్పుజానందములేదు. శిశువులో సంతయందచందములు, యానందము కలుగుటకు కారణ మేది? మన యాత్మగోచరదృఢించు యాత్మ భాస్కరప్రసాదము నది బడయుటే దీనికి కారణము కేవల శిశువే పరమానంద స్వరూపమైనయెడల నదిశాశ్వతముగా నిలిచిపోవలసినది. అట్లుండుటలేదు. ఆభాస్కరుడు మనయాత్మలోనే యున్నాడు.

ఇక్కడ మన మానందనిలయమును సమీపించితిమి; దానికి కొంచెముదగ్గరగా జేరితిమి. కేవల శిశువుకొరకే మన కాత డంత ప్రియతముడుగా నుండుటలేదు; ఆత్మకొరకే యాతడు ప్రియతముడుగుచున్నాడు. భార్యకొరకే మనము భార్యను ప్రేమించుటలేదు; భర్తకొరకే భర్తను ప్రేమించుటలేదు. ఆత్మకొరకే భార్య సంతగా ప్రేమించుచున్నాము. ఆత్మకొరకే భర్తపై సంతప్రేమ కలుగుచున్నది. ఇదియే పరమసత్యము. 'మేము దానిని ప్రేమించుచున్నాము, దీనిని

‘ప్రేమించుచున్నాము’ అని ప్రజలు చెప్పుచుందురు. ఇది నిజముకాదు. ఆత్మకొరకే మనము భాగ్యమును కోరుదుము. కాని భాగ్యముకొరకేకాదు. ఒకప్పుడు ‘ముద్దులమ్మిఠారి’ యైన భార్య భర్తకు ప్రయోజనములేనిచో ‘విడాకు’ లిచ్చివేయబడుచున్నది. ఒకప్పుడు ‘నవమగ్గుడు’డైన భర్త భార్యకు నిష్ప్రయోజనమైనయెడల త్రోసివేయబడుచున్నాడు. ధనము నిరుపయోగమైనయెడల నదిత్యజింపబడుచున్నది. నీరోచక్రవర్తియేమిచేసెను? ప్రపంచములోనికెల్ల నతిసుందరమైవరో మకపట్టణ మతనికి నిర్దర్శకము, నిష్ప్రయోజనముగా కాన్పించెను. దవానలమనినయతనికి బహుప్రీతి. అతడొకపర్వతశిఖరము సగిరియై రోను పట్టణమునంతయు నొక్కచారి యంటించును. స్నేహితులకాజ్ఞాపించి యాదవానల వైభవము నతిసంతోషముతో చూడగొనెను. పట్టణమంతయు నాహుతియగుచుండ నతడు పిడేలువాయించుచుండెను.

నేనొక చిత్రచరిత్రను కండ్లారజూచితిని. ఒకప్పుడు గంగానది పొంగవారంభించి ప్రవాహ మంతకంతకు వృద్ధికాజొచ్చెను. ఒక చెట్టుకొమ్మలమీద చాలకోతులు కూర్చొనియుండెను. ఒక యాడకోతి తనపిల్లలతో పైకొమ్మలకెక్కి కూర్చొనెను. ప్రవాహమంతకంతకు హెచ్చి చెట్లంతయు మునిగి యాకోతిని సమీపించుచుండెను. పైకెక్కుటకీక కొమ్మలు లేవు. పిల్లలు తల్లినంటిపెట్టుకొనియుండెను.

నీరంతకంతకు హెచ్చుచుండెను. ఆతల్లి యొకపిల్లను కాలిక్రిందపెట్టెను. ఇంకను నీరు హెచ్చుచుండెను. వరుసగా మరి యొకపిల్లను మూడవపిల్లనుకూడ నాకోతి నిర్దాక్షిణ్యముగా కాలిక్రంద త్రొక్కిపెట్టి యాత్మరక్షణ గావించుకొనెను. చూచితిరా ! మనకుపయోగించినంతవరకే వస్తువులుగాని, మనుష్యులుగాని ప్రాణతుల్యులగుదురు. మన కనర్థము వాటిల్లునని వారినందరిని యాక్షణమే త్యజింతుము.

కనుక యానందనిలయము మనయాత్మలోనే యిమిడి యున్నది. అదియెక్కడనున్నది? మనశరీరమునంతయు మోసికొనుపోవు పాదములందున్నదా? లేదు. అట్లయిన కాళ్ళే మనకు ప్రపంచమంతటిలోను ప్రీయతమములు కావలెను. బాహ్యవస్తువులకంటె ప్రీయమైన వైనను నవి చేతులంత ప్రీయములుగావు. చేతులా యానందమునకు జన్మస్థానము? కండ్లా? ముక్ఖా? శరీరమంతయునా? కాదు. కాదు మాటి మాటికి మనశరీరము మారుచునే యున్నది. కొన్నియేండ్లలో శరీరములోని ప్రతియణువును నూతనయణువుకు స్థానము నిచ్చుచున్నది. బుద్ధి, మెదడు, మనస్సు—ఇవియా యానందనిలయములు? ఇంతకన్న ప్రీయమైనవి మనకున్నచో నివియెట్లగును? ప్రాణమంత తీవ్రమైన వస్తువేదైన కలదా? చనిపోవుట కొప్పుకొనెదవా లేక మతితప్పిన పిచ్చివానివలె జీవించుట కొప్పుకొనెదవా? యని యెవరినైనను యడిగి చూపుడు !

బుద్ధిని, మెదడును, మనస్సును అన్నిటిని తోసివేసి ప్రాణములను నిలుపుకొనుటయే యత డిచ్ఛపడును. అయితేయీ వ్యక్తి ప్రాణమే, జీవితమే యానందభాస్కరమా? కాదు! కాదని వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. వ్యక్తియొక్క ప్రాణముకూడ యానందనిలయము కాదు. మనయానందస్థానము, మనస్వర్గము యింకను పైనున్నది. అదియెచ్చటనున్నది?

ఒకయువకుడు చనిపోవుచుండగా రాముడు చూచెను. విషరోగముచే నత డపరిమితబాధ నొందుచుండెను. మొదట పాదములలో బాధ ప్రవేశించెను. అప్పుడంతగా బాధలేదు. కాని క్రిమముగా బాధపెచ్చి శరీరము 'కొంకరలు' వోబొచ్చెను. బాధ మోకాళ్ళకు కడుపుకు యెగ ప్రాకి హృదయమునకు చేరుటతోడనే వాని ప్రాణము పోయెను. అతడు చనిపోవుచు 'అయ్యో! నన్నీ జీవిత మెప్పుడు వీడునోగదా! నన్నీ ప్రాణము లెప్పుడు విడిచిపెట్టునోగదా!' యని విలపించును.

ఇక్కడ ప్రాణముకంటె యుత్కృష్టమైనదికూడ మనకొకటి కాన్పించుచున్నది. 'నాజీవితము,' 'నాప్రాణము' అనవస్తువు వాటికంటె వైనందునది, వాటిని కలిగియుండునది మరొకటికలదు; ప్రాణముకంటె తీవ్రైన వస్తువిదియే. ఈ ప్రాణములు, ఈజీవితము ఈవస్తువున కుపయోగము లేనపు డిదికూడ త్యజింపబడినది. అన్నిటికంటెను తీవ్రైన వస్తువు,

పరమానందభామ మిదియే. ఇదియే నీలోని నిజ మైనయాత్మ. కాళ్ళకంటె చేతులు, వాటికంటె కంఠు, వాటికంటె మనస్సు బుద్ధి, యంతకంటెను ప్రాణము యీనిధముగా యొకదాని కన్న నొకటి యివి నీనిజాత్మను సమీపించినకొలది యెక్కువ ప్రయతమములగుచుండును. ఈ కారణముచేతనే యెక్కువ దానికొరకు తక్కువది త్యజింపబడుచున్నది. ఆత్మకొరకన్నియు త్యజింపబడుచున్నవి. పొరుగువారి బిడ్డకంటె తనబిడ్డయే ప్రతివానికిని యెక్కుడు రమ్యముగా నుండుటకు కారణమేమి? 'నాయొక్క పిల్లవాడు అని నీవెవ్వరిని పిలుచుచున్నావో' వానిని నీవు నీనిజాత్మయను బంగారముతో పూత పెట్టితివి; కనుక నీకంత ప్రీయముగా నున్నాడని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు ప్రాప్తిన పంక్తియొక్కటి యున్నపు సైకము జేట్లోమహాశయుని గ్రంథముకంటెకూడ నీకు మిన్నగా కాన్పించును. ఎందుచేత? నాపు సైకము అని నీవు పిలుచు దానితో నీయాత్మ ప్రకాశించుచున్నది. నీయందున్న స్వర్గము దానిలో ప్రకాశించుచున్నది. నీస్వర్గము నీయానందభామము నీలోనే యున్నది. ఆహా! ఆనందముకొరకు మరియొక చోట వెతుకుట యెంత యన్యాయము !

ఒకప్రీయుడు తనప్రీయురాలికొరకు శుష్కించుచుండెను. బానిశరీర మస్థిపంజరమై మాంసమంతయు హరించెను. ఒకనాడు రాజుగారి దర్బారున కాతడు తీసికొని

రాబడెను. ఆతనిప్రియురాలుకూడ వచ్చెను. రాజామెయిం
దవికారరూపమును జూచి యనేకమంది యప్పరసలను తెప్పిం
చి వానిని వీరిలో నీయిష్టవచ్చినవారిని వరించుచు నెను.
“రాజా ! రాజా ! ఇంతమూర్ఖుడవు గాకుము ! ప్రేమ మను
ష్యుల సంఘులను జేయును. రాజా ! నీకు చూడుటకు కండ్లు
లేవు ! ఈకండ్లతో నాప్రియసిని చూడుము. అప్పుడామె
యవికారముగ నుండునో యందముగా నుండునో నాతో చెప్పు
ము” అని యతడు చెప్పెను. ఈప్రపంచములోని మోహ
ములకిదియే రహస్యము. నీవే నీదృష్టిచేతనే ప్రపంచములోని
వస్తువులన్నిటిని రమణీయములుగా, మనోహరములుగా చేసి
కొనుచున్నావు. నీకళ్ళతో దానినిచూచి నీతేజస్సునే దాని
పై బరపి దానిని మోహించుచున్నావు. గ్రీషియను పురాణ
ములో ఎకోయను నామె తనప్రతిబింబమునే వరించును.
మనమోహములన్నియు నట్టివే ! అవన్నియు మనయాత్మప్రతి
బింబములే; మనలోని స్వర్గప్రతిబింబములే; మనఛాయలే.
ఆహా ! మననీడకొరకు మనము పరుగెత్తుటెంత యన్యాయము ?

ఒకశిశువు అప్పుడే పాకుటకు మొదలుపెట్టెను. దాని
నీడ నాశిశువుచూచి యది వింతవస్తువని భ్రమించి దానితల
ను పట్టుకొనుటకు నీడకేసి ప్రాకెను. నీడకూడ ప్రాకుటమొ
దలిడెను. శిశువు వెళ్ళినకొలది నీడకూడ ప్రాకుచుండెను.

పిల్లనీడ దొరకనందున వేడిచిడిపోయెను. నీడకూడ దాని ననుసరించెను. పిల్లలేచి పురలనీడకొరకు ప్రాకుచుండెను. కాని యది దొరకుటలేదు. ఇంతలోతల్లివచ్చి దయదలచి పిల్లనెత్తి మీదచెయి పెట్టించెను. ఆనీడయొక్కతలకూడ, పట్టుబడెను. నీతలను పట్టుకొంటేవేని నీనీడనుకూడ పట్టుకొందువు. స్వర్గ నరకములు రెండును నీలోనేయున్నవి. ఆనందము, శక్తి, జీవితము, వీటిజన్మస్థానములు నీయందేకలగు. క్రవృతియొక్కయు మనశ్శయలయొక్కయు జాతులయొక్కయు భగవంతుడు నీయందేయున్నాడు. ఓ ప్రపంచవాసులా ! దీనినాలకింపుడు ! దీనినాలకింపుడు ! ఈపాఠమును సౌభాగ్యములనుండి ప్రతిపట్టణవీధులలోను, రహదారిలలోను చూపించవలసియున్నది. నీ కేదేని కావలసినయెడల దానీడకొరకు ప్రాకులాడకుము ! నీలోనికే పొమ్ము ! నీయాత్మను దర్శించుము ! దీనిని నీవు గుర్తించితివేని యీప్రపంచములోని మోహములన్నియు, సౌందర్యమంతయు, రమణీయవస్తుజాలమంతయు, నక్షత్రాదిగ్రహములుకూడ నీప్రతిబింబములే ! నీ నీడలేయని నీవుగుర్తెరుంగలవు. అయ్యో ! ఎంతయజ్ఞానము ! గాలిలో కలియు స్తోత్రపాఠములకొరకా జీవితముల సమ్మొకొనుట ! పువ్వులనమ్మట కట్టెలను కొనుటకా ! ఆత్మ నర్పించి క్షణ భంగురములగు బుద్బదములనా యాదించుట.

ఒకముదుసలి సూదెను తనయింటిలో బారబడిచి వీధిలో వెతుక నారంభించెను. ఒకవెద్దమనిషి నీవు దేనికొరకట్లాతురముతో వెతుకుచున్నావని యామె నడిగెను. నా సూదెకొర కని యామె చెప్పగా నీవు దాని నెక్కడపోనొట్టకొంటివని యాత డడిగెను. నాయిత పడిపోయినది. దీక్షమును వెలిగించుకొనజాలని పేదను కనుక దానికొరకు వీధిలో వెతుకుచున్నావని యామెచెప్పెను ఇంటపోయినదానికి వీధిలో వెతుకుటయట ! ఎక్కడనో వెతుకవలెను గదా ! కనుక వీధిలో నొందుకు వెతుకకూడదు.

సరిగా దీనినే మన మూ చరించుచున్నాము ! స్వర్గధామము నీయందే యున్నది. ఆనందభి నీయందే యున్నది. వైకుంఠము నీయందే యున్నది. కాని దానికొరకు వీధులలోని వసువుల నాసించుచున్నావు ! దానికొరకు విషయాన్వేషణముతో ప్రౌఢబుచ్చుచున్నావు ! ఇదియే జ్ఞానమనుకొనుచున్నావు !

ఒకపట్టణములోని నగరాధ్యక్షుడు రాజవైభవముతో నొకవిందును జేయుచున్నాడని యొకపిచ్చివాడు పట్టణమంతయు తిరిగి బాబురనందరను యాహ్వానించెను. అందరును వెళ్ళిరి. కాని విందేమియు జరుగ లేదు. పిల్లలందరును తెల్లబోయి నవ్వుకొనుచుండిరి. ఈగమత్తంతయు ససత్వమని తెలిసియుకూడ నీవేల వచ్చితివని వా రాపిచ్చివాని నడిగిరి.

వమో ! ఇదంతయు నిజమయినయెడల యీవిందును నే నేల పోగొట్టుకొనవలెనని వచ్చినని యీత డనెను.

ఈ ప్రపంచములోని వస్తువుల నన్నిటిని తమయాహా ప్రపంచముచేతను, యాశీర్వచనములచేతను స్వర్గోపములుగా చేసికొని మనకథలోని పిచ్చివానివలె మోసపోవుచున్నారము.

నీలోని స్వర్గమును గుర్తించుము. సర్వమును, అన్నికోరికలును, యీ డేరగలవు. అన్ని బాధలును, అన్ని దుఃఖములును యుపశమించును.

మానవభౌతికత్వము.

మానవులందరును సోదరులు ! మానవలోకములో యేకత్వముగాని భిన్నత్వములేదు ! పృథివాడును, అందరును ఒకటే ! ఒకటే ! అందరును సోదరులే ! ఒక్కసారి మీమనస్సుల సీత్రభాత్య భావముపై కేంద్రీకరించుడు ! ఇది మెట్లవేదాంతముగాదు ! శ్రీరంగసీతికాదు ! ఇది యనుభవైకవేద్యమైన విషయము ! బ్రహ్మానందము నొనగూర్చు విషయము ! ఆహా ! ఈ పృపంచవాసులందరును నాయాత్మయే ! నేనే ! అని మనము భావించునపుడు కలుగుసంతోష మపరిమితముకదా ! ఆగర్భశ్రీమంతులైన మహదైశ్వర్యనసంతకుమారులును, శేముషీధురీణులును - వీరందరును నేనే ! యనుకొనుటలో యెంతయానందము కలదు ! ఇట్లు భావించుము ; మననముచేయుము. ఇట్టిసాధన యద్భుతఫలితముల నిచ్చును. ఈ శరీరము

నీదియని నీ వనుకొనుచున్నట్లే ఈ యన్నిశరీరములును నీవే
యని భావించి యీ తత్త్వమున గ్రహించుట మొదలిడితివేని
నాదియని నీ వనుకొను శరీరము నీయాజ్ఞలను, నీకోరికలను
నెట్లు శిరసావహించునో, నీచేతులు, నీకాళ్ళు మొదలైన
సర్వావయవములును నీకోరికల ప్రకార మెట్లునడుచునో
యట్లే నీమనస్సును, నీశక్తులను యీ యేకతత్త్వముపై కేం
ద్రీకరించితివేని యీ ప్రపంచములోని శరీరములన్నియుకూడ
నీకోరికలప్రకారమేనడుచును; ప్రవర్తించును. ఇది యనుభ
వముచే గ్రహింపదగిన షరమసత్యము. దీనిని ప్రతిపాదించు
యనుభవముచే పరీక్షింపవచ్చును రుచిపూడవచ్చును; ఇది
శుష్కవాదము కాదు; ఆకాశసాధము కాదు. నీశరీరమంత
సత్యమైన విషయమని నీవనుకొనుచున్నానో యిదియు సంత
సత్యమే. ఇది షరమసత్యమేయైనను వాదముకొర కిదియసం
భవమని యొప్పుకొనిననుకూడ నీయేకత్వమును గ్రహించు
టవలన యొక సద్యఃఫలితమును నీవనుభవించెదవు. ఐశ్వర్య
ముకొరకు, ధనముకొరకు ప్రజలు విచారించెదరు; క్షేత్రప
డెదరు. వారికి తోటలు కావలెను; మేడలు కావలెను.
భూములు మొదలైనవి తమవని యనిపించు కొనవలెను.
ఎంతనిచారకరమైన యాలోచన! ధనవంతుల తోటలలో
నికి లేక పల్లికుతోటలలోనికి పోయి గంటలకొలది కూర్చొ
ని యాతోటగల ధనికు లెంతగా యానందింతురో యంత

గానే మనమును యానందించకూడదా? తనదని యనుకొను యజమాని యాతోటలలోని పుష్పములను, ఫలములను నాలుగుకండ్లతో చూచునా? వాడుమాత్రము వాటన్నిటిని రెండ్లుకండ్లతో జూచుటలేదా? ఆతోటలలోని పికధ్వనులను, శకుంతగానములను మీవలె రెండుచెవులతో మాత్రమేకదా వాడును వినునది ! అట్లయిన నాతోటను కలిగి యుండవలెననను వెర్రికోరిక మీ కేలయుండవలెను ? పోషించుములోని తోటలన్నియును, శరీరములన్నియును నీవేయని భావించుము; శ్రవించుము. అన్ని యమోఘ శక్తులును, అన్ని కుశాగ్రమనోబుద్ధులును నీవే ! ఇట్లు మననముచేయుము. ఇట్లు భావించుచుండుము. ఈభావ మెంతమాత్రమును యవ్వభావముగాదు, జీవితములో యుత్తమాదర్శములను గ్రహించుటకు నీ వెన్నియో సుగుణములను సాధించనక్కర లేదా? అవన్నియును నీకు ప్రయోజనములేకాని అన్నిశరీరములును నీవే, అందరును ఒకటేయను పరమసత్యమును గ్రహించుట యన్నిటికంటెను శ్రేయస్కరము. అన్నిశరీరములును నీవే ! అందరును ఒకటే! దీనిని బాగుగా భావనచేయుము భావనచేయుము !

రషియా చక్రవర్తిగాని, ఆంగ్ల సాగ్వభౌముడుగాని, వీధులలో మిన్నంటునట్లు స్తుతింపబడుచు బోవునపుడు వారినిచూచి యసూయపడకుము; కించిచ్చైనను భయప

డకుము. ఆ రాజదర్జాయంతయు నీదైనట్లు యనుభవించుము ! “నేను దానినే, మరేమియునుగాను” ఇట్లు నీవు భావించుట మొదలుపెట్టినచో నీయనుభవమే అందరును ఒక్కటేయనుసంగతినీ నీకు హృద్గతము చేయగలదు. ప్రతిశరీరము, నీకండ్లు, నీకాళ్ళు, నీచేవులు యగును. నీశరీరమే యగును. మూసప్రలందరును సోదరులు ! తర్కము దీనిని రుజువుచేయకపోవచ్చును. శాస్త్రము దీనిని రుజువుచేయకపోవచ్చును. వేదాంతము దీనిని రుజువుచేయకపోవచ్చును. కాని యిది సత్యము; అనుభవైక వేద్యమైన విషయము. దీనినియనుభవము రుజువుచేయగలదు.

నేను కొన్నితార్కాణములను మీకు చూపించెదను. మానవప్రభాత్మత్వము అను పదముకూడ సరియైనదికాదు. విశ్వైకమానవప్రభాత్మత్వము. ఇదికూడ సరియైనదికాదు. ప్రభాత యనుటతోడనే కొంతభిన్నత్వము ధ్వనించుచున్నది. ప్రభాతలుకూడ తమలోలాము కలహించుచుండురు. ఇక్కడ భిన్నత్వమున కెంతమాత్రమును యాస్పదమే లేదు. ఏకత్వము, విశ్వచూనవైకత్వము. ఇదియే సరియైన పదము.

కంటికి కాన్పించని యాత్మనుగురించి మీకు మెట్టిపంచాంగములను చెప్పకుడు అని మీరనవచ్చును. నేను దానినిగురించి మీకు చెప్పబోను. అక్కడ మనమందరమును యొక్కటే ! ఆత్మలన్నియు నొక్కటే యని యొప్పుకొనితీర

వలెను. స్థూలమైన శరీరమును గూర్చియే యాలోచింతము. శరీరములుకూడ మనమందరమును యొక్కటేయని చెప్పుచున్నవి. మనస్సులుకూడ మనమందరము యొక్కటేయని చెప్పుచున్నవి. భావములలోగూడ మనమందరమును యొక్కటేయని యాధునిక శాస్త్రములు రుజువుచేయుచున్నవి. శారీర, మానసిక, భావావేశరంగములలోకూడ మనమందరమును ఒకటే. మీ నిత్యజీవితములలో మీ రీయేకత్వసిద్ధాంతముపై జీవించలేని మీరు పరమసత్యమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించుచున్నారనుట నిశ్చయము. న్యాయవిరుద్ధముగా నడుచుచో మనము శిక్షింపబడుచున్నారము. అట్లే యీ భ్రాతృత్వమునకు, యీ యేకత్వమునకు విరుద్ధముగా నడుచుట చేతనే ప్రపంచములోని దౌర్భాగ్యము, బాధ, క్లేశము, దుఃఖము మొదలగునవన్నియు జనించుచున్నవి.

మీ శరీరములన్నియు నొకటే ! ఇది యెట్లుగును ? ఈ శరీరమిక్కడనున్నది. ఆ శరీరమిక్కడనున్నది. రెండును ఒకటియెట్లుగును ? సముద్రములో నొక కెరటము యిచ్చుట మరొక కెరటము మరియొకచోట కాన్పించును. అవి వేరు వేరు స్థలములలో నున్నట్లు కాన్పించును. ఒకటి పెద్దది ఒకటి చిన్నదిగా కాన్పించవచ్చును. కాని ఆ రెండును ఒకే నీటిలో పుట్టుచుండుటచే రెండును ఒకటే ఈ కెరటములలో మనకు కాన్పించునది యొకే సముద్రము. ఈ కెరటములలో యిప్పు

డున్న నీగు మరికొంచెము సేపటికి మరియొక కెరటములో నుం
డవచ్చును. మనశరీరములకూడ యీ కెరటములవంటివే.
ఇప్పు డీశరీరములోనున్న పదార్థమే మరికొంచెముసేపటికి
మరియొక శరీరమగుచున్నది ఇంతేకాదు. ఇప్పుడు మీరు
రామునిశరీర మని పిలుచుచున్న యీశరీరములోని ప్రతియ
ణువుకూడ యీజీవితములోనే మరియొక శరీరమగుచున్నది.
ఉచ్చావ్రసని శ్వావ్రసములు దీనిని రుజువుచేయుచున్నవి. మన
ము గాలిలోని ప్రాణవాయువును (Oxygen) పీల్చి విషవా
యువును (carbon dioxide) విడుచుచున్నాము. ఈవిషవా
యువును చెల్లి పీల్చి ప్రాణవాయువును విడిచివేయుచున్నవి.
అప్రాణవాయువునే మనము మరలపీల్చి విషవాయువును విడు
చుచున్నాము. దీనిని మరల చెల్లి పీల్చుచున్నవి. ఇట్లు మన
ము చెల్లికుకూడ సోదరులమే యగుచున్నాము. అవి మనకు
ప్రాణము నిచ్చుచున్నవి. మనము వాటికి ప్రాణము నిచ్చు
చున్నాము.

ఇంతేకాదు. నీవు గాలిలోని ప్రాణవాయువును పీల్చి
దానిని విషవాయువుగా మార్చితివి. దానిని చెల్లిపీల్చి ప్రాణ
వాయువుగా మార్చుచున్నవి. అప్రాణవాయువునే మరియొ
కడు పీల్చుచున్నాడు. ఇంతకుమునుపు నీయూపిరితిత్తులలో
నున్న గాలి మరికొంచెముసేపటి కింకొకని యూపిరితిత్తులలో
ప్రవేశించుచున్నది. మనమందరమును ఒకేగాలిని పీల్చుచు

న్నాము. కనుక మనము పీల్చు గాలికి సంబంధించినంతవరకు మనశరీరము లొకటేయని తేలినది. మనమందరమును ఒకే భూమిమీద నివసించుచుండుటచే నొకేసూర్యచంద్రవారావరణములచే మన మానరింపబడియున్నాము. మనము శాకములు, ఫలములు, మాంసాదులు మొదలగునవి తినుచున్నాము. అవి కొంతవరకు మనశరీరము లగుచున్నవి. కొంత మలరూపమునపోయి తిరిగి ఫలములు, శాకములు మొదలగునవి యగుచున్నది. ఇవి తిరుగ మరియొకని కాహారమగుచున్నవి. మనము విసర్జించినదే మరియొకనిశరీరములో ప్రవేశించుచున్నది. ఇట్లు మనపదార్థమే కొంచెముసేపులో మరియొకరి దగుచున్నది. మీశరీరములను భూతద్దములతో చూచెదదేని యతిసూక్ష్మమైన జీవములు పైకివచ్చునట్లు మీకు కాన్పించును. అట్లే మీశరీరములలోనికికూడ పోవుచుండు సూక్ష్మజీవులును కాన్పించును. ఇక్కడ నిరంతరము నీనుంచి బాహ్యమునకును బాహ్యమునుండి నీలోనికిని జీవప్రచారము జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు నీలోనున్న జీవములు మరికొంచెముసేపటికి మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. మీశరీరములన్నియు నొకటేయని పదార్థజాత్రము చెప్పుచున్నది. ఈజీవప్రచారమెట్లు జరుగుచున్నది? నీలోని సూక్ష్మజీవులు మరియొకనిలో యెట్లు ప్రవేశించుచున్నవని సందేహము తోచవచ్చును. చూడుము: వాసన యెల్లకలుగుచున్నది? మనము వాసనచూచు

వస్తువులనుండి మాక్షుత్తీప్రలు బయటదేరివచ్చును. పుష్పములు సువాసన నేయుటకు వారము వాటినుండివచ్చు సూక్ష్మత్తీప్రనే యని యాధునిక శాస్త్రములు రుజువు చేయుచున్నవి. ఇక్కడ యితరులది శరీరములను చూచుచున్నాము. అది వాసన నేయుట లేదా? అది వాసన నేయుచు నేయున్నది. సూక్ష్మశరీరములు యాకే వాసన నేయును. కుంకులు మనలను ములభముగా పసికట్టును. మన శరీరములనుండి సూక్ష్మజీవులు పైకివచ్చుచుండును గనుక నే కుంకుల మనలను పసికట్టగలవు. అనగా మనశరీరములలోనుండి సూక్ష్మజీవులు యితరుల శరీరములలోనికిని వానిశరీరములలోనుండి మనశరీరములలోనికిని మొప్పుపను వచ్చుచు పోవుచున్నవి. ఇక్కడ మనముదరమును ఒక లేకదా! మన మొకే శరీరమును కలిగియున్నాము. అట్టి వాసన నే యుచు భంగించుము; భావించుము. ఒకడు జ్వరముతో బాధపడుచుండును. వాని గడమ తెయు జ్వరపు వాసన వేయును. ఒకడు కలరా, మలూచి, డెన్గు మొదలగు నంటువ్యాధులచే బాధపడును. ఆలోగయు చుట్టుపట్ల వారలకు కూడ ప్రసరించును. దీని యర్థమిది? ఆశరీరమునుండివచ్చు జీవరాసులు మనశరీరములలో ప్రవేశించును. తోడనే ఆలోగములు మనకు వచ్చును. ఒకనికి రొంపులును; వాని దగ్గరనున్న వానికికూడ రొంప ప్రారంభించును. ఒకడు క్షయతో బాధపడుచో వానిదగ్గరనున్న వానికి కూడ క్షయ సంభవిం

చును. ఆత్మసంగతి యటుండ శారీరకముగా మీ రందరును యొకటేయని యిదంతయును రుజువుచేయుటలేదా ? ఇక్కడ మీ రొకవిషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఒకడు రోగియైనచో దాని కతడే బాధ్యుడు. అతని యజ్ఞానమే దానికి కారణము. అతడు తత్ఫలితముగా తానే బాధపడుచున్నను ప్రపంచమున కంతకునుకూడ యతడు త్తరవాది యగుచున్నాడు. అతడు తన జ్వరకీటకములను ప్రపంచమంతకును పంపుచున్నాడు. నేను రోగినగుటకు నా కెంతమాత్రమును హక్కులేదు. నేను బాధపడుటేకాక నేను దీనికి ప్రపంచమున కంతకును బాధ్యుడ నగుచున్నాను. కనుక ప్రతివాడును తనశరీరము విషయమై తగినంతశ్రద్ధను తీసికొనవలెను. రోగము శారీరకమేగాక నైతికముకూడ యగుచున్నది. కనుక యారోగ్యమును, బలమును చేకూర్చుకొనుటకు నీ విధానిక కృత్యము. నీ వేదైనను తిరునపుడును త్రాగునపుడును ప్రపంచకళ్యాణమునకు నీవు బాధ్యుడ వనుసంగతిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. అమితముగా త్రాగుట, తినుట యెంతమాత్రము కూడదు.

ఇక నారోగ్యవంతులు రోగులవిషయమై యెట్లుప్రవర్తించవలెను ? వారికి సేవజేసి వారిని నిరోగులను జేయవలెను. ఇది వారి నుద్ధరించుటగాదు. వారికి మేలుచేయుటగాదు. మానవలోకముకొరకు, సత్యముకొరకు, నీకొరకు, పపంచముకొరకు నీ వనారోగ్యవంతులకు సేవచేయవలెను.

చూచితిరా ! వేరువేరుగా యున్నవనుకొన్న మనశరీరము లెట్లు యొకదానివలన నొకటి బాధపడుచున్నవో ! సమానాస్థిమాంసములచే పవిత్రబంధనములు గలిగిన మానవులందరును శారీరకముగా నొకటే ! ప్రతియేడువత్సరములకును శరీరతత్త్వమంతయు పూర్తిగామారిపోవునని వైద్యులు మజువుచేయుచున్నారు. ప్రతియణువును నూతనయణువునకు స్థానము నిచ్చుచున్నది. అట్టి నిరంతరపరివర్తనము నొందు యణువులు నీనియని యనుకొనుటకు నీ కెట్టిహక్కుకలదు ? ఈశరీరము నాదని నే నెట్లుచెప్పుకొనగలను ? ఏమవత్సరములక్రిందట నాదైన శరీర మిప్పుడెవరిదోకదా ! పదునాలుగేండ్లక్రిందట నాదైన శరీర మిప్పుడు దేని నలంకరించుచున్నది ? అనేకమందిరి. కనుక నీ దనుకొను నీశరీర మందరిదిని యని గుర్తించుము. ఇట్లెప్పుడును భావించుచుండుము. శారీరకముగాకూడ మనమందరమునొకటే ! ఒకటే ! ఇక మానసికక్షేత్రమును చూచుడు. నీ శిరోజములు పెరుగుచున్నవి ; రక్తనాళములగుండ రక్తము ప్రవహించుచున్నది. ఇట్లు వాటికి పోషణనిచ్చుచున్నశక్తియేది ? నీశిరోజములను, నీరక్తనాళములలోనిరక్తమునుపోషించు శక్తియేకదా నీసోదరులకును మనందరకును ప్రాణాధారమైనశక్తి ! నీజీర్ణకోశములోనుండి నీయన్నమును జీర్ణింపజేయు శక్తియేకదా యితరులకుకూడ పోషణనిచ్చుచున్నది ! ఈసత్యము నొక్కసారి విచారునోఫలకమున

చిత్రించుకొనుడు! ఈశక్తిని భావనచేయుడు! ఆహా! ఏమిచిత్రము! నే నెవరను? ఈ యన్నిపసులను చేయుశక్తిని నేనేగానా? నేనే యాశక్తివైచి నానో భిన్నత్వమున కాస్పద మెక్కడ? అన్నిశరీరములలోను నే నొక్కడనుగా నే యున్నాను. ఈ యన్నిశరీరములను వియమించి పాలించుచున్న పరమశక్తిని; అని నాశి యగు పరమశక్తిని; అనిర్వాచ్యులుగు పరమశక్తిని, యభిన్నమగు పరమశక్తిని నేనే! నేనే! దీనిని గ్రహించుడు! దీనిని భావించుడు! ఇక్కడకూడ మనమందరమును ఒకటే! భిన్నత్వములేదు! భిన్నత్వములేదు! నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీరమొకలిచే శోషించునపుడు నీవేలదుఃఖించెదవు? పూర్తిగా తిండియున్న శరీరములన్నియుగూడ నీవేకావా? నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీరము రోగభూయిష్టమగునేని నీవేల విచారింపెదవు? ఆరోగ్యసంపద్వంతమైన శరీరములన్నియు నీవే! దీనిని గ్రహించుడు! ఈ సత్యమును జిల్లించజేసికొనుడు! ఇతరులయెడల నిధర్మమేది? నీ వెల్లె వారిని చూడవలెను? వారు రోగులైనపుడు నీవు నీశరీరవ్రణములకెల్లు చికిత్సచేసికొందువో యల్లే వారికిని చేయుము. నివితరులనుగూర్చి యోజించుచుండవలెను. సుఖదుఃఖములలోను కష్టనష్టములలోను వారి ననునయించవలెను. వారి నుద్ధరించవలెను. ఇక నీస్వవిషయమై నీ వెట్టిసంకటములలోనైనను సంతోషానందములతో పొంగుచుండవలెను. ఎట్టికేళమును యెట్టిమనోవ్యధను

నీదరికి రానీయకుము. నా టన్నిటికిని యీశ్వర వేరువుకమ్ము. సదాయాసందాభినోలలాడుచుండుము. ఇక భావప్రపంచము లోగూడ మనమందరమును యొకటే యగుచున్నారము. ఇది సత్యము. ఈసత్యము సవగతముచేసికొనుడు. ఇక్కడ నొకవీణయున్న దనుకొనుడు. దాని మీటల నన్నిటిని సరిజేసి వాయించుటకు తగినస్థితిలో నుంచుడు. దానికెదురుగా మరియొకవీణ నట్లే యమర్చియుంచుడు. మీరొకవీణమీద నొకస్వరమును వాయించుచేని రెండవవీణకూడ నదేస్వరమును పలుక నారంభించును. ఒకవీణమీదతీగెను వాయించుచేని రెండవవీణమీదకూడ నదేతీగ పలుక నారంభించును. దీనికి కారణమేమి? ఒకవీణనుండి బయలుదేరిన గానతరంగములే రెండవవీణ పరిసరములలోను యుండుటే దీనికి కారణము. నీ వొకసంగతినిగూర్చి యాలోచించుచుండువు. నీయిరుగుపొరుగువారి కది వెంటనే పొడకట్టును. నాటకములలో నటకులనేక భావములను ప్రదర్శించుచుండురు. వారి భావములన్నియు యథార్థములుగావు. నా రొకప్రక్కను విచారించుచుండురు. మరియొకప్రక్కను నవ్వించుదురు. అయినను గొప్ప నటకుడు విచారమును ప్రదర్శించుచో సభారంగమంతయు విచారముతో మునిగిపోవును. దీనికి కారణమేమి? మనస్సు అను ఒకవీణ విచారించుటతోడనే తదితరమనస్సులను విచారించును. ఆభావమే యిచ్చుటను యుద్దేశించును. మనందరి

మనఃప్రవృత్తులును, భావములును, భ్రాతృత్వసంబంధమును కలిగియుండనిచో నిదియసంభవము, అసాధ్యము. సముద్రకెరటములవలె మనమనోతరంగములును నొకేసముద్రమునుండి యుద్భవించుచున్నవి. ఒకవస్తువు మరియొకవస్తువుమీద పయోగింపబడినపు డారెంటికిని యవిచ్ఛిన్నసంబంధ మేర్పడుచున్నదని పదార్థశాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఇక్కడీబల్లయున్నది. దీని నొక్కమూల మీరు కదిపినచో బల్లంతయు కదలుచున్నది. ఇక్కడ ప్రతియణువునకును సంబంధముండుటచే యీచాలనము బల్లకంతకును కలుగుచున్నది. ప్రతిరక్తియు యీవిధముగా యవిచ్ఛిన్నముగానే సాగుచుండును; సాగవలెను. శక్తికి, కారణములున్నగాని, విఘ్న మెంతమాత్రమును యుండనేరదు. ఇక్కడ యొకనిభావములు మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. ఒకరిహృదయము మరియొకనికి హృదయముతో యవినాభావసంబంధమును కలిగియుండనిచో నిది యసాధ్యము. కనుక వాటికి యవిచ్ఛిన్నసంబంధమున్నది. ఇది పరమసత్యము. మనభావములును మనయాలోచనలును ఒకరినుండి యొకరిలోనికి ప్రచారము చేయుచుండుటచే యేకశరీరమువలె మనమనస్సు లన్నియు యవినాభావసంబంధమును కలిగియున్నట్లు చూచవగుట లేదా? మనయాలోచనలలోను భావములలోను యేకత్వమున్నది. ఒకడునవ్వుచో అందరును నవ్వుచుందురు. రాముడు నవ్వునపుడు మీరందరును నవ్వుట

లేదా? ఒకడు యేడ్చుచో నందరిహృదయములును కరుగుచుండును; నీరగుచుండును. ఒకడు పాడుచో నందరును రాగములను తీయుచుందురు; తలల నూపుచుందురు; తాళములను వేయుచుందురు. మీ భావములన్నియు మీ మనస్సులన్నియు నొక్కటిగానిచో నిద్రెట్లుసంభవముగను? ఇదిగాక మన మెట్లు విద్య నభ్యసించుచున్నాము? గురువులనుండి స్నేహితులనుండి యితరులనుండి మనము విద్యనభ్యసించుము. గురువునకు శిష్యులకు నొకేమనస్సు లేకపోయినచో నతడు విద్యనెట్లు చెప్పగలడు? శిష్యు డెట్లభ్యసించగలడు? వారిమనస్సులలో యేకత్వ ముండవలెను. ఇచ్చట నొక మనస్సు మరియొక మనస్సుతో ప్రత్యక్షసంబంధమును కలిగియున్నది. గురువుగారిష్టానమే శిష్యునిష్టానమగుచున్నది; వారి మనస్సులు రెండును యొకటేగానిచో నిద్రెట్లుసంభవముగను. మరియొక యనుభవమును నీవు నీజీవితములో చూడగలవు. నీవొకస్నేహితుని ప్రేమింతువేని, యతనియెడల పాదర భావమును కలిగి యతనిబుద్ధివైశద్యమును మెచ్చుకొనుచు యతనిని భావమునందుంచుకొందువేని యనేక వేలమైశ్మదూరములోనున్నను, యతడును నీపై నట్టిభావములనే కలిగియుండుటను నీవు చూచియుండలేవా? రాము డీసత్యమును పరీక్షించినాడు. అతనికింకను యిది నిత్యానుభవమే !

ఈప్రపంచమూలో దోషములును, అపరాధములును యెట్లత్పత్తియగుచున్నారో నీవెరుగుదావా? ఒకడు వచ్చి నీ కపకారమునుచేయును. అతడు నీకంటె బలవంతుడు. నీవతనికి ప్రత్యేకకారమును చేయజాలవు. కాని యతనిపై నీకు కోపముండును; ద్వేషముండును. ఆ బలముగల నీతత్ప్రేమ మరెయొకసాధువున కపకారమును చేయును. అతడును నీవతనే యేమియును చేయజాలక తన కోరికకేవల భావములను చూత్రము వానిపై బరఫచుండును అదండగీడు మరెయొక బీదవానిపైగూడ విధే దూకును. అతడును సర్వులుడగుటచే తనకోరికను లోలోన దిగిమింగుచుండును. ఇట్లాబోనస్థిత్తుడనేకుల కపకారమున, చేయుచుండును. అనేకుల కోధానలమున, ద్వేషానలమును మూటగట్టికొనుచుండును. చివర కలిగకంటె బలవంతు డొకడవ్వకి తటస్థమగును. ఇత డతనికి పైచేయియగును. ఇతనికి కొద్దిమాత్రమపకారము జరుగుటతోడనే యతనిపై వెనుచిచ్చువలెమండి యతనిని హలమార్చును. తనకు జరిగినపరాధవమున కంత దండనయననరమాయనుసంగతి యతని కక్కరలేదు. మొదటిదోషి చంపబడుటతోడనే రెండవవానిని పోలీసువారు పట్టకొని మేజిస్ట్రేటువద్ద కేసుపెట్టుదురు. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ ప్రారంభింతురు; సాక్షులు, వాఙ్మూలములు, రాధాంత సిద్ధాంతములు యెన్నియోజరుగును. మేజిస్ట్రేటువా

రంత స్వల్పయపరాధమున కింతకఠినపండనచూ! యని తెల్ల బోవును! వార్తాపత్రికలన్నియు గగ్గోలుపెట్టును. ఇతడొక ముక్కోసి! మహాపరాధి! చిన్నతప్పునకు ప్రాణము తీసి వేసి నాడు !

ఎంతదురవ్యాయము! ఎంతదుర్మార్గము! ఎంతకూర్కము! ఇట్టి కేసులను మీరు నిత్యమును చూచుటలేదా? కాని వార్తాపత్రికలును, మేజిస్ట్రేటులును యింత చిన్నతప్పునకు గొప్పదుర్మార్గ మేలజరుగవలెనో చెప్పుజాలరు. ఇంతకోర్కానల మేలపరిజ్ఞానో వారెరుగు ! కాని, వేదాంతమిచ్చుకును విడదీయగలగు ఈరహస్యమును వ్యక్తపర్చగలరు. వేదాంత మేమిచ్చెప్పుడున్నది ? ఈ భావప్రపంచమంతయు నొకయున్నుడిన రక్తసంఘమువంటిది. దీని కనేకమూడి భాగస్వాములును, యొక మేనేజరును యుండును. మొదటయపరాధి సకపకారమును చేసినపుడు నీవు సీక్రకోధానలభాగమును పంపితివి. అట్లే రెండవవాడును, మూడవవాడును, వానిచే పరాధనింపబడిన మీరందరునుగూడ మీమీభాగములను బాకీలేకుండ పంపించితిరి. ఇట్లు తగినన్ని భాగములు వచ్చుటతోడనే వ్యాపారమును సాగించవలసివచ్చెను. (కావలసిన భాగములన్నియు సమకూడినగాని వ్యాపారముసాగదు కదా!) భాగములన్నియు సమకూడుటతోడనే యొక మేనేజరు, బలవంతుడు, బయలుదేరెను. ఇతని కపకారము జరు

గుటతోడనే యమోఘమైన యాధ్యాత్మికస్వామ్యానుసారముగా మీమీ క్రోధములన్నియు వానిచే నాకర్షింపబడి వానిలో మూర్తీభవించును. ఈ యన్నిక్రోధములు ఒక్కనిలో వచ్చిచేరును. చివరకాత డాహననము నొనర్చి ప్రభుత్వముచే ఖయిదీ చేయబడును. ప్రభుత్వమువా రితని నొక్కనినే శిక్షింతురు. కాని భగవంతునిదృష్టిలో మీరందరును యపరాధులే. సత్యదృష్టిలో మీరందరును యపరాధులే. మీరందరును హంతకులే. కేవలము హంతను గావించిన వాడెంతదోషియో క్రోధద్వేషములను గుప్పిన మీరందరును కూడ నంతదోషులే. కనుకనే జీససు మీరు చంపకపోవుటతో చాలదు. క్రోధద్వేషములను గూడ మీరు మీచెంతకు రానీయజనదు. వాటిని సుతరాము విసర్జించవలెనని చెప్పియున్నాడు. హంతకుడును, మీరును సమానదోషులే! ఏమి? అతని యాగ్రహమతనిదొక్కనికాదు. అది మీయందరిదిని. మీయందరికోపము నతని నావహించుటచే నతడు దయ్యముపట్టినవానివలె పిచ్చివాడగును. ఈస్తితిలో నాడు హత్యచేయుచున్నాడు. హత్యలు జరుగుట కిదియే కారణము. ప్రపంచచరిత్రలను పరికించుడు. ఒకనాడు రాక్షసపరిపాలనను సాగించును; ప్రజలందరును భయభ్రాంతులగుదురు. దేశములో నల్లకల్లోలమును, యరాచకమును ప్రబలును. ప్రతివాడును యరాచకము నణచి సుభిక్షముగా దేశమును

పరిపాలించగల యోధునికొర కెదురుచూచుచుందురు. పృతి
వాడును నట్లు చేయజూతురు. కాని విఫలమనోరథులగుదురు.
ఇంతలో నాయుచ్చాళ శక్తి యొకనిలో మూర్తీభవించి యొక
నె పోలియనో, యొకకృష్ణుడో బయలుదేరును. వీరిలో ననేక
లక్షలమందిబలము, శక్తి తాండవించును. కాలము (పృజలు)
వారిని కోరెను. వారుద్భవించిరి. యోధులలో ననేకలక్షల
మంది శౌర్యప్రతాపము లుండుటకు కారణమేమి ? నపోలి
యనును పట్టుకొనుటకు వేలకు వేల సైన్యమువచ్చెను. ఒక్క
నపోలియను యేకాకిగా నిరాయుధుడై వారిమధ్యకు పోయె
ను. అందరును నాయుధములను పారవైచి వానిని కొగిలించు
కొనిరి. ఒక్కనునిషి వేలను పెదవి మెదల్చకుండ మూకీకృ
తులను జేసెను. ఎంత యాశ్చర్యము! దీనికి వేదాంత మేమి
చెప్పచున్నది? అనేక వేలమంది భావములన్నియు వానియొ
క్కనిలోను కేంద్రీకరించును. అనేక వేలమంది భావములు
కలసి యతడగుచున్నాడు. కనుక నపోలియనుగాని మ రేను
హామహుడుగాని యొకర్తృత్వమును వహించజనదు. నీ
కనేకలక్షలమంది శక్తియున్నయెడల నీ వనేకలక్షలమందియొ
క్క సముదాయమవు. వారిభావములే నీలోనుండి పనిచేయు
చున్నవి. ఇందులో నిప్రత్యేక దేవతావ్యక్తిత్వ మేమియును
లేదు. నీవు పృజల స్పష్టివి.

పేక్స్పియరు మహాకవి యెట్లుదృఢించెను? ఈరోజు లలో పేక్స్పియరు అక్కరలేదు. ఆరోజులలో ప్రజలు నాటకములనిన చైకోసికొనెడివారు. ఎక్కడచూచినను నాటకరంగములే. ప్రతివాడును నాటకములకు పోయేడివాడును నాటకకబుర్లను చెప్పకొనెడివాడును నై ప్రజలదృష్టియంతయు నట్లే కేంద్రీకరించబడెను. దానికి ఫలితముగా పేక్స్పియరు మహాకవి యుద్భవించెను. అత డొక్కడే కాక యతనితో బృహమాంతు, స్లెచరు, నూర్లో మొదలగు ననేకమంది ధీమంతులు, మహామేధావులు, వేదాంతులు మొదలగు గాఢాత్మ్య రత్నములుద్భవించెను. ఈవిధముగా పేక్స్పియరు, నెపోలియను మొదలగు కవీశ్వరులు, మహాశూరులు కీర్తనదరును కాలమూర్తులు. ప్రజలే వీరిని సృష్టించిరి. వారియాశయములు, వారిభావములు, వారికోరికలు, వారి యాకాంక్షములు వీరిలో మూర్తీ భవించెను. ఈవిధముగా మానసికముగాగూడ మానవులందరును సోదరులే.

ఈసోదరన్యాయమును మనము మరయొక రంగము నుండికూడ చూచెదము. నిద్రావస్థలో మనమందరమును ఒకటే. నిద్ర దరిదుగిని, మహారాజును సమముచేయును. కోడ్డుప్రక్కను రాళ్ళపరుపుమీద పడుకొని గురుప్రేమ వానికిని హంసతూలికలమీద నిటునటు కొట్టి కొనునానికిని భేద మెక్కడ? గాఢనిద్రలో నన్న వారిద్దరనుగూర్చి యోచించుము!

వారిలో యిండుకైనను భేదము నీకు కాన్పించునా? వారిరువురును నములుకారా? సోదరులుకారా? నిద్రలో భేదమేమైన కాన్పించునా? లేదు లేదు. వారిద్దరును ఒకటే. గాఢనిద్రలో మీరందరును ఒకటే! జాగ్రదవస్థలో నున్నపుడు మీశరీరములన్నియు నొకటే! మీభావములు మీయాలోచనలుకూడ నొకటే!

ఇక మనము మన నిజాత్మనుగురించి కొంచెము పరిశీలింతము. ఆత్మ! ఆహా! సత్యములలోకెల్ల సత్యమైనయాత్మ! దీనిని నిర్వచించుటకు సాహిత్యముచాలదు. ఇక్కడ భేదమునకు తావులేదు. ఇక్కడ కెరటములను పదముకూడ పనికిరాదు. అతయు నొకేసముద్రము! మహోదధి! నాకొడుకు నావాడు. ఇతడు పెద్దవాడు. నావాడు కాడు. అని నీవనవచ్చును. నీ కిక్కియభిప్రాయమున్నచో నీవు తప్పుదారి త్రొక్కుచున్నావు. నీయూహ సరియైనదికాదు. నీకుమారునకును నీకును మంతబాంధవ్యమున్నదో నీ వితరులనుకొనువారికిని నీకును సంతబాంధవ్యమే యున్నట్లు నీవెరుగవు కాబోలును! నీ వెన్నివారులు వారికి తమ్ముడవో, అన్నవో, యక్కవో, తండ్రివో, తల్లివో కాలేదు! నీపూర్వజన్మలను నీ జీమియెరుగుదువు? వెరివాడా! ఇప్పుడు నీకు శత్రువైనవాడు పూర్వజన్మలో నీతండ్రి కావచ్చును. నీకుమారుడు కావచ్చును. ఇప్పుడు నీతండ్రియైనవాడు ముందుజన్మలో నీకు

తండ్రి కాకపోవచ్చును. నీవు మరియొక తల్లిదండ్రులకు పుట్టుదువు. నీభావములు, నీరాగములు, నీకోరికలు మాటిమాటికిని మారుచుండును. కనుక నీయక్కలు, తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములు, నీబంధువర్గమంతయు మారిపోవుచుండును. ఒక యింటననేకమంది యక్కచెల్లెండతో బుట్టినవా డెప్పుడును తనస్వంతగృహ మెక్కడనున్నదోకూడ యెరుగకుండ యన్యత్రజీవించుచుంటాను నీవు చూచియుండలేదా? ఈదేశములో పుట్టిన మరియొకడు తన జన్మనంతను మరియొకవిదేశములో గడుపుటను నీవు వినియుండలేవా? దీనికి కారణమేమి? అన్యదేశములలో పుట్టినవారు వీని కాధ్యాత్మికబంధువులు. చూచితిరా! మీ బాంధవ్యమును మీరు మీయన్నలతోను, మీయక్కలతోను, సరిష్టైకొనరాదు; తల్లలతోను, భార్యలతోను సరిష్టైకొనరాదు. అందరును ప్రతివాడును నీ యాత్మయే! దీనిని గ్రహించుము. శాస్త్రము దీనిని రుజువు చేయగలదు.

శాస్త్ర మేమి చెప్పుచున్నది? ఒక్కటైన నీశరీరములో వేళ్ళు పాదములకు, పాదములు కాళ్ళకు—కాళ్ళు శరీరముకు యీవిధముగ నొకయంగము మరియొకయంగముతో నవిచ్ఛిన్నసంబంధమును కలిగియుండుటచే శరీరమునండి పాదములవరకును నొకేయాత్మ వ్యాపించుచున్నది. ఒకేశక్తిప్రసహించుచున్నది. అన్నియవయవములను నడుపునది యొకే పరమశక్తి.

అట్లే యీవిశ్వములోని సమస్తజీవరాసులను సూక్ష్మాతి సూక్ష్మజీవి మొదలు బ్రహ్మపర్యంతముగల ప్రతిజీవిని తీసి క్రమముగా నొకటితరువాత నొకటిని వరుసలో నిలిపి పరీక్షింతుమేని మన కేమిగోచరమగును? శాస్త్ర మేమి చెప్పుచున్నది? ఈ జీవరాసులన్నియు నీవిశ్వశరీరముయొక్క యవయవములే! ఏకశరీరముయొక్క యంగముల క్రమమే యిక్కడను నీకు కాన్పించును. ఈ విశ్వచుంతయు నిట్టి యవిచ్ఛిన్నక్రమమునే కలిగియున్నది. ఏకశరీరములో నొకేయాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు నీ వెట్లు విశ్వసించక తప్పదో యట్లే యీవిశ్వశరీరములోను నొకేవిశ్వాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు రూఢియగుచున్నది. సూక్ష్మజీవి మొదలు బ్రహ్మపరకున్న జీవులలో పాదములలోను చెవులలోను నొకేశక్తి యెట్లు ప్రసరించుచున్నదో యట్లే యొకేయాత్మ ప్రపంచమంతటను వ్యాపించియున్నది. కనుక నాత్మపరముగాకూడ మనమందరమును యొకటే !

ఇక సీతత్వము నాచరణలోనికి తెచ్చుచూర్గమును గురించి కొంచెము చెప్పెదను. ఈతత్వము మీబుర్రల కెక్కవచ్చును! ఎక్కకపోవచ్చును! కాని నైతిక న్యాయములుమాత్రము మిమ్ము ఏడిచిపెట్టవు. ఈసత్యముప్రకారము మీరాచరింపవలెను. లేదా మరణించవలెను వే లొకమూర్గముమాత్రము సున్న. మీ కొకచిన్నకథను చెప్పెదను. ఇదిగో యిది

చెయ్యి. ఒకప్పుడు దీనికి స్వాస్థ్యపరత్వ మెక్కువయై తనలో
తా నిట్లు యనుకొనెను. “నేను పగలంతయు కష్టపడి యెం
తయో సంపాదించుచున్నాను కాని అదంతయును యీ
పొట్ట మ్రింగి వేయుచున్నది. నాసంపాదనంతయు నాకే యేల
యిండుకూడదు. నే నేమియును తినుటను మాని వేసెదను.
ఈనోరు, దంతములు, పొట్ట మొదలైన వేమిచేయునో చూ
చెదను. నాకష్టమువలన వాటి కెంతయీత్రమును లాభము
లేకుండచేసెదను. అదంతయు నాకే యుంచుకొనెదను” అని
చెప్పి వడ్డించిన రొట్టె, పాలు, మాంసము మొదలగు పదా
ర్థముల నన్నిటిని తానే కబళించనెంచి దాని కొరియుపాయ
మును పన్నెను ఒకసూదితో తా నొకచోట రంధ్రము చేసి
కొని యందులో పాలను వృక్షైరాలను యెక్కించెను. నోటికి
తినుటకులేకుండచేయుట దీనికికావలెను. ఫలితమేమయ్యెను.
చెయ్యంతయు వాచి నలుపు, బాధ, పోటు, వాపు మొద
లగు రోగములు బయలుదేరెను. చివరకు దానికి జ్ఞానము
కలిగెను. ‘అయ్యో! నేను తెచ్చునదంతయు స్వాస్థ్యపరత్వ
ముచే నాకొరకే నినియోగింపబడవలెనని యెగిరిపడితిని.
అదంతయు పొట్టలోనికిపోవలెను. అప్పు డదిరక్తముచేతను,
కాళ్ళచేతను, చేతులచేతను తదితర యవయవములచేతను
పరిగ్రహింపబడును. అప్పుడే నాకునుయధార్థమైన లాభముం
డును’ అని స్మృతివచ్చెను తనయాత్మ తనకాస్తచేతిలోనేకాక

శరీరమంతటను యున్నట్లు చెయ్యి గ్రహించక తప్పినది కాదు కండ్లలోని యాత్మ, కాళ్ళలోని యాత్మ, శరీరమంతటిలోని యాత్మ. ఏటన్నటికిని ప్రయోజనమున్న గాని చేతికిని యేమియు ప్రయోజన ముండెదలదు. కనుక మీ స్వార్థపరత్వము మిమ్ములనే కొట్టెను. స్వార్థపరులగుదు రేని చెయ్యగతియే మీకును వుండును. ఆధ్యాత్మికస్వామియము మిమ్ము మీ స్వజనమునుండి వేరు కానియదు. సితోఁగివానితో నీయాత్మైక్యమును చూడజాలజేసి నీవు పరమపితృవత్సమును తీరస్కరించినవాడె పగుచున్నావు. అది కాలాదాసుల మంచిని తమమంచినివలెనే కాపాడుటకు చూడక మోసగించజూచు వర్తకుని యెవరును చేరబోదు. ప్రతివాడును వానిని నిరసించుటచే వానివ్యాపారము ధ్వంసమగును. నిజజీవితములో దీనిని నీవు గ్రహించనలెను. అప్పుడే నిపు బాగుపడుదువు. నీయాత్మయే విశ్వముయొక్క యాత్మ. ఓ వాస్తవనూ! కన్ను, కాళ్ళు, చెవులు వేరనుకొని పొరబడకుము. స్వాత్మమును వీడుము! వాటిలోనున్న యాత్మయే నీయాత్మ. శరీరమంతటను నున్న యాత్మయే నీయాత్మ. నీవు ముఖపంకిలమునుండి దూరమడవగుదు వేని దీనిని గ్రహించుము. దీనిని యనుభవమునకు తెచ్చికొమ్ము. అప్పుడు సర్వమును యాపంధముయగును. అప్పుడు నీయభ్యాసమే నీస్వకీర్తనానుభవమే శరీరముమీది యీ భాగమున దురదక్షలిగినపు డేవిధముగ స్వాత్మము తన

తటతానే సహాయమునుచేయునో యట్లే ప్రతివాడునుకూడ నీకు సహాయమును చేసితిరునని చెప్పగలడు. ఇక్కడ దురద పుట్టినది. చెయ్యి అచ్చటకనాహూయముగా పోయి తనంతట తానే సహాయము చేయుటను మీరు చూచుటలేదా ! అట్లే యీ సత్యముపై మీకు విశ్వాసమున్నచో, యీ సత్యమును మీరు జీవించు రేని, నిత్యానుభవమునకు దెత్తు రేని, మీ మనస్సులను దీనియందు లగ్నముచేతు రేని విశ్వాత్మయే మీయాత్మయని ధ్యానించుచుందు రేని మీకన్ని యవసరములలోను వారు తప్పక సహాయపడెదరు. అనుభవము, తార్కాణము, పరీక్ష — ఇవన్నియు సీసత్యమునకు రుజువు నీయగలవు.

గృహస్థజీవితము—బ్రహ్మజ్ఞానము.

గృహస్థు బ్రహ్మజ్ఞాని కాగలడా? భార్య, బిడ్డలు, బంధువులు, స్నేహితులు, తదితర సంసారజంజాలములుగల మామూలుమానవుడు సత్యమును, ఆత్మను, బ్రహ్మజ్ఞానమును గ్రహించగలడా? యను ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. దీనికి సమాధానమేమి? నీచేతిలోనున్న కత్తి నీశత్రువులను చంపగలడా? అది నీశత్రువులను చంపగలిగినచో గృహస్థా శ్రమాస్త్రముగూడ బ్రహ్మజ్ఞానము నీయగలదు. అది దానిని నీ వ్రుపయోగించుటలో కలదు. మనచేతిలోనున్న కత్తితో మనము మనశత్రువులనుండి రక్షించుకొనవచ్చును. లేదా

మనలను మనమే పొడుచుకొనవచ్చును. చూచితిరా ! కత్తి యొక్కటైనను రెండువిరుద్ధపనులను చేయుచున్నది ! అట్లే సంసారబంధనములన్నియు మిమ్ము 'గంగలో' ముంచగలవు. లేదా మీ యాభ్యాత్మికాభివృద్ధికి దోహదము నిచ్చి మీలో నున్న యాత్మను, బ్రహ్మమును గ్రహింపజేయుగలవు. అదంతయు మీ చేతిలోనే యున్నది.

మనసడతలు, మననిత్యకర్మకలాపములు, మనదివ్య ర్యలు మొదలైన వన్నియు మనకు భోగయోగ్యములు కావచ్చును. సంతోషనిధులు కావచ్చును. వాటిని మనము సరిగా గ్రహించితిమేని యది మన కనేకప్రయోజనములను కలుగజేసి సంపూర్ణసంస్కారము నీయవచ్చును. కాని వాటిని దుర్వినియోగముచేసితిమా యవియే మనల నభఃపాతాళమున కణగద్రొక్కును ; అవియే మనకు దుఃఖ, యసంతోష, విచారకారకములై బ్రతుకుపై రోతపుట్టించును ; మన కనేకసంకటములను తెచ్చిపెట్టును. మనసంసారబంధనములుకూడ నిట్టివే ! ఒక యజమానియొద్ద నొకయభాగ్యసేవకు డుండెను. అత డెప్పుడును వంకరపనులనే చేయుచుండెను. తిన్నగా యేపనిని చేసినపాపము నత డెప్పుడును చేసియెరుగడు. ఎట్టి శాంతమూర్తియుకూడ నతనిపనులకు గుపితుడు కాకుండ నుండలేదు. కాని యీ యజమానిమాత్ర మతని విశేష దయతో చూచుచు యెప్పుడును కిరుకవహించి యెరుగడు.

ఒకనా డీ యజమానిగ్నానాన్ని క్రొకయశి వచ్చెను. అసా
 ఖరు క్రొంగివల్ల కతలు ముగిపడి నానిని వెంటనే ముపిసే
 యనుని యజమానితో చెప్పెను. భాగి యత శిల్ప నెను. 'నివు
 సమర్థులమాతోనే నీసలక్షణ, నిచ్చివచ్చు వే నెరుగుదు నా
 మందిని కోరుట ప్రేక్షక నిర్మల చేయునున్నావు కాని నీకంటె
 నా కెక్కువ నేమియును. నీవలె నాపని పాడగుచుండుట
 సత్యమే కనుకనే నేను నీనిని విడిచిపెట్టెను. నీవు నీకు
 ప్రవృత్తి, దురాచారములు, యనిష్టములు—యివి యేవన్ను
 వీనిని ప్రేమింపవలయునున్నది. నాకు సాటి, కృతఘ్నుడు కను
 కనే నేను నాకు వలెగా ప్రేమించుచున్నాను. ప్రపంచములో
 నా కిత టొక్కడే శాస్త్రివమాటను చేయుచును నొకనాడు.
 ఇత టొక్కడే నా కవరాగము చేయు వనుటను, అయిష్టమే
 వలనుటను, చేయుచు నును ఇతరు లొకరును నామెవల
 భయభక్తులతో, విషయ విశేయతలతో మెలగుదు నా కెట్టి
 యపకృతిని గావించుటకు గావలించదు. ఇతడు ప్రపంచము
 నకు విద్యుదుగా ప్రవర్తించును. కనుక నితడు నా యాధ్యా
 త్మికసాధన కొక సాముచేయు బాహ్యరవలె, కరోడావలె,
 'ముగ్ధర' వలె వహించుచున్నాడు. ఇతడు నా కాధ్యాత్మిక
 పరిశ్రమను కలిగించి నా యాధ్యాత్మికశరీరమును పెంచుచు
 న్నాడు. నేను నీనితో నిత్యము గుర్తి పట్టువలసి వచ్చుచున్నది.
 ఇది నా కెంతయో గూఢాధ్యాత్మికబలము నిచ్చుచున్నది.

మీ సంసారబంధములన్నియు మీ కాటకములేనని, యష్టగోడలని నీసుప్రచేదము. భేదవివేకము. ఈ యజమానివలె మీకష్టములనే ఎలాబాబానములుగ చేరికొనుచు. తీరి మీకు మరింతయును, సంతోషమునుగలవచ్చు. స్వాతంత్ర్యమును వేదాంతి కొరవలెను. రాజ్యస్వరాధిపతి శక్తిభార్యయు నెను. ఒకనా నెరక భాగ్యవంతులను. ముందు మీ శూరసఖ చిరచిర వచ్చి గావుకేలువచ్చి నన. చింతలురామును. కష్టి యతిని బూతులు కష్టి వారంధించెను. ఆతనిని యిదికావలె నదికావలెను. నెడలచి యతిని తపోధర్మమును కాంక్షించుచు. అతి వేదము చనిచితి తత్వరహస్యములను కనుగొనుచుండెను.

ఆమె రంగగొణ కన్యకలెసి కొండపిండిచేయుచుండెను. ఇంకను ఆతిడు మార్గముండెను. ఆమె కొరవలెను వట్టజాలక చేతనన్న వేదసిల్పకడనను నతిని నైమిష బుద్ధించెను. సమద్రునివలె నతి డెంతమాత్రమును చలించలేదు. కుక్కున నన్వయత డిట్లనెను. 'నేను సుదినము. కరుము' డేరుముట లోడనే వర్షము కురియవలెనుకా! నేడిసూత్రము' పోవైవెది!' యని చెప్పి మరల తననిష్ఠతో ముచ్చుండెను. చూచి తిరా! మనమెంతటి దురాగ్రహమునైనను జేయించవచ్చును. సోక్రటీసు, ఒకమనిషి, యట్టినిగ్రహమును చూపగగలిగినచో మనమందరముకూడ నట్లెల చేయజాలము? నేడుమాత్ర

మిట్టి యాత్మనిగ్రహపరులు, యింద్రియనిగ్రహపరులు లేరా? ప్రయత్నముచేయుచో నీవును యట్లే చేయగలవు, నీవు వాంఛింతువేని, నీ కిష్టమున్నచో సత్యమును గ్రహించుటకు, బ్రహ్మమును తెలిసికొనుటకు, విశ్వాత్మతో నీ యాత్మైక్య సంధానమును చేయుటకు, బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు నీ సంసార బంధనములుకూడ నీకు సాధనములే యగును.

ఈప్రపంచములోని ప్రతివాని పరమావధియు ఆశయమును, పరిణామాంతమును తనలోనున్న బ్రహ్మత్వమును తెలిసికొనుటే. బ్రహ్మత్వమును నొందువరకును నీకించితాత్మయనుభవమును, జ్ఞానమును గ్రహించవలెను. ఉరి స్తంభమునకు గొంపోబడినను యీ సత్యమునే చాటవలెను; గ్రహించవలెను. ఇదియే పరమావధి. భార్యాబిడ్డలీ సాధన కుపకరణములే యగుదురు అట్లు చేసికొనుట నీతో నున్నదని రాముడు చెప్పచున్నాడు. భూమి సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచున్నది. చంద్రుడు భూమినంటిపెట్టికొని యున్నాడు. భూమి యేమిచేయవలెను? తాను తిరుగక తప్పదు. కనుక చంద్రుని తదితరగ్రహములనుకూడ తనతో తీసికొని భూమి సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచున్నది. ఓమానవుడా! ఓమానవతీమఃశీ! మీరును భూమివలె తేజస్సులకెల్ల తేజస్సైన, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడైన యాపరంధానుచుగూర్చి పోవసమకట్టితిరేని మీతోకూడ మీబంధువులను, మీ యాశీతులను

తీసికొనిపోండు! వారిని విడుచుట న్యాయముగాదు. ఒక్క నీవే యీ భాస్కర తేజస్సును చూరగొనుటకంటె నీ భాగస్వామికిగూడ నీ వాయానందమును కలుగజేయగలవు. ఒక్కనీ యాత్మనేకాక యితరాత్మలనుగూడ నీవాకర్షింపగలుగుదువు. ఒక్కనీశరీరములోనుండిగాక యితరశరీరములలోనుండిగూడ నీవు పనిచేయగలుగుదువు. నీ ఒక్కశరీరము నీదైన ప్లాశరీరములన్నియు భగవంతునివి కాగలవు; అతనిని తెలిసికొనగలవు! నీ వెక్కడికైనను పోవునపుడు నీతోపాటు నీచెవులను, ముక్కును, తలను మొదలగువాటిని విడిచిపెట్టకుండ తీసికొనిపోవుటలేదా? అట్లే నీవు బ్రహ్మజ్ఞానదర్శనమునకు పోవునపుడు నీయర్థశరీరమును విడిచిపోవ జనునా? నీ భార్యను, బిడ్డలను, తదితరులనుగూడ వెంటబెట్టుకొని పోవచ్చును; పోవలెను. నీవు బ్రహ్మైక్యసంధానమును చేయుటకు ముందు నీ భార్యాపుత్రులతో నైక్యమును పొందుము. భార్యాపుత్రులతో నైక్యమును పొందజాలనివాడు విశ్వముతో నైక్యమును పొందు టెట్లు ?

సర్వధర్మములను మొట్టమొదట నీయింటివద్దనే ప్రారంభించవలెను అను సామెత నెరుగవా ? మొట్టమొదట స్వబాంధవులతో, నీయిరుగుపొరుగు వారితో ప్రారంభించుము. నీప్రయోజనములే వారి ప్రయోజనము లగునట్లు చూడుము. అన్నిశరీరములను యేకశరీరముగా పోతపోసి యొకేశరీర

ప్రవాహమును చూరగొనము; ఇటువలెనుచును యితరకు
 టుంబములనుగూడ నీతో తన్నుకొనుచు చూడఁగా చేసి
 కొనుచు నిరంతరము చూడఁకు పోవలెననుచును. అంతరిక
 ములును నీవేయని గొనిపోవినప్పుడును బ్రహ్మైకమను
 పొందగలవు. నీతో నంగరణ, నంజివానిని గొనిపోగలవు.
 బైబిలులో “జీససు ప్రేమించిన జాను” అను వానినిగూర్చి
 మనము విందుము. కాని జీససు విశ్వమునందును ప్రేమించెను.
 అతని ప్రేమబోధిని ప్రకాశించని ప్రదేశమే విశ్వము. దేవా
 నిభానమేమి? ఇక్కడ జీససును ప్రేమించిన జాను, అసియు
 డవలెను జీససుద్వారా మోక్షము కలుగునను ప్రసన
 మతసిద్ధాంతమునకిది దారిచూపుచున్నది. ప్రకృతిలో నెప్పు
 డును క్రియకు తత్ఫల్యము లెద్దిరున్నదైన ప్రతిక్రియాయుండి
 తీరునని యాధునిక శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. జీససు బ్రహ్మ
 జ్ఞాని, అతడా విశ్వదనకుసతో, విశ్వముతో విశ్వమును
 పొందెను.

జాన్, పీటరు, పాలు, మొదలైనవా రట్టివానిని ప్రే
 మించుటవలన, వానితో వైకృతమును పొందుటవలన జీససు
 యొక్క బ్రహ్మత్వమునే వారునుపొందిరి. ఇక్కడ విద్యుచ్ఛ
 క్తిగల యొకవస్తువున్న దనుకొనుడు. విద్యుచ్ఛక్తిలేని మరి
 యొకవస్తువును దీనితోకలిపితినేని వెంటనే యదిగూడ విద్యు
 చ్ఛక్తిని గ్రహించును. అట్లే జీససు ప్రేమమూర్తి. అతని

తో పంబుగమున్న యతని శిష్యులుగూడ యతని స్వభావ మనే గ్రహించిరి. సను తన్ను తా నుద్ధరించెను. నీ రతని పేరు నాన్దిని తామను పునీతులైరి.

నేదాంత మేమని చెప్పుచున్నది? తాను సంపూర్ణ ముగా విశ్వప్రేమయై పునఃగాని యేకని బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగజేరెను. విశ్వమున నను ననుభవములనే చూచుట బ్రహ్మజ్ఞానమునకు ఒకవలసోచినది. నీవి కళేతరుడగుట నీని తరువాతయెట్లు మన గురవ గానినూయు, శాస్త్రాచార్యు కమాను యను యెందఱునులైన మాయలకు లోనగుచు న్నారము! మొదటిగానిదియన మనకు భిన్నవ్యక్తుల మను కొనుచున్నారము. అది మనలను మన దరిలోను, క్రతివాని లోను యంగున బ్రహ్మత్వమును చూడజాలని యంధులనుగ జేయుచున్నది. అది ప్రపంచములోని వస్తుజాలమంతటియొక్క యేకత్వమును చూడనియని యొకమనోన్వ్యాధి. శాస్త్ర విషయికమాయ నానుచూపములకు చెందిన శాస్త్రభేదము. ఇది రెండవమాయ.

మన మీరెండు మాయలనుగూడ నాశనముచేయువలెను. సాధకుడు మొట్టమొదట యన్నిశరీరములలోని యేకత్వమును గ్రహించవలెను. ప్రపంచమంతయు తన స్వరూప మే తానే యను భావ ముదయించవలెను. తన యాత్మయే మానవలోకమంతటియొక్కయాత్మ నదులు, గిరులు, చెట్లు,

పుట్టలు, పశుపక్ష్యాదులు, క్రిమికీటకములు—వీటన్నిటిలో నున్నది తనయాత్మయే. ఇదియొక మెట్టు. ప్రాథమికావస్థలో తనభార్యాపుత్రులతో నైక్యమును గ్రహించునాడే మానవుడు; వారితో నైక్యమును గ్రహించుట యనగా వారికి ధన భాగ్యములను, బంగారుముద్దలను ప్రోగుచేసిపెట్టుటగాదు. ఇదెంతమాత్రమును యవసరములేదు. 'ఆత్మావైపుత్రనా మాసి' యను శృతిన్యాయమును బట్టి పుత్రాకృతిని యున్నది నేనే! నేనే! యనుభావము పల్లవించవలెను. తరువాత ప్రపంచమంతయు నేనేయగును. ఈమెట్టు దాటుటతోడనే నామరూపములతో గూడిన బాహ్యభేదముపోవును చూయ యంతయు నశించి ప్రపంచమంతయు తనశరీరమే యచుభావము కూడ పోయి చివరకు ప్రపంచమంతయు నాత్మమయము ఆత్మమయము అను పరిపక్వావస్థకుమారును, తల్లిదండ్రులతోను, భార్యాపుత్రులతోను, బంధుమిత్రులతోను, యేకత్వమును గ్రహించుచు క్రమముగా దేశ మంతటి తోను ప్రపంచ మంతటితోను యేకత్వమును పొంద దగును. ఈసాధన మొదటకొంచెము కష్టమైన పని ప్రారంభమగుట తోడనే గుఱ్ఱపుదాసువలె యభివృద్ధి తానంతటదే పరుగెత్తును, మనమొకవ్యక్తితో సంపూర్ణమైన యైక్యమును పొంది వానిలో కలిసిపోతిమేని విశ్వమంతటితోను నైక్యమగుట కష్టము కాదని నీయనుభవమే నీకు రుజువుచేయగలదు. అమో

ఘమైన ప్రకృతిన్యాయము ననుసరించి యీ ప్రపంచములోని ప్రేమ నామరూపాత్మకమైన బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగములోనున్న యాత్మవైపునకే ప్రయాణము చేయుచుండును. సోదరా ! వంశుగడచినకొలది మనము ప్రేమించువస్తువంతకంతకు సంస్కరింపబడుచుండుటను నీవుకనియుండలేదా? ప్రేమయొక్క లక్ష్యమంతకంతకు మృదువై, మంజులమై, గంభీరమగుచుండుటను నీయనుభవము నీకు చెప్పటలేదా? ముఖకాంతితగ్గి, ముడతలు హెచ్చి, శరీరము సోలి, పటుత్వముడిగి బాహ్యమంతయు భయంకరమగుకొలది భార్యమీడి ప్రేమ, భర్తమీడి ప్రేమ, హెచ్చగుట లేదా? ఇచ్చట నీవు శరీరాకృతిని, యంగసౌష్ఠ్యవమును స్ఫురద్రూపమును చూచి మురియుచున్నావా? లేదు. లేదు. లోపలనున్న యాత్మ, బ్రహ్మాత్వము, పవిత్రత, ప్రేమ, హృదయమ్ము- యివియే చూచుచున్నాము. అంగవైకల్యమును త్రోసి పుచ్చుచున్నాము. కురూపములను సురూపములుగా చూచుచున్నాము. వయస్సు ముదిరినకొద్ది ప్రేమ హెచ్చుచున్నది. దీని భావమేమి? మనమిప్పుడే యొకడుగు ముందుకు వైచితిమి. బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగమునకు మరలుచున్నాము. భౌతికశరీరమును విడిచి సంస్కారభావములను గ్రహించుచున్నాము. తరువాత మెట్టులో దీనినికూడ నతిక్రమించవలెను. ఇచ్చట భావము, ఉద్రేకము, మనస్సుయొక్క పవిత్రత, మనము ప్రేమించు వస్తువు యొక్క

బాహ్యదర్శనము మొనరగువాటినుండి వాటిలో సత్కృతమైన యాత్మను, బ్రహ్మత్వమును, నిజస్వమును ప్రేమించుట కారంభింతుము. ఈ ప్రపంచములోని వస్తువులన్నియు సామకాత్రములై, నిగ్రహప్రాయములై, కొంకరిగీతలై మనకు విస్తృతముగా వాటిలోనున్న యాచార్యమే, బ్రహ్మత్వమే, కాన్నించు నిత్యసిద్ధింపింపఁజేయు ప్రపంచకార్యమును సాధించు తత్తిసులభమగును. దీని తరువాతస్థితి బ్రహ్మత్వములో పూర్తిగా నైక్యమగుటయే. ఇదియే సమాధి; బ్రహ్మనందస్థితి; పరవశత్వము; బ్రహ్మభావము; నిర్వాణము. ఇక్కడ మనప్రవృత్తిలేదు. భావము లేదు. అంతయు శాంతి, బ్రహ్మత్వము, ఆనందము. ఈ ప్రపంచసంబంధములు మన కీస్థితి చెల్లని చేకూర్చగలవు? ఒకవృద్ధుడై రాజానికయోగిని సమీపించి తాను కృష్ణజన్మస్థానమైన మధుర బృందావనమునకు కృష్ణనిగ్రహము వారాధించుకొనుటకు పోవలెనని యున్నదనియు, తన బాధుమిత్రుని వారమును వీడి సంసారబంధములను త్రొక్కికొనదలచితినినియు, నిందుకు మీ శేషి సలహానిచ్చెదరనియు నడిగెను. ఆమెతోకూడ నామె మనుమడుండెను. ‘శలీ! నీమనుమని కళ్ళలోనుండి నిన్ను తిలకించుచున్న దెవరు? ఆపిల్లవాని ప్రశస్తిదర్శాద్రము నుండియు నీవైపునకు తొంగిచూచునదే శక్తి?’ యని యోగి యామె నడిగెను. ‘ఆశక్తిభగవంతుడే. ఈనోరులేని పసిపిల్లవాడే పాపమును, యేయన్యాయమును మొరుగడు. ఈబుడు

తను నిరవరాధి; పనిత్రుడు అత డేప్పునపుడు భగవంతుడే
 వీనాలాపముచేయుచుండును" అని యామె బదులుచెప్పెను.
 "ఏమి బ్రహ్మవాదముతో కృష్ణవిగ్రహమును కదా పూజించన
 లెను. అప్పుడు నీ చాకృష్ణవిగ్రహములోని బ్రహ్మత్వమునే
 తలపోయుచుండువుగదా! ఈవిధులెబోలుని శక్తిముమాత్ర
 ము కృష్ణ విగ్రహమువలె నీ కేల యువాప్యము కాగూడదు?
 అని యామోగి యువాగిగా వామె సరుత్తరము కొంచెము
 నేపటికి స్మృతదెచ్చుకొని 'యూదులుతమ చిన్నికృష్ణుని యవ
 తారమే. ఇతని కన్నులలోను డి చూచుచది, చెల్లెలలోనుండి
 పినునది, యితనికి చిచ్చక్తి నిచ్చుచది, యితని ప్రతికోమ
 కూపమునుండినచేయునది— బ్రహ్మత్వమే" యని యామె
 తెలివిదెచ్చుకొనెను. నాటినుండి యామె యోగివాక్యాను
 సారముగా యాపిల్లవాడు తన మనుచుఉచు భావమును సన్య
 సింది యతనిని బిగిన తునివలెనే చూచుకొనెను. మరకుండ
 వలసిన బాధన మొక్కభాగవతబంధనమే. బ్రహ్మత్వబంధన
 మే. ఇదియే సన్యాసమునకు మార్గము సన్యాసమునగా
 జటాధారి నాది కాయక్రేకతంతు కాదు. సన్యాసమునగా ప్రతి
 వానిని పనిత్రముచేయుట. పిల్లవానిని సన్యసిండుట యసగా
 వాని నేయడవిలోనో విడిచిపెట్టుటకాదు. సుత, మిత్ర, కళ
 త్రాది భావముపోయి సర్వత్ర బ్రహ్మభావ ముదయించవలె
 ను. శత్రువులోగూడ బ్రహ్మభావమునే చూరగొనవలెను.

ప్రతిభార్యయు, ప్రతిభర్తయు నిట్లే చేయవలెనని హిందూ వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. రామునిగృహస్థాశ్రమము లో నిట్లే జరిగెను. రామునిభార్య ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలముననే మేల్కొంచి రాముడు బ్రహ్మభావములోనుండి బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుచుండ, దేహభావమును వీడి యాత్మభావమున మగ్నుడై యమరత్వాచ్యుతవృత్తిపానమున సొక్కిసోలుచు పరవశుడైయుండ, నామె వినయవిభూషణాంగియై రామునెదుట నిలచి యతనివలెనే తానును రాముశరీరమును మరచి బ్రహ్మత్వమునే కొలుచుచుండును. రాము డోంకారధ్యానమును చేయుచుండ నామె సర్వమును, తనశరీరమునుకూడ మరచి రామాత్మపరాయణియై యతనిలో లీనమగుచుండెను. శరీరమును మరచుట సరికదా తన యాత్మయే రామునాత్మ; ధ్యాననిష్ఠలోనున్నది తన యాత్మయే కాని రామునాత్మకాదు; రాముధ్యానమే తన ధ్యానము. తానే విశ్వాత్మ; విశ్వాత్మయే తాను. ఈవిధముగా రాము డామెకును యామె రామునకును పరస్పర సహాయమును చేసికొనుచుండిరి. ఆమె యతని కెల్లుసహాయపడెను. రాముడు బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు ధ్యానము చేయుచుండ “నాభర్తబ్రహ్మయే” యను నామె భావనాశక్తి, మనశ్శక్తి నిరంతరము యతనిపై పనిపరించుచుండ నాశక్తి యేమగును? నిజముగా యతని బ్రహ్మత్వమున కీ శక్తి యెంతయో తోడ్పడు

దును. ఏరినైనను మన యిష్టానుసారముగా భావించునట్లు చేయవచ్చునని క్రైస్తవశాస్త్రవేత్తలందరును తమ యనుభవమునుబట్టి యిప్పుడు తెలిసికొనుచున్నారు. నీకు తలనొప్పి వచ్చుచున్నది; తలనొప్పి వచ్చుచున్నదని చెప్పి యట్లు తలనొప్పిని తెప్పించినవారిని నీవు చూడలేదా? ఇక్కడ భార్య తన భర్త భగవంతుడేయని ధ్యానించుటచే నామె యతని బ్రహ్మైక్యసంధానమునకు తోడ్పడుచున్నది. తాను భగవంతుడనని తెలిసికొనుటచే భర్త భార్యకు సహాయము చేయుచున్నాడు ఆహా! ఆధ్యాత్మికసంయోగ మిదియేకదా! ఏమి యనోవ్యసన సహాయము! ఏమి—యూదారసంయోగము! ఒక్క యిట్టి యాధ్యాత్మికసంయోగజనిత ప్రేమయు, వివాహమును, కదా ప్రపంచములో ననుపమాన యమందానందకందళితస్వాంతమును చేకూర్చగలుగునవి! శరీరపుష్టి, అంగసౌష్ఠ్యము, ముఖకాంతి మొదలగు మోహవేషజనితప్రేమ ప్రేమయా? అట్లు న నదంతకాలము నిలుచును? అట్టిప్రేమ దుఃఖములకు, క్లేశములకు, యసంతుష్టిమనోవ్యధాది వృథాయపిదారణములకు కారణము కాదా! ఆధ్యాత్మిక సంయోగము! బాహ్యప్రేమగాక యాంతరంగిక బ్రహ్మత్వప్రేమ! ఇదియే మహాదానందసంధాయిని.

చూడుడు! అజ్ఞానప్రజ లెట్లు వాపోవుచుందురో! ఒక స్త్రీ వచ్చి నాభర్త కొద్దిమాసములక్రితమే చనిపోయెను.

నే నతని నెట్లు రక్షించగలను ? మరియొకడు వచ్చి తీర తీర కలిగిన నాయకపుత్రుడు మరి కేచెను. నే నాత్మనాత్మచేసి కొనుచున్నాను. ఈ ఏయోగతాపమును నేను భరింపజాలను. ఇం కొకడువచ్చి నా సాందర్యరాశియగు భార్యచనిపోయి నది. ఇది నేను భరించనొల్లను—అది యొకయోగిని ప్రశ్న చేసిరి. ఆయోగి యామెతో నిట్లు చెప్పెను. నీవు నా సలహా ప్రకారము నడిచెద వేని నీ కె తమాత్రమును విచార ముండ నేరదు. నీ క్షధైర్యము గలిగినపుడు, నీకు యోధజనించినపుడు, నీధర్మ నీకు క్షాపకమువచ్చినపుడు వెంటనే యొకచోట కూర్చొని కండ్లమూసికొని నీధర్మ ధ్యానించుము. వెంటనే నీధర్మయొక్క విగ్రహము నీకన్బ్రమట కాన్పించును. అట్లు నీధర్మ నీకు కాన్పించినపుడెంతమాత్రమును విచారించకుము. గుండెలు బాదుకొనకుము. నేలపడి దొర్లబోకుము. ఇట్టి వికారచేష్టలన్నియు నతనిని వదితునిచేయును. అతనిని తిరుగ భూమి వాశ్రయించునట్లు చేయును. అతడున్న మరియొక ప్రపంచమును గురించి నీవు తలపోయవచ్చును. లేదా కండ్లు మూసికొనినపుడు నీ కాయము కాన్పించుచునే యుండును గనుక నతడు చనిపోవనట్లే నీవు భావించవచ్చును. నీ కత డాన్లు కాన్పించినపుడు యతడు బ్రహ్మయని భావించుము ; బ్రహ్మయని గ్రహించుము. నీవు భగవంతుడవని యావిగ్రహమునకు బోధించుము. ‘నీవు భగవంతుడవు. నీవు ప్రభువువు. నీవు

పరాత్పరుడవు. నీవు బ్రహ్మము. నీవుగ్రహములోను, సేకరీరములోను, సీహాపములోను సర్వత్ర నేను బ్రహ్మమునే చూచుచున్నాను అని చెప్పము నీవు తెలిసోనువద్ద చెవిపెట్టి యొకవార్తను విందువు. ఆ వార్త యాతీగలలో తయారగుట లేదు. వాటి వెనుకనున్న యొక స్నేహితుడే నీ కావార్తను పంపుచున్నాడు. అట్లే నీధర్మగ్రహము కాన్పించినపుడు దాని వెనుకనున్నది బ్రహ్మమని గ్రహించుము 'నీవు బ్రహ్మము. నీవు భగవంతుడవు. అని యాగ్రహమునకు బోధించుట చేతనే నీవు నీధర్మ సుగ్రహించగలవు' ఇట్లు మనము చనిపోయినవారి నే లేవదీసి రక్షించగలిగినయెడల సతీపుత్రులున్న మనస్నే హితులను రక్షించుట బుద్ధిరము కాదు.

భార్యాధర్మ లిరువురును యిట్లు జీవించు రేని వారిసంయోగ మాత్మాభివృద్ధి గాక మరేమి యగుదు. వారు పొరస్పర మానందనిధిలో నోలలాడరే! గృహస్థుల కింతకంటె వేరుమోక్షమార్గము కలదే! ప్రతివాడును తనభార్యకు శుభమునే చేకూర్చుచున్నాడు. ఆమె కేదిసంతోషము నిచ్చునో దానిని తెచ్చి యిచ్చుచున్నాడని నీవు చెప్పురచ్చుచు. అజ్ఞానముచే శ్రజ లిట్లు భావించుచుందురు. ఇతరుల యభిరుచులకు దోహదమొసగి వారిని సంతోషపెట్టుట సరియైన మార్గమని మనము మోసపోవుచున్నాము. దీనివల్ల వారును మనమును గూడ పతితుల మగుచున్నాము. నా కేది సంతోషము నిచ్చు

నో యది నీకు ను సంతోషమనిచ్చును. నాకేది మంచిదో యది నీకును మంచి నొసగును. నాకేది యభివృద్ధిదాయకమో యది నీకును యభివృద్ధిదాయకమే. నేను రోగినగుచో ప్రపంచము నంతనుకూడ రోగభూయిష్ఠము చేయుచున్నాను. నేనారోగ్యముగా నుంటినా ప్రపంచమునంతనుకూడ వట్లే యుంచుచున్నాను. ప్రకృతీన్యాయ మిట్లేయుండును. అనుభవము మీ కీసత్యమునే చాటగలదు నీ కానందమును గూర్చునపుడు నేనును యానందపడవలెను. అట్లుగాక వీరినివారు వారినివీరు సంతోషపెట్టుటకు చేయుచేష్టలు పిచ్చిచేష్టలు; అనర్థదాయకములు; దుఃఖప్రదములు. వాటివలన చివర కుభయలకును భేదము, మనస్పర్థలు సంభవించును. వారిజీవితము దుర్భరమై భయవిహ్వలు రగుదురు.

ఒకరి కొక రెట్లనందమును చేకూర్చుకొనవలెనో తెలియకపోవుటయే యిట్టిదుఃఖములకును, స్పర్థలకును కారణమగుచున్నది. అన్యోన్యనందము సభివృద్ధి చేసికొనవలెనన్న మన కించదాత్మను, స్వార్థస్వార్థమును, బాగుచేయవలెను. నీన్నేహితుని నిజత్వము నదిగ్రహించునట్లు చేయవలెను. నీవు దానికి యధార్థబలము నొసంగవలెను.

ఒకరి కొకరు పరస్పర జ్ఞానదాతలు కావలెను. ఇట్లు చేయుటచే నీవు నీసహచరులను సుఖిపెట్టుటే కాక చివరకు నీవును పరమసుఖము నొందెదవు. నీవు యధార్థమైన పురోహి

తమును గోరుచో నానందమునకు మూలకారణము లగువా టినే నీయందును నీసహచరులందును యభివృద్ధిచేయవలెను. జ్ఞానము, ఆధ్యాత్మిక, స్వేచ్ఛ యీరెండును నిరతిశయానం దము నీయగలవు. వీటిని మీన్నేహితుల కొసంగుడు. ప్రతి భర్తయు తనభార్యకు విద్యనొసగుట విధాయికకృత్యము. తనభార్యకు గురువు కావాలని భర్తయు, తనభర్త కాధ్యాత్మిక స్వేచ్ఛ నొసగి యతని యభ్యున్నతి కన్నివిధములను సహాయపడని భార్యయు తనుజీవితముతో యానందము నొందజాలరు. అట్టి సతి పాపి; స్వగృహమునే భార్యకొక విశ్వవిద్యాలయముగా చేయజాలని భర్త పాపాత్ముడు. మీ రానందస్వాంతు లగుట కిదియే మార్గము గృహము ప్రేమకు కేంద్రస్థానము కావలెను గాని యదియే సరిహద్దుగోడ కాగూడదు. గృహభార్యలు కేంద్రస్థానముగ నలిగి ప్రేమ యిచ్చుటనుంచి తనకాంతులను దిగంతయులకు వెదచల్లవలెను అంతియేగాని నీప్రేమయంతయు భార్యయందే నిలచిపోవు టన్యాయము; నీస్వాగ్ధచింతచే నీవు నీభార్యను నిన్నునుగూడ పతితులను చేయుచున్నావు. ఇద్దరికును వినాశమును వెచ్చిపెట్టుచున్నావు. భార్యప్రేమను చూపమని నీకు బోధచేయును. నీ వా ప్రేమను పవిత్రముచేయవలెను. భాగ్యహాపమును. శరీరకాంతిని, అందచందములనుచూచి మురియుప్రేమను బ్రహ్మత్వప్రేమగా నీవు మార్చవలెను. అప్పు డట్టి ప్రేమతో

నీ వేద్యక్తిని చూచినను- నదులు, గిరులు, పుష్పములు, వృక్షములు, తృణకాష్టములు మొదలైన వన్నియును నీవే యగుదువు. నీవు వాటితో నైక్యమును పొందుదువు.

విశ్వమంతటిలోను నీ కెట్టిస్థాన ముండవలెనో, నీస్థానమును నీ వెల్లమర్చుకొనవలెనో భార్య నీకు బోధచేయవలెనే గాని నీ వామెమూలమున విశ్వమున శాంతిలేక యిటునటు కొట్టుకొను పిచ్చికుక్కవు కాగూడదు. నేనిప్పుడు మీకు కొన్ని యాధ్యాత్మిక న్యాయములను తెలిపెదను. నేను తెలుపకపోయినను వాటిని మీ రిదివరకే యనుభవించుచున్నారు. రథికుడు రథముమీద పోవునపుడు చూడకపోవుట చేత తిటాలున నొకరాయి నెక్కుట రథములో నుండువారందరును 'డీడిక్స్' లు కొట్టుకొనుట, రథముకు దెబ్బలు తగులుచుండుట మన యనుభములోనిదే. రథికున కా రాయిసంగతి ముందుగానే తెలిసినయెడల జాగ్రత్త పడియుండెడివాడు. ఇట్లే మీప్రపంచవ్యవహారములలోను యనేక 'బోల్తాలు' విఘ్నములు, దుఃఖములు, పరాభవములు మొదలైనవి వచ్చుచుండును. ఇవన్నియు యెప్పుడు సంభవించునో నీ పెరుగుదువా? రాముడు దీనిని మీకు చెప్పగలడు. ఇక్కడ గణితశాస్త్ర న్యాయములవలె తిరుగులేనట్టి న్యాయ మొకటి కలదు. ఇది యితరభౌతిక సత్యములంతటి సత్యమై వాటివలె నే తిరుగులేనట్టి న్యాయము.

పురుషుడుగాని స్త్రీగాని యొకరూపమునో, శరీరమునో లేక మరేవిషయవస్తువునో చూచి ప్రేమించునేని యావస్తువు కొంతకాలమే అనగా హృదయపీఠమున బాగుగ స్థాపితమగువరకు మాత్రమే భోగ్యమగును. తరువాత నది మనమధ్య నుంచి చటాలున లాగి వేయబడును. ఈవ్యాయము నేత్రక్తిగాని, యేవ్యక్తిగాని ప్రతిఘటించజాలదు. దీనికి తిరుగులేదు. బహుపురాణకాలమునుంచి నేటివరకు నీవ్యాయ మమోఘముగ నే జరుగుచున్నది. నీ వేదాహ్వానిత్యమునందైనను సంగము నొందుము ! ఏరూపమునైనను, పేరునైనను, మహావ్యక్తివైనను స్వకొని ప్రేలాడుదువేని వెంటనే యది లాగివేయబడును. నీవు క్రిందకు పడుదువు. నీ వొకబల్లపై యానుకొని నచో నాబల్లను లాగివేసినపుడు నీవు పడిపోవుచున్నావు. దెబ్బ తినుచున్నావు. దీనియర్థమేమి? ఇదేమి బోధించుచున్నది? మనమెన్నడును మనప్రేమను, మనరాగములను బాహ్యభౌతిక విషయములందు నిలుపరాదు. వీటియందు రాగముల నుంచరాదు. కాని మనహృదయములో ప్రేమాంకురమునకు కారణము లివీయేయగుచున్నవి. ఇవిశేకుండా ప్రేమ యంకురించుటలేదు. కాని యొకసారి యిట్టి ప్రేమోదయ మగుట తోడనే విషయములకు విడిచిపెట్టి యది ముందుకు నాగవలెను. విషయములకు బంధింపబడక వాటివేనుకనున్న బ్రహ్మత్వమును సమీపించవలెను. ఇట్లు చేయనిచో నీకు దుఃఖమే

శరణ్యమగును నీవు దెబ్బతిని తీరుదువు. ఇన్ని భార్యాభర్త లిరువురును సమముగ పెరుగుదు రావలెను. ఆమె మనకు ప్రేమను బోధించుచుండును. నీ నాప్రేమ నాశరీరముతో నాపక యందరిని, ప్రతివానిని, ప్రపంచము నంతను ప్రేమించవలెను.

విషయభోగక్షేత్రములలో నాటిన వీజములలో నా ధ్యాత్వికాభివృద్ధి మొలకలెత్తునా? భర్తశరీరములో గాని భార్యశరీరములోగాని నాటబడిన ప్రేమ యచ్చటనే కప్పు బడియుండవలెను. ఆబీజ మచ్చట నాశనమై నూతివాంకురము లదాల్చి ప్రపంచమునకు వచ్చి ఫలముల నీయవలెను. విషయభోగములకు చెందినంతవర కపజయము తప్పదు. అక్కడ విత్తనము చనిపోవుటతోడనే ప్రకృతి న్యాయానుసారముగ నావిత్తనమే బ్రహ్మజ్ఞానాంకురముగ బయలుదేరి పెరిగి పెద్దదై పుష్పఫలరమేతమగును. ప్రేమ నెరుగనివానికి బ్రహ్మజ్ఞాన మెన్నటికి కలుగనేరదు. ఇది పరమసత్యము.

మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధ మెంతమాత్రమును యుండజాలదని బహుజనుల యభిప్రాయము. ఇది పొరపాటు. మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధమున్నది. ప్రేమను సరిగా నుపయోగించిన యెడల నది బ్రహ్మజ్ఞానము ను చేకూర్చగలదు. 'దానికితరమైన సౌఖ్యములన్నియు వృ

భావ్యధలు. శ్రమచేటు' పవిత్రప్రేమ బ్రహ్మజ్ఞానకవాటము. దానికి మరియొకప్రేమ బ్రహ్మమే.

ఓ నానాబంధము నత్యున్నతస్థితికి గొంపోవుటే భర్త మొక్క లత్యముకావలెను గాని ధన్వానా పిపాసయు సంపారసంబంధములను దూర్వినియోగము చేయుటయు దూష్యములు. ఆనందరూప కేవలపులు మొట్టమొదట సాధనము లయ్యెనో నవియే పరమసాధ్యములు (పరమావధ) గా భావించబడుచుండుటచే దుఃఖహేతు ప్రలగుచున్నవి. శీతోష్ణముల నుండి కాపాడుటకు, అకలిదప్పల నుపసంహరించుటకు, జంతు మిరుమ్యకోకిల బాధనొందకుండుట కొకతావును కిల్పి చుటకు మాత్రమే ధనమవసరము. తుత్తిపావలను తిర్చుకొరకును శీతోష్ణములనుండి కాపాడు వస్త్రములకొరకును మరకొక న్వల్పధన మవసరమొ గ్రహించుడు!!

నాకు రొంపపట్టికదనుట కార్జమున నేను రొంపను పట్టుకొంటినను ప్రయోగము కలదు. అది మనలను పట్టుకొనుటలేదు. మనమేదానికొరకు పరుగెత్తుచున్నారము. ఇదియధార్థము శీతాతపరక్షణకొరకు మనకు నుస్తులు కావలెను. కాని అవి నిన్ను శీతాధిక్యతనుండి కాపాడుటకు మాత్రమేయని మరువకూడదు. అట్టిదుస్తులు మోయుగానుండవచ్చును. ఇతఖిరీదు, యింత నాజాకుగలదుస్తు లనవసరమేగాక వాటి యథార్థోద్దేశముకూడ నశించుచున్నది. మనకీయాకాశ

సాధసీమలును, యీతభుక్తుబెభుక్తులును, యీజలుగుపర్యంకములును, యీహిరణ్మయస్తంభములును నవసరములేదు. ఇంపైన చక్కని చిన్నచిన్న కుటీరములు మనకు తగినంత రక్షణ నొసంగజాలవా?

ఆహా! మానవు లెట్టిభ్రమలలో తగుల్కొని క్లేష్మములోపడిన యీగలవలె పైకి లేవజాలకున్నారోచూడుడు! మేడలను మిద్దెలను జూచి మురియుచు వాటినే పరమావధిగా నెంచువా డొకడు. మిలమిలమెరయుచు జిలజిలలాడు వస్త్రములే పరమావధి యనుకొనువా డొకడు. పులిహోర, దధ్యోదన, చక్రపాంగలి మొదలగుచిత్రాన్న 'కైంకర్యమే' పరమావధి కొంతమందికి. ఇట్టింద్రియలోలత్వము బలిసినది! ప్రపంచచరిత్ర నెరుగవా? ఎంతమందికో వర్ణశాలలును, కుటీరములును, వాసస్థానములయ్యెను. కర్మశక్రస్థరములే వర్ణపాన్పులయ్యెను. ఒంటినిండగుడ్డ, కంటినిండనిద్ర, కడుపు నిండతిండి, వారెరుగనేయెరుగరు. అయినను అట్టివారే ప్రపంచమును నడిపించగలయోధులైరి. స్లేటోమహాశయు డొకతొట్టెలో నివసించెడివాడు. అదియే యతనియాస్తి; అతని గృహము నిత్యదర్శిదులయినను ప్రపంచ మిట్టియోధులబుణమును కొనగలదా? షేక్స్పియరుమహాకవికి మేడలులేవు. అతడు నాటకములకు వచ్చుప్రేక్షకుల గుట్టములను జాగ్రత్తగా చూకుటకు నియమింపబడెడివాడు. తరువాతనతడు కొద్ది

యాస్తిని మాత్రమే బహుకష్టమువీడ సంపాదించగలిగెను. న్యూటనుమహాశయుడుకూడ నిత్యదర్శినుడే. పుస్తకములను కొనుటకును, ముప్పివాండ్ర కొనంగుటకును డబ్బులేక యత డెన్నియోసార్లు విలపించెను. కాని వీటికితప్ప యత డెన్నడును డబ్బుకొరకు విచారించి యెరుగడు. ఇట్టి నిత్యదర్శినులే ప్రపంచమున కెంతమేలు నొనగూర్చిరో చూడుడు! భారత దేశమున మన పూర్వులు కందమూలఫలములను తినుచు యడవులలో విహరించువారు ఇట్టిప్రాచీనులే ప్రపంచములో నత్యుత్కృష్టమైన వేదాంతజ్ఞానమును ప్రసాదించగలిగిరి. సోదరులారా! ఉదారచరితులును గొప్పవారును కండు ! మేడలను సౌధములను నిర్మించుటకొరకు మీజననత్వములను బుద్ధిసంపతును ధారపోయకుడు! మీ మేధాసంపత్తు నట్లు వృధపుచ్చకుడు. మీగృహాంగణములు, మీసౌధములు చాలగొప్పవిగను పెద్దవిగను యున్నవిగాని అందులో నివసించు మనుష్యులుమాత్రము చాల చిన్నమనుష్యులగుటతోచనీయము. భారతదేశములో గొప్పగొప్ప కట్టడములు గలిగిన సమాధిస్థలములు లేవా? వాటినలంకరించున వీవి? కుళ్ళిన శవములు; కులకులలాడు పురుగులు; విషసర్పములు.

ఆకాశసౌధములను, వెండిగిన్నెలను, బంగారుతోడు గులను, పట్టుచాన్పులను ప్రోగువెట్టి నీభార్యను, నీమిత్రులను నీసంతును, నిన్ను గొప్పవారిని చేసికొనవలెననెడు వెర్రికోరి

కలను విడనాడుము. నీశక్తి నశ్చ ధ్వంసముచేయకుము. నీశక్తిని, నీజీవితమును, నీబుద్ధిని ధనార్జనకొరకు దుర్వినియోగముచేయక నీ శాల్పపుత్రును నీయంతశ్చక్రులను గ్రహించుటలోను, నీ నిజమోక్షమునకు పిచ్చాధనము నుపార్జించుటలోను, చివరకు బ్రహ్మత్వపిచ్చిని పొందుటలోను నీ జీవితమును గడుపుదువేసి, యదయే పరమాపధయిని భావించువేని సంసారజంజాలమంతమూత్రమును నిన్ను బంధించినందు. బాధించినందు. అగుటబాడ నీకొక సోపానమగును. కొంతమంది మేము తేనిరాడలబరముగా నుండగలము. కాని స్నేహితులు, బంధువర్గము మొదలైనవారని సంతోషపెట్టవలదా? పాన్పులు, పంఖాలు, సోఫాలు, ఎగువుపీటలు దిగువుపీటలు మొదలగు నట్టహాసము లేకున్న వారేమనుకొందురు? కాస్తదర్జా కాపాడుకొనవలదా? అని యందురు.

ఓ వెర్రినాయనా! నీవు నీకొరకు నివసించుచున్నావా? లేక యితరులకొరకు నివసించుచున్నావా? నీ కొరకే నీవు నివసించవలెను. నీ జీవితముతో నితరులెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనరాదు. నీ నన్నమును తినునపుడు నీవు తినుచున్నావా లేక నీకొరకు వారు తినిపెట్టుచున్నారా? నీయన్నమును నీవు జీర్ణింపచేసికొనుచున్నావా? లేక నీకొరకు వారు జీర్ణింపజేసిపెట్టుచున్నారా? నీవు చూచునపుడు నీ నేత్రేంద్రియములా చూచుచున్నది లేక వారినేత్రములు నీకొ

రకు చూచిపెట్టెనున్నవా? వెర్రివాడా! నీపాదములమీదనే యాధారపడుము. నీయిండ్లకు నీవు స్వతంత్రుడవుకమ్ము. వెన్నెముక లేనివానివలె కాక కొంచెము చేనగలిగియుండుము.

నీయతిథుల యభిప్రాయములను, నిబంధనములను భిప్రాయములను సరికుచేయుకుము. అతిథి యభ్యాసములను చిత్రాన్నములతోను, ప్లవాన్నములతోను సత్కరించకపోయిన కొండమునుగునా? అట్లుగా మనిచోగౌరవముగా మండదని, మర్యాదతోపముచి ప్రజలనుకొందురు. అట్లుచేయులనలని మీరు గేహాదివస్తుజాలమునకు తగిలినపబడు తోకలగుచున్నారు. ఇది న్యాయముకాదు. అవియే మీయాజ్ఞలకు లొంగియుండి మీకు తోకలు కావలెనుగాని మీరే నాటికి తోకలు కాగూడదు. మీరెక్కని గురిచుకొనుట !

అతిథి నీయింటికి వచ్చినపుడు వానిని తత్పూర్వము కంటె జ్ఞానవంతుని, సంస్కారిని, యుత్తమునిచేసి పంపుటే నీధర్మము. నీతోడివారికి నీనింతకన్న చేయు ధర్మకార్యము మరొకటి యుండకపోదు. నీగృహమును నీనింటే సంతోష పార్థి నోలలాడించవలెను. గృహమేధి యిట్లే తనగృహమును సోపానముగా చేసికొనవలెను గాని గుడిబండనుగ తగిలించుకొనజనదు. ఎక్కువ జ్ఞానవంతుడుగ నీయతిథి నీగృహమును పీడునేని వాని తిండికొరకును, శయ్యకొరకును లెక్కచేయుకుము. వానికి జ్ఞానభిక్షను పెట్టుము. అతనికి నీప్రేమను పంచి

పెట్టుము. నేను మీకొకపైసనైన నీయజాలకపోయినను, మీకెట్టిదైహికసేవనుగాని చేయజాలకపోయినను సదయహృదయముతో, సరళస్వభావముతో, ప్రేమభావముతో నొక్కచిరునవ్వును తాల్చితినేని నదియే మిమ్ము సంతుష్టాంతరంగులను పవిత్రులను చేయగలదు! ఇది మీ కొకసేవచేసినట్లే యగును. ధనము నిచ్చుట లెక్కలోనిది కానేకాదు. అది భార్యకు సొమ్ములిచ్చి తరువాత విడిచిపెట్టుటవంటిది. ఆమెకు కావలసినది సీప్రేమగాని సీధనముగాదు. ఒకనికి ధనము నొసంగుటవలన నీవు వానిని మోసపుచ్చునట్టి యపరాధి వగుచున్నావు. నీవు వానికి జ్ఞానదానమును చేయుము. ప్రేమదానమును చేయుము. ఇంతకంటె సేవ, యంతకంటె సతిధియభ్యాగతిపూజ మరొకటి యుండబోదు. నీదారాపుత్రులయెడల నీ కిట్టిప్రేమయే యుండవలెను. ఇదియే వాంఛనీయముగాని యజ్ఞానజనిత మైన మోటుప్రేమ, పశుప్రేమ నిరర్థకములు.

ఓం శాంతిః శాంతిః.

స్వప్నసజీవితము.

సరిగా సులోచనము వంటిది.

సులోచనములతో మనము ప్రతివస్తువును చూచుచున్నాము. కాని కండ్లకు సులోచనములబాని వెంతనూత్రమును కలుగుటలేదు; వాటివలన దృష్టి కెట్టియాటంకమును

కలుగుట లేదు. అని దృష్టిని నిరోధించకపోవుటేగాక దానికి సహాయపడుచున్నవి. వస్తువుల నవి కప్పిపుచ్చక వాటినిమరింత ప్రకాశింపజేయుచున్నవి. భార్యాభర్త లొకరికొకరు సులోచనములవంటివారు. ఒకరిద్వారా నొకరు విశ్వమునంతను చూడగలిగి యుండవలెనేగాని యొకరికొకరు 'గోడలు' కాగూడదు. వారి కలయిక యాధ్యాత్మికమును, వేదాంతజ్ఞాన యితమును యైనపుడే యిది నాధ్యమగును. ఇతరవరతు లేమియు పనికిరావు. అప్పుడే వారు యొకరియాత్మ నొకరు ధర్మించగలుగుదురు. అప్పుడే శరీరమురిపెములను, రాగములను, నడవడులను, యాచారములను దాటి చూడగలుగుదురు.

మనము మాటిమాటికిని యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను చేయుచునేయున్నాము. కాని మనమట్లు చేయుచున్నట్లే గుర్తించము. గృహస్థజీవితముకూడ నిట్లే సంపూర్ణసామనస్యముతో నుండవలెను. ఒకరికొకరు భారము కాకూడదు; 'గుదిబండలు' కాగూడదు. ఇద్దరకును స్వేచ్ఛయే ! ఒకరిని గురించి యొక రధఃపతితుల మగుచున్నారమనుభావన యుండరాదు. ప్రస్తుతము గృహస్థజీవితములో భార్యతలంపు భర్త యాధ్యాత్మికాభివృద్ధి కాటంకమగుచున్నది; భర్తతలంపు భార్యకు భారముగాను, యాటంకముగాను, కాన్పించుచున్నది.

భారతదేశములో స్త్రీపురుషులు కండ్లలో కాలుకను అంజనమును పెట్టికొందురు. అది కండ్లలోనున్నను దృష్టి నెంత మాత్రమును యాటంకపడచదు. సరికదా దానికి బలము నొనగూడును. అది భారమయ్యేనేని లేక దృష్టి కాటంకమయ్యేనేని దానిలో దోషముండి తీరును. ఆవిధముగానే కడుపు బలువెక్కెనా యదులో దోషము కలిగినదన్నమాట సత్యము. దాంపత్యన్యాయముకూడ నిట్టిదే! దంపతు లొకరికొకరు భారము కాగూడదు. నాపూర్వాశ్రమమునాటి భార్య “మీరు నన్ను జ్ఞాపకముంచుకొనెదరా” యని నన్నొక నారి పశ్చించెను ‘నేనెప్పుడును జ్ఞాపకముంచుకొన’నని చెప్పితిని. జ్ఞాపక ముంచుకొనుట నీకంటె వ్యతిరేకమైన పురుషుని నిషయమై సంభవించును గాని నీకండ్లను, నీముక్కును, నీచేతులను నీవు జ్ఞాపక ముంచుకొనెదవా? అని నీతో నై కన్యమయియే యున్నవి. ఒకరితోనొకరు కలిసిపోవునపుడు యే కత్వమే సంభవించి ద్విత్వజ్ఞానమే యుండదు. అప్పుడు జ్ఞాపక ముంచుకొనుటే లేదు. భార్యాభర్తల న్యాయమిదియే!

స్నేహితుడు మనకొక జాబును వ్రాసినపుడు మనము దానిని పేర్చిమించి ‘కండ్లలో’ పెట్టికొందుము. అట్లే భార్యాభర్తలు భగవంతునివద్దనుండి వచ్చిన యుత్తరములు భర్త శరీరము భగవంతుని నుంచివచ్చిన యుత్తరము లేక పటము. కనుక భార్య భర్తశరీరమును, ప్రేమించవచ్చును; గౌరవించ

వచ్చును. కాని యీశరీర మొకజాబుమాత్రమే; పటముమాత్రమే గాని యసలు వస్తువు కానేరదు. ఈప్రకార మామె భర్తద్వారా భగవంతుని చూచును; భర్త భగవంతుని యొక్క చిహ్నము; విగ్రహము అనుభావ ముండవలెను. రాత్రి శరీరములు కలియుచో పగలు స్త్రీ భర్తతో నాత్మైక్యస్వసంధానమును చేయవలెను. ప్రతియాలింగనమునోను దేవత్వమును స్వీకరించుచున్నట్లు భావనచేయవలెను. భార్య యిట్లు తలపోయుచుండవలెను. 'ఓజ్యోతీ ! రమ్మ ! నిన్ను నేనాశ్లేషించుచున్నాను' దీనిని మీ రానంద మనవచ్చును; విశ్వైక్యస్వసంధాన మనవచ్చును. పరిపూర్ణ పవిత్రతయనవచ్చును. 'ఓదేవత్వమా ! ఓజ్ఞానమా ! రమ్మ ! నిన్ను నేను స్వీకరించుచున్నాను' ఇట్లంతయు దేవత్వచిహ్నము గావించబడవలెను ఈమంత్రమును రాత్రి మరచెడవా ! పగలైన పూర్తిచేసికొనుము. మీయేకత్వమును వినాహమును నీవప్పుడూహించుకొనవచ్చును. దేవత్వము నాలింగనము జేయుట ! విశ్వమంతయు నొక్కని శరీరమే యనుకొనుట ! అంతయు తాన యగుట ! ఈభావమే నిరంతరము మనోనీమను రాజ్యము చేయుచుండవలెను.

నేదాంత మొకప్రక్క శరీరైక్యమును సర్వదా మఱచిపోవలె నని కోరుచు యాత్మైక్యమును నిరంతరము సాధించమని ఘోషించుచున్నది. నీవెప్పుడును-దేవత్వము, శక్తి,

సామనస్యము, ఈశ్వరప్రేమ, విశైవ్యకృతసామనస్యము- ఇవన్నియు నీలోనే యున్న వని ధ్యానించుము; భావించుము. 'యద్భావం తద్భవతి' నీ భావనయెట్లుండునో నీవును నట్లేయగుదువు. నేను 'బ్రహ్మము'ను. 'బ్రహ్మము' నేను వాడే నను. నేనే వాడు. ఇట్లు నిరంతరసాధనను చేయుచుండవలెను.

భారత సతీత్వము.

హిందూదేశములో భార్యను గౌరవముగాచూడ రనియు, ప్రేమించరనియు యింగ్లండు, అమెరికా మొదలగు దేశములలో చాటబడుచున్నది. ఇది వారి దృష్టిదోషము తప్ప మరేమియుకాదు. ఇది తప్పుయభిప్రాయము. ఈదేశములలో కంటే హిందూదేశములోనే భార్యయెక్కువ గౌరవప్రేమలతో చూడబడుచున్నది; ఇచ్చట భార్యను బహిరంగములో ప్రేమింతురు. ముద్దు పెట్టుకొందురు; యితరచేష్టలను చేయుదురు. కాని లోపాయికారీగా యింటివద్ద నామె తృణీకరింపబడును; తిరస్కరించబడును. భారతదేశములో బహిరంగమున భార్యకు గౌరవమును బ్రదర్శింపరు; చూపనే చూపరు కాని హృదయాంతరాళమున భార్య పూజింపబడును. ఆమె సహధర్మచారిణి. ఆమె లేనిచే యేగృహస్థధర్మమును నెరవేర్చుట కర్హతయేలేదు. ఆమె యర్హశరీరము.

ఈదేశములో బహిరంగప్రదర్శనమే కాని యంతరంగముమాత్రము శూన్యము. హిందూదేశమున నిట్లుకాదు.

అచ్చట బహిరంగమున వికారచేష్టలేమియు పనికిరావు కాని
 చర్త భార్యనుభివృద్ధికొరకే తన క్షత్రి ననుసరించి తన సర్వస్వ
 మును త్యాగముచేయును. ఆమె యానందముకొరకు తా
 నెన్ని బాధల నైనను పడుచుండును. కాని పురుషులకున్నంత
 చదువు స్త్రీలలోకూడ లేకపోవుటయే సక్కడి లోపము.
 ఈ దేశములో మాత్రము పురుషులకున్నంత చదువు స్త్రీలలో
 గలవా? యధార్థమేమను హిందూ దేశములోని పురుషులకు
 యిక్కడి పురుషులలోనున్నంత చదువులేదు. (సంఖ్యలోగాని
 లోతులోగాదు) అట్లే యచ్చటి స్త్రీలలోను యిచ్చటిస్త్రీల
 కున్నంతచదువు లేదు. స్త్రీపురుషులలో చదువుకున్న వారు
 చాల తక్కువగానుండుటయే యిక్కడ కాన్పించుచున్న యన
 ర్థము తప్పంతయు హిందూ దేశములోని వివాహ బాంధవ్య
 ముమీదకు త్రోసివేయబడుచున్నది. ఇది న్యాయముకాదు.

హిందూ దేశములో నెవడును భార్యను 'నా భార్య'
 యని చెప్పడు; ఉదహరింపడు; అట్టిమాటలు దూష్యములు;
 అపవిత్రములు; లజ్జానివృత్తములు. అత డెప్పుడు 'మాపిల్లల
 తల్లి, మా కృష్ణునితల్లి, మా రామునితల్లి' యని సగౌరవ
 ముగా మాతృత్వాపదనదృష్టితో నామెకు పిలుచుచు గాని
 'నా భార్య'యని తనకు చెందుచున్న యొక వస్తువువలెను, శరీ
 ర బాంధవ్యసూచకముగను పిలుచుట గర్హ్యము.

హిందూదేశములో స్త్రేగున్న యింటిని అందరును విడిచి పెట్టిపోవలెను. దానిలో రోగి నొక్కనినే యుంచవలెను. తదితరు లుండరాదు యనుశాసనముకలదు. కాని యొకప్పు డొక దయార్ద్రహృదయురాలు స్త్రేగుచే బాధపడు యొకకుర్రవాడున్న శాలలోనికి ప్రవేశించి రాత్రి యంతయు మేల్కొని వానికి శ్రైత్యోపచారములుచేయుచుండెను. తరువాత నాపిల్ల వానితల్లికూడ లోపలకు వెళ్ళుట కంగీకరింపబడెను. తల్లి పిల్ల వానిని సమీపించి వానితలను తన కాళ్ళపై నిడుకొని విసురుచుండగా నతడు ప్రాణములను విడిచెను. ఈదేశములో జీససుకాళ్ళమీద తల నిడుకొని చనిపోవుటకు మీపుణ్యస్థలములో చనిపోవునట్లుగా తలంచెదరు. హిందూదేశములో తల్లిపాదములకడ తలనుంచి చనిపోవుట మహాభాగ్యముగా చూడబడును; ఈచావు యతిపవిత్రమైనచావు.

మీదేశములో భగవంతుని తండ్రీవలె భావింతురు. 'స్వర్గములోనున్న పరమపిత' యని పూజింతురు. హిందూదేశములో భగవంతుని తండ్రీవలెగాక తల్లివలె పూజింతురు. భారతసాహిత్యములో 'మాలాజీ' మాతృదీవి' యనుమాట యతిప్రియమైనది; స్వర్గతుల్యమైనది.

హిందువుడు రోగపీడితుడై యుత్కృష్ట బాధపడుచు చనిపోవుటకు సిద్ధముగానున్నపుడుకూడ 'నాదేవుడు' నాదే:

వుడు' అని యనడు. అతనినోటినుండి 'అమ్మా ! అమ్మా !' యనుమాటలే వచ్చును. హిందువునకు అమ్మా ! అమ్మా ! యనుమాతృస్మరణయే చివరకు మిగులును; అతని హృదయ కుహరమునుండి యామాటయే బహిర్గత మగుచుండును. తల్లి యనుమాట హిందువుని యంతరాత్మనుండి యతిగంభీర భావ ముల నుదయింపజేయును.

రామ తీర్థ స్వామి

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

దుఃఖసముద్రమునుండి ఆత్మానందమునకు మరలుడు.

ప్రజలెందుకు బాధపడుచుందురు? ఈప్రపంచములో దుఃఖములేల సంభవించుచున్నవి? అను ప్రశ్నవేయబడుచున్నది. వీని సమాధానము కొరకు రాముడు చరిత్రకథలను మీముందర చదువదలచుకొన లేదు. మహాత్ముల యభిప్రాయములను, సూక్తులను, పురాణగాథలను వినిపించుట యతని పనికాదు. చరిత్రకారులు, కవులు, ఋషులు మొదలైనవారు వ్రాసినవన్నియు పరమసత్యములే! కాని ప్రపంచములోనున్న చరిత్రనంతను నమలి మ్రింగినను, కవుల గ్రంథముల నన్నిటిని త్రాగి తెప్పిరిలినను సత్యముల నన్నిటిని స్వానుభవముచే పరీక్షించి, ఆత్మానుభవమును గడించిన కాని యావంతయును లాభములేదు. రాముడు తన స్వానుభవమునే మీకు చెప్పుచున్నాడు. మీరును మీస్వానుభవముచే యీసత్యములనే కనుగొన వచ్చును.

2 ఈరోజులలో ప్రతివాడును యేగొప్ప గ్రంథమునో, యేగొప్ప చారిత్రకునో, యేగొప్ప శాస్త్రవేత్తనో లేక యేగొప్ప ప్రఖ్యాతపురుషుని నామమునో ప్రమాణముగా చెప్పుచుండుట యాచారమైనది. పైగా ఇట్టిపేరులను, గ్రంథములను యేకరుచు పెట్టువారికే పూజ లొనర్చుచున్నారు. ఇది ఆశ్మహత్యకు ప్రథమసోపానము. మన కంతర్వృత్తి లేక పోవుటయే, మనము స్వకీయాభిప్రాయముల నేర్పరచుకొనక పోవుటయే, యితరులపై విశ్వాసముంచి ప్రతిదానిని మహా క్రూరాదమువలె వాదించి స్వీకరించుటయే, మన 'బుర్ర' నుపయోగించుకొనక ఆపని నితరులచే జరిపించుకొనుటయే యీ ప్రపంచము దుఃఖమయ మగుటకు కారణ మగుచున్నది.

ఇతరు లేమిచెప్పిన దాని నాత్మపరిశోధన యావంతయు లేక దిగ్గ్రమింగుచుము. మన కాశ్చర్యమీద మనము నిలువము. మహమ్మదు, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిని విశ్వసించుటే గాక అనేకమంది చిల్లరదేవుళ్ళను మనము సృష్టించుకొందుము. వారికి నక్షత్రలొనర్తుము. కాని చిన్నపిల్లవాడు కూడ మన వర్తనమును విమర్శింపవచ్చును. దానితో మనకు ధృతిచెడును; సమత్వము నెన్నగిలును; దుఃఖము శరణ్యమగును. మన మితరుల యభిప్రాయములకు, యితరుల విమర్శలకు దోసి లొగ్గుచుండుము; వణకుచుండుము; ఇతరుల యనుగ్రహమును సంపాదించుటకే మన కాలమునంతను వృధ

చేయుచుందుము. మనలను మన కండ్లతో చూచుకొనక యితరుల కండ్లతో చూచుచుండు యాచారమే దుఃఖకారణ మగుచున్నది. మనలను మనకండ్లతో గాక యితరుల కండ్లతో చూచుకొనుట దంభము. మన మితరుల దృష్టిలో గొప్పవార మనిపించుకొనవలె నని తంటాలు పడుచుందుము.

భారతదేశములో నొకయూర నొక పిచ్చివాడుండెను. అక్కడ ప్రతివత్సరము ఫాల్గుణమాసములో హోలీపండుగ జరుగును. ఆనాడు స్నేహితులందరును కలసి బుక్కాలు, వసంతములు మొదలగువాటితో పరిహాస చేష్టలు చేసికొందురు. గ్రామములో నున్న స్నేహితు లందరును కలసి యీ పిచ్చివానిని పరిహాసము చేయవలెనని బాగుగా త్రాగించి అతని ప్రాణస్నేహితునివద్దకు పంపించిరి. ఇత డెంతచెప్పిన పిచ్చివాని కంతగురి. ఇతడు పిచ్చివానివద్ద కల్లవడ్చు వడ్చుచు, పెడబొబ్బలు పెట్టుచు, కంట దొంగనీరు కార్చుచు “అయ్యో! ఇంకేమున్నది! నే నిప్పుడే మీయింటినుండి వచ్చితిని. నీ భార్య ముండమోసినది. నీ భార్య విధవ యగుటను చూచి యిప్పుడే వచ్చుచున్నాను.” అని చెప్పెను. ‘అయ్యో! నా భార్య విధవయై పోయినదా? నే నింకేమిచేతును? ఏమి దారి!’ అని యాపిచ్చివాడు గూడ గొల్లున యేడ్పులు, పెడబొబ్బలు మొదలుపెట్టెను. అంతలో చాలమంది గుమిగూడి నీవెందు కేడ్చుచున్నావని యతని నడిగిరి. ‘నా భార్య వి

ధవ యైనది కనుక నే నేడ్చుచున్నాను' అని యతడనెను. 'నీవు బ్రతికియుండ నీ భార్య విధవ యెట్లగును ? భర్తపోకుం డ భార్య విధవయగుట సంభవమా? ఇదెంతయాత్మవిరుద్ధ ము?' అని వా రతని నడిగిరి. 'పిచ్చివాళ్ళలారా! పొండు! పొండు! మీకేమియు తెలియదు! మీరు శుద్ధ మొద్దులు. ఈపరమ విశ్వాససాత్రుడైన నాస్నేహితు డిప్పుడే నాయం టనుండి వచ్చుచున్నాడు; నాభార్య విధవయైనట్లు చెప్పుచు న్నాడు. పైగా యీవిషయము నతడు కండ్లార చూచిన ప్ర త్యక్షసాక్షి! ఆమె విధవయై పోయినది.' అని యతడు చెప్పి వారిని మందలించెను.

ఎంతచిత్రము! ఎంతవిత! ఎంత హాస్యాస్పదము! మీ రీకథను విని నవ్వుచున్నారు. ఆశ్చర్య పోవుచున్నారు. కాని ఇంత హాస్యాస్పదముగనే, ఇంత విచిత్రముగనే మనమును సంచరించుచున్నా మనుసంగతిని మీరు గ్రహించవలెను ! ఈ ప్రపంచములోని అన్నిమతములును, అన్ని తెగలును యిట్లే సంచరించుచున్నవి. దంభప్రలాపులు, గర్వాంధులు, విలాసపురుషులు మొదలైనవా రిట్లే తమజీవితములను గడుపుచున్నారు. వారు తమకండ్లతో చూడరు. తమ బుర్రలతో యోచింపరు. నీనిజతత్వము, జ్యోతుల కెల్ల జ్యోతి, పవిత్ర మై అచలమై స్వర్గముల కెల్ల స్వర్గమైయున్న నీనిజాత్మ నీయం దే యున్నది. నీనిజాత్మ యెప్పుడును సచేతనమైనదే! దానికి

చావు లేదు. అదెప్పుడను చిరంజీవియే. దాని కాస్తిక్యమే కాని నాస్తిక్యము లేదు. అయినను నీవు యేడ్చుచు, పెడ బొబ్బలు పెట్టుచు “నా కానంద మెప్పుడు కలుగును ” అని విచారగ్రస్తుడవై లేసేపోని దేవుళ్ళ నందరను నీకు వచ్చి సహాయముచేసి యీమహాోపద్రవమునుండి రక్షింపుమని వేడుచు, సాష్టాంగసమస్కారములు చేయుచు, ముప్పిబ్రతు కుకు సిద్ధమయి నిన్న నీవే గర్హించుకొనుచున్నావు. ఒక గొప్ప ప్రపక్షయో, గ్రంథకర్తయో లేక మరే మహానుభావుడో ‘నేనుపాపిని, మీరందరును పురుగులు’ అని చెప్పి సంతమాత్రమున మీరందరును అట్లే భావించుచున్నారు. మీరు మృతతుల్యులు, మృతులు అనుకొనుటలోనే మీకు మోక్షము చేకూరు సనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి దెంతమాత్రమును యుచితముకాదు నీజీవితమును గ్రహించుము! నీయాత్మను తెలిసికొనుము. ఆత్మజ్ఞానశూన్యకారకములగు మృత ప్రాయజీవితముల నిక చాలింపుడు! అమృతుడవైన నీవు మర్త్యుడ నని యేల గోలపెట్టెదవు? నీవు కులీనుడవైనను కొద్ది వాడవైనను, నీపదవి గొప్పదియైనను కొద్దిపాటిదైనను నీకాళ్ళమీదనే నిలువబడుము. వాటిని సరకుచేయక నీబ్రహ్మాత్వమును, దివ్యత్వమును గ్రహించుము! ప్రతిదానిని నిర్భయుడవై ముఖవీక్షణము చేయుము! జంకకుము, నిన్ను నీనితరుల కండ్లతో చూడక నీలోనికి నీవేచూచుకొనుము. ఈప్రపంచ

మంతటిలోను నీవే మహోత్కృష్టుడ వని నీయాత్మ నీకెల్ల
వృషును బోధించుచున్నది.

బౌద్ధమతము, వేదాంతము మొదలగునవి మేముచె
ప్పినట్లే చెప్పుచున్నవని ప్రజలందురు. కాని నీలోపలనున్న
స్వర్గము, ఆపరంజ్యోతి 'నేను వ్యర్థుడను, అపమర్థుడను, సా
పిని' యను నీచభావముల నొకప్పుడును కలిగియుండవద్ద
నియే నీకు బోధించుచుండు నని రాముడు చెప్పుచున్నాడు.

ఒకప్పు డొక యుడుతకును, పర్వతమునకును గొప్ప
వాదము జరిగెను. పర్వత మాయుడుతను 'ఓహి గడ్డిపరకా'
యని వెక్కిరించెను. అప్పు డాయుడుత 'నీప్రనిజముగా నా
కంటె చాల పెద్దదానవే! కాని రోజులు, వారములు, పక్ష
ములు, మాసములు, ఋతువులు, అయినములు మొదలగున
వెన్నియో కూడినగాని ఒకవత్సరము కాబాలదను సంగతి
నీవు గ్రహించవలెను. నా అల్పస్థితికి నే నంతమాత్రమును
నిచారింపజాలను. నేను నీయంత పెద్దదానను కానిచో నీవు
నాయతచిన్నదానవును కావు; నాయంత చురుకుదనమును
నీకులేదు. నీవు నావంటి యుడుతల ననేకములను భరించగల
పంజర మగుచున్నా వనుసంగతి నే నెరుగుదును. శక్తులు
భేదించుచుండును. కాని ప్రతిదానికిని అర్హమైన స్థానము
కలదు. నేను నాభజముపై యరణ్యములను మోయాజాల

నిచో నీవు నావలె యొక కాయనైనను కొరకజాలవు. అం
గుళమైనను పోజాలవు.'

ఇట్లే నీకరీరమును ఆయుడుత కరీరమువలె చాలచిన్న
దిగా యుండవచ్చును. నీప్రక్క నొక పర్వతశరీరుడుండవచ్చు
ను. అంతమాత్రముచే నీ వల్పుడవని యనుకొనకుము. ఆ
యుడుతవలె కొంచెము జ్ఞానమును కలిగియుండుము. నీ వల్పు
కాయుడవైనను దీర్ఘకాయుడైనవాడు చేయజాలనిదానిని
చేయుకొరకే విధిచే యుద్దేశింపబడినాడవు. కనుక నిన్ను
నీవెందుకు గర్వించుకొందువు? ప్రసన్నహృదయుడవు, సంత
ప్రాంతరంగుడవుకమ్ము!

ఒకప్పుడు రామునివద్ద కొకయుద్యోగి వచ్చి తనపై
యధికారి తన్నెప్పుడును యవమానించు చుండుననియు, గౌ
రవించడనియు చెప్పుకొనెను. నిన్ను నీవే గౌరవించుకొనుట
లేదు కనుక నిన్నాతడును గౌరవించుటలేదు. మన కాత్మగౌ
రవమే యున్నచో ప్రతివాడును మనలను గౌరవించురు; గౌ
రవించి తీరవలెను. ఈపుస్తకమునకు నాలుగణాలు వెలపెట్టి
నచో నెవడైనను దీని కెనిమిదణాల నిచ్చునా! అట్టివెట్టివా
డెవడును యుండడు కాని దీనికి 0-12-0 అణాల వెలయుంచి
నచో ప్రతివాడును 0-12-0 చెల్లించి తీసుకొనును.

ఇట్లే నీకు నీవే తగినంత విలువ నిచ్చుకొనినచో యిత
రులెవరును నీయందు విలువ నుంచజాలరు. నీవై నీవుత్కృష్ట

‘విలువను కలిగియుండుము. ఆత్మగౌరవమునుకలిగియుండుము. సేదేవత్వమును భావించుము. నీ బ్రహ్మత్వము ననుభవించుము ప్రతివాడును నిన్నట్లే భావించును. నీ కట్టిగౌరవమునే చూపును.

విశ్వాసమే మనలను రక్షించునని పెద్దలు చెప్పుదురు. కాని నీ వితరములగు బాహ్యసూత్రములపై విశ్వాసముంచిన యవి నిన్ను రక్షించజాలవు. నీబ్రహ్మత్వమందలి విశ్వాసమే నిన్ను రక్షించగలదు. నీబ్రహ్మత్వమునం దకుంతవిశ్వాస ముంచుము! ఆత్మగౌరవమును కలిగియుండుము! ప్రతివాడును నిన్ను తప్పక గౌరవించును. సన్మానించును.’ అని రాముడు బోధించెను.

రామునిబోధ ననుసరించి ఆయుద్యోగి మరునాటినుండి తన బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుటయం దతిశ్రద్ధచు వహించి కొంతకాలము నందులకై వినియోగించుచుండెను. ఆతడు ప్రార్థనలను చేయ ప్రారంభించెను. ప్రార్థన యనగా కొన్నిమాటలను, కొన్నిశ్లోకములను గొణుగుచుండుట కాదు. ప్రార్థన యనగా బ్రహ్మభావమున తేలియాడుట; బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుట. అత డట్లే చేసెను. చిత్రము! అతని పైయధికారి యతనిని యధార్హముగా గౌరవింపసాగెను. అతని కెప్పుడును యెట్టి యవమానమును నీతడు చేయజాలక పోయెను. ఒకనా డతని పైయధికారి యతనిపై రుసరుస

లాడుచు మండిపడజొచ్చెను. అప్పు డత డెంతమాత్రమును చలించక ప్రసన్నవదనముతో, చిరునవ్వు వెలయ నిట్లనెను.

“అయ్యా! తమరు నాకంటె గొప్పజీతమును తెచ్చుకొనుచున్న సంగతి నిజమే ! మీరు నేను చేయని వేరొక ప్రత్యేకవిధిని చేయుచున్నట్లు కూడ నే నెరుగుదును మీరు నాకవసరమును సంగతియు నిజమే కాని నేనును మీకు చాల యవసరమే ! నాబదులు మరియొకడైనను లేకుండ మీరు నాపనిని చేయగలరా? నాకు మీరెంత యవసరమో మీకు నేనును అంత యవసరమే ! మీకే మొట్టమొదట నాయవసరము కలిగినది. ఈ యుద్యోగమునకు మీకొకరు కావలసియుండి నాకు కబురంపిరి. నేను మీకు నొకరీచే యుట లేదు. నేను నొకరు నైనచో నాకొరికలకును నాయవసరములకును మాత్రమే నేను సేవచేయుచున్నాను నేను మీనొకరును కాను. నేను నాకే నొకరును. నే నెవరికిని దాసుడనుగాను. యధార్థసేవ యచితమే యగుచున్నది ”

చూచితివా ! నీ ప్రపంచముగో యెవనిపైనను ఆధారపడి యుండుటలేదు. తనకొరికలమీదనే యాధారపడి యుండుచో యేనొకరును తన యజమానిపై యాధారపడుటలేదు. బాహ్యముగా నాధారపడియుండుటభ్రమమాత్రమే! మనమీదనే మనము నిజముగా నాధారపడి యుండగలెను. కనుక నీరీతిగానే నీనిజస్వాతంత్ర్యమును గ్రహించుము ; భా

వించుము ; అనుభవించుము ! నీవు దేవునిమీదగాని క్రైస్తు, మహమ్మదును, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిపైన గాని యీ ప్రపంచములో మరే ఋషీశ్వరులపైన గాని యేల నాధారపడి యుండవలెను ? నీవు స్వతంత్రుడవు ! ప్రతివాడును, అందరును సర్వస్వతంత్రులే ! 'నేను స్వతంత్రుడను ! నేను సర్వస్వతంత్రుడను' అను యధార్థ భావావేశతత్పరుడవైనపుడు నీశరీర ముప్పొంగుట లేదా ! నీవు మహదానందమున మగ్నుడ వగుటలేదా ? తనకు వంగి నలాములు చేయలేదని యొకరా జొకనిని యపరాధునిగా వట్టుకొని శిక్షింప నెంచెను. 'ఓరిపశువా ! నేను సామ్రాజ్యాధిపతినిని యెరుగవా ? నీ పొగరుమోతుతనమునకు నిన్ను నేను ముక్కలు ముక్కలుగా కోయింతునని యెరుగవా ?' అని యత డామహాపరాధిపై రోషకసాయితనేత్రుడై మంషిపడెను. అప్పుడతడారాజు మోముపై నుమిసి తీవ్రసత్యాగ్రహానలదృప్తి సతనిపై బరపగా రాజు నిర్విణ్ణుడై చేష్టలు తప్పినవాడయ్యెను. 'ఓమౌర్ఖ్యశిఖామణీ ! ఓయుత్సనిగ్రహమా ! నన్ను చంపుటకు నీ కధికారము గాని, శక్తిగాని యెంతమాత్రమును లేదు. నేనే నాకు యజమానిని. నేను నీపై నుమియగలను ; నిన్నవమానించగలను. ఈ నాశరీర మురిస్తంధమును కొగలించుకొనుటను చూడగలను ఈశక్తులన్నియు నాలోనే యున్నవి. నా శరీరమునకు నేనే యధిపతిని. మొట్టమొదట నాయధికారమే

చలాయించును. తరువాత నీయధికారము నెరవేరిన నెరవేర వచ్చును.' అని యతడనెను. కనుక నీవే నీయజమాని వని యెక్కుడును భావించుకొనుచుండుము ! గ్రహించుచుండుము ! సత్యములను యితరుల కండ్లతో గాక నీయాత్మ దృష్టితోనే చూడుము ! నీ స్వతంత్రము ననుభవించుము ! “ప్రభువులకెల్ల ప్రభువును. దేవులకెల్ల దేవుడను” అను సంగతిని మననము చేసికొనుము. ‘తత్త్వమసి.’

ప్రజ లెందుకు బాధపడుచున్నారు? ఆత్మజ్ఞానశూన్య తచే తమ్ము తాము మరచిపోయి యితరులు తమ్మెటుల పిలు తురో యిట్లే యాత్మభావన చేసికొనుటచేతనే వారు బాధ పడుచున్నారు. ఈయజ్ఞాన మున్నంతకాలము, దేవభావము మన కుదయించకున్నంతకాల మెప్పుడును మనము బాధప డుచునే యుండుము.

అజ్ఞానమే అంధకారము. నీవొకచీకటిగదిలోనికి పోతి వేని గోడ తగిలి బుర్ర పగులుట, బల్లతగిలి చేయి విరుగుట, పెట్టె తగిలి మోకాలు బ్రద్దలగుట మొదలగు అపాయము లెన్నియో కలుగుచుండుటను నీవెరుగవా ? అంధకార మున్నంతకాల మివి యెన్నడును తప్పవు. రాము డొకగృహస్థు యింటిసమీపమునుండి పోవుచుండెను. యజమాని తనయిం టిలోనికి పోయి భార్యను తదితరులను తిట్టనారంభించెను. అత డెప్పుడును ప్రతిరోజున యిట్లే చేయుచుండును. “ఈబల్ల

యిక్క డెందుకు తగలేశావు ? కాలు ముక్కలైపోయిందే ముండా ! ఆకురీచి అక్క డెందుకేడిశావు ? చెయ్యి విరిగిపోయిందే పీచుగ !” తీను మహావాక్యములతో నతడు గగ్గోలు పెట్టుచుండెను. కాని అదేమైనను నివారణోపాయమా ! దాని వలన లాభ మేమైన కలదా ? కుర్రీ, బల్ల మరియొకచోట పెట్టినను యేగోడకో, యేతలుపుకో తాకి యతనిబుర్ర పగులుట, చెయ్యి విరుగుట, మోకాలు పగులుట, ముక్కు ముక్కలగుట తప్పనా ? అంధకార మున్నంతకాల మట్లే జరుగును. దీపము వెలిగించినచో యేకస్తు వెచ్చట నున్న నేమి ? నీయిష్టమువచ్చినచోటు కావంతయు అపాయము లేకుండ సునాయాసముగా పోవచ్చునే !

ఈప్రపంచమున కూడ నీ విట్లే మెలగవలెను. నీబాధలన్నియు నశించవలెనన్న నీపరిసరములలో మార్పులను చేసికొనుట, నీపదవిలో నభివృద్ధిని గాంచుట మొదలగు బాహ్యోపచారములు చాలవు. నీయంతరంగభాస్కరుని నీవు యధాస్థితిలో నుంచుకొనిన చాలును అదియే నివారణోపాయము ప్రతివాడును యిక్కడి దక్కడ, అక్కడి దిక్కడ పెట్టుటచేతను, యినుకభోషణములు, వెండిగిన్నెలు, వట్టుపాన్పులు, స్వర్ణాంబరములు, సాధసీమలు మొదలగు చిత్రవిచిత్ర కేమపాత్రాన్నాది యుపభోగ్య సాధన సామగ్రిచేతను దుఃఖములను పోగొట్టుకొని యానందమును చూరగొన

చూచుచున్నాడు. కాని దూకు మిట్లెంతమాత్రమును యువ శమింపనేరదు. నీయింట దీపమును వెలిగి కేసు స్థిరచేతనే నీ హృదయాంతరాళమున జ్ఞానజ్యోతి ప్రకాశరచుటచేతనే, దూకు ముపశమించును. బాధ యంతరించును.

హిమాలయప్రాంతములలో నొక కొండజాతి ప్రజలు కలరు. వా రెప్పుడును నిప్పుచేసికొని యెరుగరు వారు చేపల నొండబెట్టుకొని భక్షించెడివారు. వా రెప్పుడును అన్నమును వండుకొని యెరుగరు. వారివంట యంతయు సూర్యరశ్మి లోనే జరిగెడిది. సూర్యాస్తమయము కాకపూర్వమే వారు వండుకొని సూర్యోదయముతో తిరుగ లేచెడివారు. ఈవిధముగా వారికి చీకటితో సంబంధమే లేకపోయెడిది. అచ్చటనొకపెద్దగుహయుండెను. ఆగుహలో వారి పూర్వు లెవరో మహానుభావులు నివసించుచున్నారని వా రనుకొనెడివారు. వీరిపూర్వులు కొంద రాసాంద్రతమఃపటలమైన గుహాంతర సీమలో పంకిలావిష్టు లగుటనో, అశ్మసంఘాతములచే భగ్న శిరస్కులగుటచేతనో మడసిరి. ఈగుహ వారి కతిపవిత్రమైనదిగ నుండెను. కాని వారికి చీకటి యనునదేదియో తెలియక పోవుటచే నీగుహలోని చీకటి యొక యుపద్రవకరమైన రాక్షసియని యెంచి దాని నెట్లైన తరుమగొట్టవలెనని వారెన్నియో ప్రయత్నములను చేసిరి. ఇది మీకు నవ్వను పుట్టించుచున్నదిగాని యింతకంటె ననేకములైన పరిహాసనిష

యముల. మన యాధునికులు చేయుచున్నారు. ప్రార్థనలు. ను చేరుచో నారక్కసి పోవునని యొకరు చెప్పిరి. అట్లునే చేసిరి! కాని భూతము ప్రార్థనలతో పోలేదు. మరియొక రా రాక్షసితో యుద్ధము చేసినగాని పోదనిరి. సరే యని బాములు, కర్రలు, రాళ్లు, కొడవల్లు, యీటెలు మొదలగు వివిధాస్త్రములతో నా రొమ్ముమీడి నారక్కసిపై బడిరి. కాని ఎన్ని చేసినను ఆదయ్యము పోలేదు. మరియొక రుపనాసముచేసినచో నా భూతము పోవుననిరి. పాపము నారందరును రోజులతరబడి యుపవసించిరి. ఇట్లు వారెంతత్యాగముచేసినను లాభము లేకపోయెను. మరియొకరు భూతత్వప్రకార కన్నదానము చేయవలె ననిరి. వారి కున్నదంతయు వారు దానముచేసిరి. కాని దయ్యముపోలేదు. చివర కొకవృద్ధుడు వచ్చి తాను చెప్పినట్లుచేసిన యారక్కసి తప్పక పోవుననెను. వారు సరే యని యతని సలహానుచెప్ప మనిరి. అప్పు డొకపొడుకైన వెదురుకర్రకు కొంతగడ్డి, గుడ్డ పీలికలు మొదలైనవి గట్టిగా త్రాళ్ళతో కట్టబడెను. దానిపై కొంత చేపచమురు పోయబడెను. అప్పు డావృద్ధుడు రెండు చెకుముకిరాళ్ళను తెప్పించి ఒకదానిపై నొకటి కొట్టెను. అప్పుడు నిప్పు పుట్టెను. అతడు దానితో నా వెదురుకర్ర చివరనున్న గడ్డి నంటించెను.

ఇట్టి దృశ్యమును వా రెప్పడును గూడ వారి కదెంతయో చిత్రిముగా దోచెను. అప్పుడు మెదురు కర్మను చేతితో పట్టుకొని యాగుహలోనికి నిర్భయముగా చటచటపోయి యాదయ్యము, ఆయంధకారరక్కసి, మీ కడునైనచో రెండుచెల్లలను పట్టుకొని బరబర యీడ్చుకొని రండని వారి వాఙ్మపించెను. మొట్టమొదట వా రతని మాటలను విశ్వసించలేదు. వారిపూర్వులు స్మృత్యంతోను, ఉపవాసములతోను, దానములతోను దయ్యము పోవునని చెప్పిరి. వా రవన్నియును సంవత్సరముల తరబడి చేయుచున్నను ఏమియులాభము లేకపోయెను. కాని నిన్న మొన్న తలయెత్తిన యీ వింతమనిపి మాటలు మాత్రము నిజము లెట్లగును? యని వా రాకాగడ నాన్పివేసిరి. కాని అందులో దురభిమాన గ్రీస్తులు కానికొంద రా దీపమును తిరుగ వెలిగించి గుహలోనికి పోయిరి. ఎంతదూరమునోపలికి వెళ్ళినను వారికారక్కసి కాన్పించదాయెను ! ఆగుహలోని రంధ్రములలో నారక్కసి నక్కియుండు నని వారు పృథిరంధ్రములోనికి నాదీపమును జొప్పిరి. కాని దయ్యము కాన్పించలేదు. అదెప్పడును అక్కడ లేనట్లే వారికి తోచెను. కనుక అజ్ఞానమే అంధకార మనురాక్షసి. అది మీహృదయకుహరములలో స్థావరమేర్పగచుకొనినది. అక్కడ యొకనరకమును కల్పించుచున్నది. దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు, ఇవన్నియు నీయందే యున్నవి. అవి నీకు బాహ్యమున లేవు.

క నిన్ను తూలనాడెద రనుకొను.
ము. తిట్టెద. అనగా వారు, నీవు వాటిని గ్రహించుచో, నీకపకారమును కలిగించు యాహారమును తయారుచేయుచున్నారు. కాని నీవు వాటిని గ్రహించనిచో, లెక్కచేయనిచో, నీకెట్టి కోరికమును, యుద్దేశమును జనింపనే జనింపదు. రాము డెప్పుడును వాటిని తన కాపాడించుకొనడు. అతడు వీధులమ్మట బోవునపు డనేకమంది యనేక విధముల విమర్శించుచుందురు. కాని వాటి నతడు సరకుచేయనపుడును విశ్వసించనపుడును అవి యతని నేమిచేయును? ఏనుగులు పోవుచుండును. కుక్కలు మొరగుచుండును.

ఇట్లు విషసమ్మిళిత విందులను దరి జేరనీయనివాడును, గ్రహించనివాడును జ్ఞాని యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. అతడు వేటిచేతను వచింపబడఁప; వేటికిని చలింపడు.

నీ నిజాత్మను తెలిసికొనుము. నీ నిజాత్మప్రకమ్ము! నీబ్రహ్మాత్వ మగుము! ఇతరులను నిదించువారియెడల దయ గలిగి యుండుము. నేను పతితుడను, అధముడను, అవమానార్హుడను అను భావములను పోవాడుము. నీదేవత్వమును గ్రహించుము; అనుభవించుము. దీనికి విరుద్ధమైన దంతయు నంధకారము; అజ్ఞానము. నీలోనున్న యంధకారమే నీకొక నరకమును సృష్టించుచున్నది. ఇతరపద్ధతుల నెన్నిటి నవలంబించినను నీ వీ యంధకారమునుండి తప్పించుకొనజాలవు.

మూడు వందల ముప్పదముూ పెక్కి వచ్చి
 నను, నీయంధకారమును పోగొట్టి నంకల్పించి
 నగాని యవేమియు చేయజాలవు ఇట్లు నాధారపడ
 కుము ఈసంఘము కాదని ఆసంఘమున జేరుట, ఈమతము
 గాదని ఆనుతిమున చేరుట, ఈదేవుడు కాడని మరియొకదేవు
 ని మొక్కుట, కృష్ణుడు కాడని క్రైస్తవును, అతిడు కాడని
 మరియొకనిని మ్రొక్కుట—మొదలగు వికారములవలన
 నెట్టిలాభమును లేదు. ఇట్టిది నీ వెన్నిచేసినను లాభములేదు.
 జ్యోతియే నీయంధకారమును బాపును. జ్ఞానమే, అనుభవ
 జ్ఞానమే జ్యోతి నీబ్రహ్మత్వమందలి యకుంతిత, యనుభవ
 విశ్వాసమే జ్యోతి. అదియే నివారణోపాయము. పరమ
 శరణ్యము.

స్త్రీపురుషరూపములో నున్న దేవత్వమా ! పృథివీ
 శరీరములో నున్న ఓ నా నిజాత్మా ! ఈయన్ని శరీరములలో
 నున్న ఓ భగవతీ! ఓ తల్లీ! బాహ్యరూపములు, బాహ్య
 శరీరములు పూర్తిగా శూన్యమగునట్లు గ్రహింపగలుగు
 పరమసత్యమే జ్యోతి యని గుర్తించుము! జ్యోతి లేక సత్య
 ము ఈబాహ్యశరీరముల నన్నిటిని స్ఫటికసదృశములుగా
 చేయును; వ్యక్తిభేదములను హరించివేయును. ఎవ డెట్లు పైకి
 కాన్పించినను జ్ఞానియైనవా డతని బాహ్యశరీరమును, కించ
 దాత్మనుకాక దేవత్వమునే చూచును. అతనికి బాహ్యశరీర

మ. మా,

కారము. అజ్ఞానమును పోగొ

ట్టకొనుట

తీసి చూచుట; నిజాత్మను సత్య

మును, దేవత్వ

గ్రహించుట; విచారరహితుడును, భ

యరహితుడు నగుట.

ఓ దేవత్వమా! ఓ బ్రహ్మత్వమా! ఈయని శరీరము లలోను పరితరించించుచున్న ఓ నా యమూల్యదేవతాగ్రహణీ! ఇతరుల దృష్టిలో నెవరు శత్రువులుగా భావపబడుచున్నారో వారందఱును నా నిజాత్మలే! ఎవరు మిత్రులుగా భావపబడుచున్నారో వారు కూడ నా నిజాత్మలే! బాహ్యశరీరములను, కించదాత్మలను చూడకుడు! శ్రీశరీరములను దేవత్వమును చూచుట మాత్రమే గాక నిజాత్మగాఢ దేవత్వమును గ్రహించుట జ్యోతి దీనివలన నీవే దేవత్వము; దేవత్వమే నీవు అగుదువు. దేవత్వమే నా నిజాత్మకు మరయొక నామము ఆ 'నేను' నిజాత్మ, సర్వత్ర కలదు. దానిని భావించుము; గ్రహించుము; అనుభవించుము. అన్ని కష్టములును, అన్ని బంధనములును, అన్ని నిర్బంధములును, అధికారమంతయు వటాపంచలగును. ఎట్టి దేవత్వము! ఎట్టి దివ్యదృష్టి! దీని నెవరును నిర్వచింపజాలక పోవుట విచారకరము. ఇది వర్ణనాతీతము; శబ్దజాలమున కగోచరము. ఇది సత్యము! సత్యము! దీనిని నీ వాసించువేని, కోరుదువేని యిది నీకు తప్పక సిద్ధించును.

మనము ఖగోళశాస్త్రం నక్షత్ర
మండలిలోని నక్షత్రమునకును స్వదూర
మును, ఒక్కొక్క నక్షత్రముయొక్క కనుగొను
చో నీభూమి యంతయు నొక్క యణువు, ఒక్కబిందువు
మాత్రమే యగును. అట్లే నీవు “జ్యోతులకెల్ల జ్యోతిని, భా
స్కరులకెల్ల భాస్కరుడను, పృథువులకెల్ల ప్రభువును, దేవతా
లోకమునకెల్ల దేవుడను” అని గ్రహింతువేని, ఈ ఖగోళ
నక్షత్రములు, యీ చంద్రసూర్యులు మొదలైనవన్నియు నీ
ముందర బిందుప్రమాణము లగును. నీవట్లు గ్రహింతువేని,
యనుభవించువేని యీ సాంసారికభూతము లన్నియు నిన్నేమి
చేయగలవు? ని న్నెట్లు స్పృశించగలవు? నక్షత్రముల ముం
దర భూమియే బిందు వగుచో, శూన్యమగుచో, భాస్కరుల
కెల్ల భాస్కరుడై జ్యోతులకెల్ల పరంజ్యోతియైన, నా నిజా
త్వముందర యీ సాంసారిక బాధలు, విచారములు శూన్య
ములు కాక మ రేమగుచు? అనేకలక్షల సూర్యులు నశింతు
రుగాక! అనంతకోటిచంద్రులు మాయమగుదురుగాక! జ్ఞాని
మాత్రము హిమవన్నగమువలె చలింపక నట్లే యుండును.
వాని కేయపకారము సంభవింపగలదు? వాని నేది బాధింప
గలదు? ఎంత విచిత్రము! ఎంత ఆశ్చర్యము! అట్టి యనంత
మైన, అభేద్యమైన, అప్రమేయమైన జ్యోతియే నీ నిజాత్మ.
ప్రజలు దీనిని మరచిపోయిరి. మనకండ్లకు మాయ యను

తెచ్చు నొక్కరుని మఱగుపరచుచున్నది. పరమేశ్వరమై మనము దేనిని సరిగా చూపు. మున్నారము. అద్వితీయ, అప్రమేయ, అఖండ పరమాత్మమును చిన్న యజ్ఞానమేఘ మూవరించినది. దీనిని, యీదుర్బల, దుష్ట పిశాచమును పెరికివేయుడు; పోదోలుడు. “నేను ప్రభువులకెల్ల ప్రభువును, జ్యోతులలో పరంజ్యోతిని, నిత్యుడను, అనిర్వాచ్యుడను” అని గ్రహించుడు తత్త్వమసి. తత్త్వమసి. ఆహా! నీపిభావమును భావించుచున్నపుడు, దీనిలో తేలి యాచుచున్నపుడు సర్వమును, ప్రపంచమంతయు స్ఫటికమువలె నిర్మలముగా కాన్పించుట లేదా?

రాముడు చరిత్రహంశములను గాని, యుక్త్యప్త్యపురుషుల జీవితములను గురించిగాని చెప్పట లేదు. ఇదంతయు నతని స్వానుభవమే ! మీరును దీనిని స్వానుభవమునకు తెచ్చుకొనగలరు. మనము సత్యమును గ్రహించి దానిని యనుభవించునపుడు భూతలమును స్వర్గ మాంగళ్యముగా మార్చితి మని రాముడు మీకు చెప్పుచున్నాడు. అప్పుడు మనకు శత్రువులు లేరు! భయములేదు! బాధ లేదు! విచారములేదు! అది స్వర్గము! అది స్వర్గము!

మన మొక పరవ్రతముమీదనుండి చూచితమేని క్రింద నుండు వస్తువులలోని నిమోన్నతములును హెచ్చుతగ్గులును

మన కేమియు కానరావు. కీ, యీ
 యిల్లు అతియెత్తుగాను, అయిల్లు, ఆవీధి
 చాల మెరకగాను, యీవీధి చాల — యీవిధ
 ముగా నంతటను హెచ్చుతగ్గులే కాన్పించును. ఇట్లే నీ వా
 ధ్యాత్మికపరవ్రతరాజము నన్నిచ్చించితివేని, నిజాత్మను తెలిసి
 కొంటివేని, నీ యాంతరంగిక సత్యావగాహనము నీకయ్యేనేని
 మిత్రులు, శత్రువులు, ఆపకారీ, ఉపకారీయను సమ స్రభేద
 ములు, ద్వంద్వములు నశించును. ఈభేదదృష్టియే నున కనం
 తోవమును, అనిష్టములను కలిగించుచున్నది. ఈదృష్టిని చా
 లించి యుత్తమదృష్టిని పొందుము. అప్పుడు భేదములన్నియు
 నశించి సత్యము సత్యము కాగలదు ఇదియే యేకత్వ మని
 వేదాంతము చెప్పుచున్నది. భగవంతుడే సత్యము. కాన్పిం
 చునదంతయు మాయ; అజ్ఞానము.

ఈవిధముగా నీనిజాత్మను తెలిసికొనుము. ప్రపంచమంతయు
 అయధార్థముగను అంతరంగమాన నున్న భగవంతుడే,
 దేవత్వమే, సత్యముగను నీకు గోచరమగువరకు నీసాధనను
 చేసికొనము. నీసోదరునిలోని దివ్యత్వమును గ్రహించజాలక
 నీ వాతనిని మానవుడని సంబోధించుటచే మహాపరాధ
 మును చేయుచున్నట్లు నీవు గ్రహించ జాలకున్నావు. అట్లు
 చేయుటచే నీవాతనిలోని దేవత్వమునే చంపివేయుచున్నావు.
 మాతృహత్య, భ్రాతృహత్య, ఆత్మహత్య యను అనేకహ

త్యలు న్నదేవతలతోను, పృథివానిలోను, యు
త్యనే చేయు. నీకు బాహ్యరూపములు, శరీర
ములు, నామములుమాత్రమే స్ఫురించునంత కాలము దుఃఖ
ము, బాధ తప్పదు. ఇట్లు నీలోనున్న దేవత్వమును చంపు
కొన్నంత కాలము నీ ప్రపంచమునుండి నాశనమగుచున్నా
వనునంగతిని గ్రహించుము. ఇదియే యజ్ఞానాంధకారము.
ఈయజ్ఞానమే ప్రపంచములోని సమస్తదుఃఖములకును కార
ణము అనుభవ మొత్తమూత్రమును భేదించి క్షీణత్వము కల
వలె నుండును. ఇది పరమసత్యము. దీనిని గ్రహించిన పర
మానందమును పొందుచువు. దీనిని భావించుచో, నాచరిం
చుచో నీవొక యన్భుతప్రపంచమున జీవించగలుగుచువు.
ప్రకృతిశక్తు లన్నియు నీకు సేవచేయును. సూర్యచంద్రులు,
గ్రహతారకములు, వృషివ్యాకాశములు సమస్తమును నీయూ
జ్ఞకు బద్ధమగును. దీనిని నీవు నీ నిరంతరానుభవసాధనలచే
కనుగొనగలవు. తన నిజదివ్యత్వము నాస్వాదించువాడు, ఈవి
శ్వమంతటితోను తనయైక్యతను చూపుకొనునా డానందో
దధి నోలలాడడే! అనేక శతాబ్దములనుండి పోగుబడిన గు
హంతరసాంద్రాంధకారము దీపము వచ్చుటతోడనే క్షణిక
కౌలమైనను యాలసింపక పలాయన మగుట లేదా! అట్లే.
సీఘ్రమగునందు సంచితమగుచు వచ్చిన యజ్ఞానమును

ఒక్క క్షణికములో నాశన

శ్వము, నీది

వ్యతేజస్సు హృదయాంతర

టతోడనే

యజ్ఞానము కలాయనమగును.

రాముడు తన నిత్యానుభవమును నిసర్వమును కనుగొనెను. “నే నేవ్యక్తిని గాని చూచునపుడు నా కావ్యక్తి కాని, బాహ్యశరీరముగాని గాక యందులోని దేవత్వమే గోచరమగునపుడు నా కెట్టిబాధయు కలుగకుండెను. అట్లు కాక నేను బాహ్యశరీరమునే, వ్యక్తినిమాత్రమే చూడగలిగినపుడంతయు దుఃఖమయ మయ్యెను; అంధకారమయ్యెను. కాని ఈయనుభవములచేతను, జయపరంపరలచేతను నేనిప్పటికి కలలోకూడ నట్టిదోషమును చేయజాలని స్థితికి వచ్చితిని. అంతటను బ్రహ్మపదార్థమే తప్ప మరేమియు నాకు కాన్పించుట లేదు. మీరందరు నా నిజాత్మస్వరూపమే; నాయాత్మయే; మీశరీరములన్నియు నాశరీరమువంటివే నాశరీరమే; అని నేను భావించునపుడు మీరును నావలెనే భావించి తీరవలెను అను సర్వము నాకు ద్యోతక మయ్యెను.”

మజనుడను యొక కాంతు డుండెను. అతడు తన ప్రేయసిని ప్రేమించినట్లు మరెవరును ప్రేమింపజాలరు. కాని యతనిప్రేమ తనప్రేయసిశరీరముకొరకు మాత్రమే యుగుటచే నత డామెను చూడజాలకపోయెను. మీకున్నకోరికలన్నియు ఫలించవలెనన్న మీ రాకోరికలను విడనాడ

వలెను. నతనువహించవలెను.' పాపము మనుష్యుని కనుగొన లేకపోయెను. కాని ప్రపంచ ముంపు. స్వకాంతుడు లేడని చెప్పవలెను. కాని యతనికోరిక కావలెనని పోవుటచే నతడు పిచ్చివాడైపోయి తండ్రిగృహమును వీడి యరణ్యములో తిరుగ నారంభించెను. అతని కొక గులాబిపువ్వు కనిపించినచో నదియే తన కాంత యని దాని నాశ్లేషించుట కతడు పరువెత్తుచు సాలవృక్షములు జూచి దానిని చెక్కిటజేర్చుచు హరిణశాబక మతని చంచలాక్షివలె దోచి దానిని దారొచ్చుచు. ప్రతివస్తువు తన కాంతస్వరూపముగా నతనికి గోచరించుచుండెను. అతడు వాటి బాహ్యశరీరములను దాటి ప్రవేశించుచు తనకాంతశరీరమునే చూచుచుండెను. కాని యతనిప్రేమ విషయలక్ష్యమునుమాత్రమే కలిగియుండుటచే నతనికి దుఃఖమే యాశ్రయమయ్యెను.

మీరందరును మజనునివలెనే ప్రేమించవలెను. కాని భార్య బాహ్యశరీరము మాలక్ష్యము కాగూడదు. మీరు నిజత్వమును, దేవత్వమును, మాత్రమే ప్రేమించవలెను. పరిపంచమంతయు నానందముకొరకే కదా పరువులెత్తుచున్నది? ఆనందమే బ్రహ్మము. పాపమితడు యథార్థానందము, బ్రహ్మము, యెచ్చటనుండునో కనుగొనజాలక పోయెను. చెట్లలోను, జంతువులలోను, పుష్పములలోను తన ప్రే

యనిని కనుగొనిన మజనుని. ముల
 లోను సత్యమును కనుగొనువాడు ఎవరకు
 మజనుడు తిరిగి తిరిగి స్మృతితప్పి యడలు చోట పడి
 పోయెను. అతనితండ్రి యతనిని వెతుకుకొనుచు నచ్చటికి
 వచ్చిపడియున్న కుమారుని లేవనెత్తి యుభయుతుడిచి సేద
 దీర్చి 'కుమారా ! నీవు నన్ను గుర్తించితివా' అని యడిగెను.
 కాని మజనుడు వెళ్ళివానివలె వెళ్ళిచూపుట చూడవారం
 భించెను. అతని కీవిశ్వమున మరేమియు కాన్పించుటలేదు.
 'తండ్రి యననేమిటి ? తండ్రి యన నేమిటి ?' అని యతని
 శరీరమంతయు ధ్వనించుచుండెను. 'కుమారా ! నేను నీతం
 డ్రని. నీవు నన్నింకను గుర్తించుట లేదా' అని అతడు మర
 ల నడిగెను. 'తండ్రి యన నేమిటి' అని మజను డడిగెను.
 చూచితిరా ! అతని కీవిశ్వమంతటిలోను తనప్రేయసి తప్ప
 మరొకటి కలదా ?

మజను డీయస్థిసూంసములపై, విచయముపై, చర్మ
 ముపై చూపిన యనస్మృత్యేమను సత్యముపట్ల కలిగి యుండు
 తే జ్ఞానము. అదియే యాత్మానుభూతి. బ్రహ్మజ్ఞానము. నీ
 కా దివ్యప్రేమ కలిగినపుడు, తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, శత్రు
 వులు, సమస్తచరాచరములు మొదలగు నన్నిటిలోను నీవు
 బ్రహ్మత్వమునే చూడగలిగినపుడు, భార్యలో భార్యగాక
 బ్రహ్మత్వమే నీకు కాన్పించునపుడు నీవు బ్రహ్మమే యగుదు

వు. నీళ్లు పూముగోనే పవిత్ర)స్నాన మాచ
రించుచు వు. పూములను విడిచెను. అతడుజీ
వించియున్నంత పూము తన ప్రేయసిని చూడనేలేకపోయెను.
చనిపోయినతరువాత నతడు భగవంతునివద్దకు తీసికొనిరాబ
డెను. ‘ఓ మూసాడా! నీ పాపాపంచకవిషయము సంతగా
నేల ప్రేమించితి? నీ ప్రేమసికొరకు నీవు వృథపుచ్చినప్రేమ
లో లక్షలవంతు ప్రేమను నాపై చూపియుంటివేని నీకు నేను
దేవేంద్రపదవి వచ్చియుండునే’ అని భగవంతుడనెను. “భగ
వంతుడా! నీప్రేమ తుత్తకు నిన్ను నేను తమించుచున్నాను.
నాచే ప్రేమించబడుటకు నీకంత యుత్సాహమే యున్నయె
డల నీవే నాప్రేయసివై వచ్చినచో నీకోరిక సిద్ధించెడిదే!
నాచే పూజింపబడవలెనన్న నాప్రేయసి వేల కాకపోతివి?”
అని మజనుడు భగవంతునే మందలింపజొచ్చెను. ఇత డంత
యు తారుమారుచేసెను! అతనివలె మీరును అకుంతప్రే
మ యుండవలెను. కాని సత్యమే, మీ నిజాత్మయే మీల
క్ష్యము కావలెను. దానినే మీరు సర్వత్ర చూడవలెను.
గృహించవలెను. అనుభవించవలెను. తదితరమంతయు భ్రమ
మజనునివలె మీరును భ్రష్టు లగుదురు.

“అయితే దానివలన లాభ మేమి? మేము దానిని
తెలిసికొనవలసిన యగత్యము లేదు. మానరకకూపమే మా
కు సంతోషావహముగనున్నది.” అని మీ రడుగవచ్చును.

మీ రెంటేని సంతోషము నొందు. యె.
 పుట్టికైన నదియే మీ పరమావధి యని సర్పించవ
 లెను. కనుక సీమార్గమధ్యమున కుంటుకొనుచు మీ రేల
 యాలసించెదరు? ఏల వృధా కాలయాపన చేసెదరు? ఎప్పు
 టికైన మీ రాస్థితిని పొందవలెను కనుక కర్తమమార్గముల
 నేల కౌగిలించుకొనెదరు? శీఘ్రగాములైన రైలుబండ్లు, ట్రా
 ముబండ్లు లేవే! రెక్కలను ధరించియైనను మహావేగముగా
 పరమావధినిజేరక మార్గమధ్యమున కాలయాపన చేయుచు
 పడియుండుటలా!

నీ నిత్య, నిరంతర వాతావరణమును పరికించుము!
 నిన్నా పరమావధికి జేర్చుటే ప్రకృతివిధానమని నీవు గుర్తించ
 గలవు. ఇదియే ప్రకృతి తత్త్వము. నీవు ప్రశాంత, నిర్మలా
 నందచిత్తమును కలిగి యిస్థితియందే కొంతకాలముందు వేని
 నీ కేదో శుభవర్తమానము, శుభము, మాంగళ్యము చేకూ
 రుటను నీవు తప్పక నూచెదవు. ఇది యనుభవవాక్యము. పర
 మనిత్యము. ఈ శుభోదర్శనస్థితిలో, నీప్రశాంతతలో, నీసామ
 రస్యములో నీవున్నపుడు నీ కేపరమస్నేహితుడో, మరేపరమ
 హృద్యవిషయమో చేకూరును. కాని నీవివిషయమునుచూచి
 మురిసిపోవుదువేని, దాని నత్యంతము ప్రేమించి నీకౌగిలింత
 లతో దానిని నలిపివేయుదువేని చివరకు దాని కేయనూహ్య
 ప్రమాదమో సంభవించి యదిమాయమగును ఈధర్మ
 మప్రతిహతము.

ఇట్లు తోడనే నీవు విచారించువు ;
 బాధపడుదువు. అది యీవిచారముచేతను దోషము
 ను గ్రహించ లేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శింపనారంభింతు
 రు. వాటిపై చిందులు తొక్కినారంభింతురు. దానితో మరి
 కొన్ని విచారములు, బాధలు వారికి సంప్రాప్తించును. అప్పు
 డు వారు 'దురదృష్టము లెప్పుడును యొంటరిగా గావుకదా !
 అని తాడోపతండములుగా వచ్చి పడుచుండును' అని విల
 పించుచుందురు. ఏమిలాభము ! పృజ లొకనారి దురదృష్ట
 ములకు పాల్పడుటతోడనే తమసమత్వమును తిరుగ ప్రతిష్ఠిం
 చుకొనలేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శించుచు, అజ్ఞానముచే
 చిందులుత్రొక్కుచు దురదృష్టపరంపరలను తామే తెచ్చి
 పెట్టుకొందురు. చిట్టచివరకు సమత్వము, వెరాగ్యము, కామ
 ముల కతీతులగుట, సౌమనస్యము, ప్రశాంతత చేకూరి దుర్భ
 ర, దుస్సహవిచార మేఘములు నిడివడును. మంచిపరిస్థితు
 లేర్పడును. కాని తిరుగ వినుకటి కథయే జరుగును. బాహ్య
 విషయములపై మోహము జనించి దుఃఖములు మరలప్రారం
 భమయి చిట్టచివరకు మతము శరణ్యమగును. విచారములు
 ను, బాధలును మతమునకు దారిచూపునని పెద్దలందురు.

ఇట్లు మీ నిత్యజీవితములలో రాత్రింబవళ్ళను మీర
 నుభవించుచున్నారు. సంతోషమును షగలును రాత్రియను
 దుఃఖ మనుగమించుచున్నది. రాత్రియను దుఃఖమును సంతో

వమనుదినము వెంటాడుచున్న.

౨, విష

యములను మన మామోదించునల

యత్పతన,

అధోపతనము లొకటితరువాత నొకటి

ప్రచుండను. ఈ

యాంతరంగిక యత్పతన అధోపతనము తెలు కలుగుచున్నవి?

వాటియైద్యశ్యమేమి ? నీ యాంతరంగిక భాస్కరుని గుర్తించ

జేయుటకే యివి యుద్దేశింపబడెను. భూమిమీద రాత్రింబవ

లులు కలుగుచున్నవి. కాని సూర్యుని కెప్పుడును దినమే

కాని రాత్రి కలదా ? సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచు భూమియే

దివారాత్రములను కల్పించుకొనుచున్నది. సూర్యునిలోమా

త్రము రాత్రి లేదు. అక్కడంతయు బ్రహ్మజేజస్సి ! పగలే!

దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు—ఇవన్నియు నీ యాం

తరంగిక స్వర్గమును వ్యక్తపరచుటకే యని గుర్తించుము. భా

స్కరులలోనికెల్ల భాస్కరుని, తేజస్సులలోనికెల్ల తేజస్సును

గుర్తించవలెను ; గ్రహించవలెను అను భావమును నీలో

కలుగజేయుటే వీటి యుద్దేశ్యము. అట్లు నీవు గుర్తించుటతో

డనే ప్రాపంచిక బాధలు, దుఃఖములు నీముందర పలాయన

మగును. ద్వంద్వము లన్నియు పటాపంచ లగును. నీవు వాటి

కతీతుడ వగుదువు. ఇవియే వీటియైద్యశ్య మెట్లగుచున్నది ?

మొట్టమొదటి సంతోషములు నీకేమి బోధించుచున్నవి ?

మనము మన బ్రహ్మత్వముతో సహచర్యము చేసినపుడే,

చానిలో మగ్నుల మైనపుడే లేక విశ్వముతో సామనస్యము

నొందినాను. మనము విశ్వసౌమనస్యమును ; సౌఖ్యములును మన వగును. ఈ ధర్మము లేదు. అని యవి బోధించుచున్నవి. దుఃఖ మేమి చెప్పుచున్నది ? ప్రాపంచికములపై, మాయావిషయములపై సంగము కలిగినపుడు, రాగము కలిగినపుడు, నేను నొంటాడుదునని చెప్పుచున్నది. ప్రాపంచికవిషయములు సత్యములు కావనియు, వాటికొరకు మన శక్కులను, కాలమును వృథచేయుట తగదనియు దుఃఖము చెప్పుచున్నది. రాముడు ప్రపంచచరిత్రసంతను మూఢర్మముచేతనే రుజువు చేయగలడు. సంతోషము లన్నియును మనలో సౌమనస్యముండవలెననియు, విశ్వమంతటితోను, సర్వప్రకృతితోను ఐక్యతయుండవలెననియు బోధించుచున్నవి. దుఃఖము వ్యతిరేకసాంప్రదాయమును అనగా ప్రాపంచికవిషయములందు సంగ ముండకూడదనియు, వాటిని సత్యములుగా భావించరాదనియు చెప్పుచున్నది ; సర్వత్ర యున్న భగవంతుని హత్య చేయరాదనియు, నామ, రూపములకు మురిసి యతనిని విస్మరింపరాదనియు చెప్పుచున్నది. సంతోషదుఃఖములు రెండును వేదాంతమునే బోధించుచున్నవి. సత్యమును గ్రహించదు కనుకనే ప్రపంచము దుఃఖభాజన మగుచున్నది. సత్యమును గ్రహించుచో నీ వానందమయుడవు కాగలవు

భారతదేశములో కుండలను చేతులతో చేయుదురు.

మట్టిని లెస్సగా కాళ్ళతో వ

చిన్న

చిన్న ముద్దలుగా తీసికొని వైన

లోపల

దేనినో యాధారముగా నుంచుచును.

స్వాముగా

తగులుచుండు మర్రింపులన్నియు నీయభివృద్ధి క, నీవు బ్రహ్మ
మగుటకే యని గుర్తించుము. నీకు కలుగుచుండు బాధలన్ని
యు నట్టిమర్దనలు ; సంతోషము లన్నియు లోపలనుండు
యాధారము. ఈ రెంటిచేతను శీల మేర్పడవలెను ; ఈ రెం
డును నీదేవత్వమును పెంపొందించవలెను ఇట్టిబాధలను కల్పిం
చుచు నిన్ను దేవత్వమునకు జేర్చుటే ప్రకృతిధర్మము నీ
వట్లభివృద్ధినిందనిచో విచారముపై విచారము, దుఃఖముపై
దుఃఖము వచ్చిపడుచుండును. కుండ కాకారము వచ్చువర
కును యివితప్పవు. ఈ 'లంపప్పెల్లులు' తప్పవలెనన్న నీయా
త్మను గ్రహించుము అదియే నీపరమావధి రాముని శరీరము
నెవరైనను పూజించునపు డత డవమానమును పొందుచుం
డును. అతని యంతరంగమున యనంతమైన సంతోషము,
ఆనందము, శాంతియు నుండగా ధనధాన్యములనుండియు,
స్తోత్రపాఠములనుండియు కలుగు సంతోషమువలన నతని కేమి
యు ప్రయోజనములేదు. దీనిని నీవు గ్రహించితివేని పేరుప్ర
తిష్ఠలకొర కాశించు భైరవుకత త్వము నశించగలదు.

భారతదేశమున నొక స్త్రీ యుండెను. ఆమెకు తొమ్మం
డుగురు సంతానము కలరు. ఒక ముష్టివా డామెపెట్టిన బిచ్చ

మున కపరి యామె నాశీర్వదించవలె
నని 'ఓ నేడుగురుబిడ్డల తల్లినిచేతువు
గాక!' అని పాపము బిచ్చగాని యుద్దేశ్యము
మంచిదేయైనను నదికిదివరకే తొమ్మిదుగురుండటచే
నది యిద్దరుపిల్లలను పోగొట్టి కొనమనున ట్లయ్యెను. ఆమె
దానికిచింతించి మరియొకసారి యాశీర్వదించమన బిచ్చగాడు
తిరుగనట్లే యాశీర్వదించెను ఆమె కౌతము రోషము గలిగి
వానిపై కోపపడుచుండ క్రజలు గుంపుగూడిరి అతని యా
శీర్వచన మాశీర్వచనము కాక ఇంక మగుటకు వారెంత
యు నాశ్చర్యపడిరి. రామునిలో ననంత, యనిర్వాచ్యమైన
యానంద మున్నది. దాని నందరు కూడ యనుభవించె
దరుగాక ! అదియే మన కీప్రపంచవిషయముల నుండి
స్వేచ్ఛ నొసగగలదు ఈ శరీరము, ఈ వ్యక్తిహిమాద్రి
పొంత వెలయు గులాబినలె నజ్ఞాతవాసమును చేయునుగాక!
ఈ శరీర మురికొయ్యపె నుండవచ్చును; కారాగారమునప్ర
గ్గవచ్చును; సముద్రతరంగములచే గ్రసినబడవచ్చును; అగ్ని
హోత్రమున త్రోయబడవచ్చును. దీని కెన్నిజరిగినను నా
యానంద మనంతము. అది కొరతవడదు. ఆయానందము
ననుభవించుము! ఆయాంతరంగిక పరమానందముచే ప్రాపం
చికదంభములను, శశవిషాదములను, మార్భములను తరిం
తువుగాక!

ప్రభువుల కెల్ల ప్రభు
వంతుడవుకమ్ము! తత్త్వమసి.

అలో భగ

మానవుడు తనవిధికి తానే యజమాను.

ప్రభువు

స్త్రీపురుషరూపములోనున్న సమ సైచరాచర విశ్వప్రభూ
తంసములారా !

మానవుడు తనవిధికి తానే యజమానియగుచున్నాడు; తన యునికికిని తన యవస్థకును తన సర్వస్వమునకును తానే కారకుడు; వాటి నని టిని తానే కోరి తెచ్చిపెట్టుకొనును అను విషయమునుగూర్చి మనము చర్చింప నున్నారము. మన మిదివరలో మానవుని యధార్థత త్వమునుగూర్చి చర్చించియుంటిమి. యధార్థమానవుడు, మాయా విరహిత మానవుడు, బ్రహ్మమే ! భగవంతుడే ! అతడు బ్రహ్మము తప్ప మరేమియు కాజాలడు! యధార్థమానవుడు తన శరీరమునకు మాత్రమే కాక సర్వప్రపంచమునకును, ఈవిశ్వమంతకును, కూడ ప్రభువు. మనము 'మానవుడు' అనుదానిని వేదాంతములు చెప్ప నూక్ష్మశరీరము అనుయర్థముననే తీసికొందము; అనగా సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు, కామక్రోధములు మొదలగు మనశ్చక్తి గల మానవుడు. ఈ సంకుచిత భావములో తీసికొనినను మానవుడు తనవిధికి తానే ప్రభు వగుచున్నాడు ; కారకుడగుచున్నాడు.

ష

సతరుత వాత తన యునికిని

తానుచాలప

నగలడు. మార్పుకొనుచున్నాడు

అను సంగతి మన దరకును విశదమే! మానవుని కొన్ని

పరిస్థితులలో నుంచుడు. ఎట్టి పరిస్థితులలోనున్నను అతడు

వాటి కతీతుడు కాగలడు; వాటిని శాసించుశక్తి వానియందు

కలదు. అతిదర్ద్రమునుండి యతడు తనదేశ మందరిలోను

కూడ మహా దెవ్వర్యసంపన్నుడు కాగలడు. గర్భదర్ద్రులును,

నిరుపేదలును కూడ సఖిండయశస్సును, ఘనప్రతాపమును

గాంచినట్లు ప్రపంచచరిత్ర చాటుచునే యున్నది. అట్టి యు

త్కృష్టవ్యక్తు లెందరో కలరు. నెపోలియను, షేక్స్పియరు,

విట్టింగిటను, కాళిదాసు, పోతన, శివాజీ మొదలగు యోధు

లును కవీశ్వరులును యిట్టివారు కారా? మన మిప్రపంచ

ములోనికి వచ్చిన తరువాత నాజీవితములోనే మన పరిస్థితు

లను మార్పుకొనగలమని యీయుదాహరణలు చాటుట

లేదా? కాని నీజన్మమును, నీతల్లిదండ్రులనుకూడ నీవే నిశ్చ

యించుకొనుచున్నావని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. శిశువే

ముందు కాబోవు మానవుని చూపుచుండును కదా! అంతే

కాక శిశువే తండ్రికికూడ తండ్రి యగుచున్నాడు. తనతండ్రిని

తానే నిర్ణయించుకొనుచున్నాడు. నీవు జాత్యంధుడ వైనచో

దానిని నీవే తెచ్చిపెట్టుకొంటిని. నీవు గర్భదర్ద్రకుటుంబమున

జన్మించినచో దానికిని నీవే కారకుడవు. నీవు దౌర్భాగ్యపరి

స్థితులలో జన్మించినను దానికిః

పుట్టకకు

కూడ నీవే కారణము.

. మానవుడు తన తల్లిదండ్రులను తానే యెట్లునిర్ణయించుకొనుచున్నాడు? ఆత్మ యొకశరీరమునుండి మరియొకశరీరమున కెట్లు ప్రయాణము చేయుచుండును? అచ సమస్యను కొంతవరకు మన మిప్పుడు చర్చింపవలెను.

మానవుడు చనిపోవునపుడు సంపూర్ణముగా నాశనమగుచున్నాడనియు, అదియే ఆజీవి కాఖరుదశయనియు కొందరు భావించుచున్నారు. అతనిలో సహజముగానున్న యమరత్వభావముచే నేమి, మన స్నేహితులును బంధువులును చనిపోకుండ నుండవలెననెడు కోరికచే నేని యూహాప్రపంచము నొకదానిని కొందరు మతాభిలాషులు సృష్టించి వారినందులో స్థాపించుచున్నారని కొందరు భావించుచున్నారు. రెండవభావనలో కొంతసత్యమున్నది కాని యది పూర్తియైన సత్యము కానేరదు. చనిపోయిన తరువాత మనము స్వర్గమునకో నరకమునకో పోదు మనుసంగతి సంపూర్ణసత్యము కాదు. ఇక్కడ నొకమానవుడు చనిపోయి పాతిపెట్టబడె ననుకొనుము. “మట్టి మట్టిలో చేరినది” అని యీసమాధిపై నుండును. ఇందు సత్య మెంతవరకు గలదు? శరీరము మట్టియగుట సత్యమే కాని యది నశించుటలేదు. అది రూపాంతరమును మాత్రమే పొందుచున్నది. ఆశరీరములో నున్న పంచ

భూతనా? మక రూపములోనున్నది. దాని శవస్థాభేద. శరీరమునది. నీన్నే హితునియొక్క శరీరమే కొద్దిరోజుల నానమాధిపై సుగంధపరిమళముతో నొప్పు గులాబిపుష్పముగనో ఫలపుష్పభరితమైన మహావృక్షముగనో కాంచుచున్నది. అది నశించుట లేదు.

శరీరమే నశించనిచో నిక నశించునదేది? ఆత్మ, బ్రహ్మము, లేక నీ నిజతత్త్వము నశించునా? అది నశించనేరదు. దానికి చావు లేదు. అది యన్మృతము. అనశ్వరము. ఇక నశించునదేది? భావములు, కామకోపధములు, సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు గల సూక్ష్మశరీరమా నశించునది? మానవుడు పాతిపెట్టబడెను కాని యివిమాత్రము పాతిపెట్టబడలేదు. వీటి నెవరును పాతిపెట్టజాలరు. అమృతమే నిది యేమైనది? ఇది యెచ్చట నున్నది? ఈసూక్ష్మశరీరము, ఈ యాంతరంగిక భావసముదాయము, కామాదులు సంకల్పవికల్పసముదాయసంచితఫల మంతయు, నేమగుచున్నది? ఈభావనాశక్తి యంతయు నేమగుచున్నది? ఇది దేనినా శ్రయించుచున్నది? ఈప్రపంచములో నేదియును నశింపుకాజాలదు. శూన్యము కానేరదు. అని యాధునిక శాస్త్రములు కూడ రుజువుచేయుచున్నవి. శక్తిరూపాంతరము చెందుచు ప్రవహించుచుండునే కాని దానికి నాశము లేదు. పదార్థముకూడ నశింపుకాజాలదు. ఈధర్మ మీ సమస్తవిశ్వము నకును చెందును.

శరీరము నశించక రూ

ండ, ఆ

త్వ యెంతమానోమును చలించక తముగా,
 కల్పాంతము వట్టేయండ యీ కామక్రోధము, మనశ్శక్తి,
 యాయాంతరంగిక జీవితమునా త్రిము నాశమునొందునా?
 అదెప్పుడును నశించజాలదు శక్తికి నాశములేదని యన్ని
 శాస్త్రములును రుజువు చేయుచున్నవి అది స్థలాంతరము
 నొందవచ్చును. రూపాంతరము నొందవచ్చును. అవస్థాభే
 దము నొందవచ్చును. కాని యదిచూత్రము జీవించియు
 యుండును. దానికి చావులేదు మనమొక కొవ్వొత్తిని
 వెలిగించునపు టొక యరగంటలో వత్తియు, కొవ్వొత్తిను
 సమస్తమును మాయమగు చున్నది. ఏమియు కాన్పించు
 ట లేదు. కాని శాస్త్ర మేమి రుజువు చేయుచున్నది?
 రసాయనశాస్త్ర మేమిసాక్ష్య మిచ్చుచున్నది? ఇందేమియు
 నాశము నొందుట లేదు. ఒక వంకరగాజుగొట్టముచే క్రొవ్వొ
 త్తి కాలుచుండగా పోవువాయువును మొదలైనవాటిని పట్టు
 కొంటిమేని పదార్థ మావంతయు నశించుట లేదని నీకు తెలి
 యగలదు. వేసవికాలములో తబుకులలోను, చిన్నచిన్న గి
 న్నెలలోను యున్ననీరు యింకిపోవుచుండుటను నీవు చూచు
 ట లేదా? తెలియనివా డానీరు నష్టమై పోయిన దనియు,
 నశించిన దనియు తలచును. అవీరు ఆవిరి యగుచున్నది. గా
 లిలో కలసియున్నది. దీనిని నీవు పరీక్ష చేసి కనుగొనవచ్చును.

ప్రభును నీలోనున్న మనశ్శక్తి,
 నీమాంతర భావసంచయము సంకల్పవికల్ప
 ములు మోదలై, క్రియంతయు నశించునట్లు వైకికాన్పిం
 చును కాని వేదాంతము తన యాత్మరసాయనశాస్త్రపరి
 మాణముచే నిందేమియు నశించుట లేదనియు నిదికూడ య
 నశ్వరమే యనియు రుజువుచేయుచున్నది. ఇది నశించనిచో
 నే మగుచున్నది? ఎందుపోవుచున్నది? నీ కాపరిపంచములో
 నేమి కాన్పించుచున్నది? చచ్చుట పుట్టుట. కొంతమంది చని
 పోవుచున్నారు. మరికొంద రుద్భవింపుచున్నారు. ఈచనిపో
 వువారి చిత్తశక్తి యంతయు, భావనాశక్తి యంతయు శూన్య
 మై పోవుచున్నదనియు; నశించుచున్నదనియు యచకొందమ
 న్న నది శాస్త్రవిరుద్ధ మగుచున్నది. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము,
 రసాయనశాస్త్రము మొదలగు ప్రకృతిశాస్త్రముల కిది విరు
 ధము; వ్యతిరేకము ఈశక్తి పోవుచున్నదని మన మొప్పుకొ
 ను నెడల ఒకవస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్న దనవలె
 ను. ఇది యసంభవము, ఒకవస్తువు శూన్యములోని కెన్నడు
 ను పోజాలదు. నాసతో విద్యతేభావః; నాభావో విద్యతేఽ
 తః॥ ఉన్నదానికి లేకుండుట యెన్నడును సంభవించజాలదు.
 లేనిదానికి స్థితి యెన్నడును కలుగదు. కనుక మనము చని
 పోవునపుడు కూడ మన చిత్తశక్తి యుండుననియే విశ్వసిత
 వలెను. మరియొక టసంభవము కనుక మనము దీనిని యొ

శ్వుకొని తీరవలెను. అట్లయిన

న్నది ?

పుట్టుకను గురించి మనము క

మాజింపవల

సియున్నది. ఈ ప్రపంచములో ప్రజలు వివిధశక్తులతో, వివిధ భావములతో, వివిధవాసనలతో, వివిధబుద్ధులతో పుట్టుచున్నారు. ఒకనికి గుండ్రతల; ఒకనికి కోలతల; ఒకని కన్నము కుక్కుతీరు వేరు; మరియొకని కన్నముకుక్కుతీరు వేరు. చివరకు మానవులందరును యొకరినుండియొకరు భేదించుచునే యున్నారు. ఒకడు ఏకసంత్రాగ్నాహి; ఒకడు మొద్దబ్బాయి. ఒకడు మహాద్భుతశక్తి సంపన్నతతో పుట్టుచున్నాడు; మరియొకడు మందుడు. దీనికి కారణమేమి? ఒక తల్లిదండ్రులకే పుట్టి నవాదిలోకూడ యెంతమాత్రమును పోలిక లేకుండుటే కాక వ్యతిరేకాశయములను విరుద్ధసంస్కారమును గలవారిని మనము చూచుటలేదా? : భీష్మరావణాసురు లొకేతల్లికి పుట్టుటలేదా? ఒకేకలాశాలలో చదువుచు, నొకేవిద్యార్థిగృహములో జీవించుచు, నొకే యుపాధ్యాయునొద్ద విద్యగరచుచున్న విద్యార్థులు వివిధ భావములను, వివిధరుచులను, వివిధ శక్తులను ప్రదర్శించుట లేదా? ఒకనికి చరిత్రీయం దభిరుచి; ఒకనికి రసాయనశాస్త్రమందు ప్రీతి మరియొకనికి గణితశాస్త్రమం దభినివేశము. ఒకడు చిత్రకారుడు; ఒకడు కవి; ఒకడు మొద్దు. నీరి శక్తులలోను, యభిరుచులలోను, సంస్కారములలోను భేదములు కాన్పించుటలేదా! చాల భేదములు

కాన్పున నవరును కాదనబాలరు కొందరు పసితనమే తిరుబుద్ధిబలులు; సింహబలులు. శంకరుడు వాయుపుత్రుడు మొదలైనవా రెందరులేరు! కొందరు పసితనమందే మందులు, బట్టలు, కుంభకర్ణులు ఈ భిన్నరుచులను, ఈ భిన్నశక్తులను, భిన్నవాసనలను, భిన్నయభినివేశములను ప్రజలు కలిగియుండుటకు కారణమేమి? పుష్పకయందే యీ భేదము లెల్లు కలుగుచున్నవని వేదాంతము ప్రశ్నించుచున్నది. దీని కేదైన కారణముండనక్కర లేదా? ఇది యీ శ్వరేచ్ఛ, భగవన్నిర్మాణము, భగవత్కటాక్షము లేక అతడు వారి నెల్లు సృష్టించెను అని చెప్పటలో నర్థ మేమియును లేదు. అది ప్రప్రశ్నలను తప్పించుకొన ప్రయత్నమే కాని దానికి సమాధానము కాదు. అది నీయజ్ఞానమునే సూచించును; అది యీ శ్వరేచ్ఛ; అతడే వారి కా భిన్నశక్తులును, రుచులను కలిగించినాడని చెప్పటకూడ శాస్త్రవిరుద్ధము. ఇచ్చట యొక వస్తువు శూన్యమునుండి వచ్చుచున్నదని నీవు మరల చెప్పుచున్నావు. ఇది యసంభవమని మనమిదివరకే నూచి యున్నారము. కనుక నీ వివిధాభిప్రాయములను, వివిధశక్తులను, వివిధాభిరుచులను పిల్లలు తమతో మరియొక ప్రపంచమునుండి తీసికొని వచ్చుచున్నట్లు మన మొప్పుకొనవలెను. కాని వారు వీటన్నిటిని శూన్యమునుంచి తీసికొనివచ్చుట లేదు. ఇవన్నియు నేదోయొక వస్తువునుండియే రావలెను.

ఇవి తత్సూర్యమేయన్నవి. అనగా

పూర్వ

పురూపమునుండియే తీసికొని వచ్చుచు

దీతిరా!

చనిపోవుటకు పూర్వము కొన్ని కామములు, సంకల్పములు, యిచ్చాద్వేషములు మొదలగు కొంత చిత్తశక్తి యున్నట్లు కాన్పించుచున్నది పుట్టుకతో కొన్నివచ్చుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నది. దీనిభావ మేమి? వేదాంత మీరెంటిని సమన్వయము చేయుచున్నది. మౌనపుడు చనిపోవునపుడు వానిలో కొన్నిభుక్తి నొందని సంకల్పములుండవచ్చును. అవి నశింపజాలవు. ఇక్కడ యొక నూనవడొకవిధమైన సంకల్పముతో పుట్టెననుకొనుము అవి శూన్యమునుంచి వచ్చుటలేదు. ఇంతకు పూర్వమే సాతిపెట్టబడిన మౌనపునిలోనున్న భావములే, కామములే యీనూతనముగా పుట్టినవానిలో తిరిగి పుట్టుచున్నట్లు మన మేల యంగీకరింపగూడదు? అట్లైనచో వస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్నది. శూన్యమునుండి వస్తువు పుట్టుచున్నది యను అసందర్భసమన్వయివృత్తి కాగలదు. ఇదియే కర్మసిద్ధాంతము. దీనివలన పుట్టుక, చావు అనునవింత ప్రకృతిసిద్ధములౌ తేటపడగలదు.

ఇంకొకవిధముగా చూచినను మీ రీకర్మసిద్ధాంతము నంగీకరించవలెను. మరియొక తర్కముకూడ దీనికే ప్రోద్బలము నిచ్చుచున్నది. ఒకవిషయమును సులభముగా సహజమైన, సామాన్యమైన, సూత్రములచే నాధించగలుగునపుడు

దానిని

సూత్ర

హృదయమై, తెచ్చిపెట్టికొనిన
మట న్యాయవిరుద్ధము.

కలుగుచున్న విరోధభావములను వివి
ధశక్తులను మేము కర్మసిద్ధాంతముచే సాధించము. అవిపారం
పర్య అనగా తలిత్రుల నుంచి వచ్చుచున్నవని మీరు చె
ప్పవచ్చును; శాస్త్రవేత్త లిట్లు వాదించవచ్చును. కాని కర్మ
సిద్ధాంతమునకును పారంపర్యకును భిన్నమేమియును లేదు;
విరుద్ధము లేదు. పైగా కర్మసిద్ధాంత మీ పారంపర్యసిద్ధాంత
మును సరఫరచుటే కాకుండ చనిపోవునపుడు మనకు పైకి
కాన్పించుచున్నట్టి మనశ్చక్తి నాశముచుకూడ నిది సాధించు
చున్నది. పారంపర్యము దీనిని సాధించజాలదు. కనుక కర్మసి
ద్ధాంతమీ పారంపర్యము కన్న కూడ విశ్వసనీయము. గమ
నార్హము. కర్మసిద్ధాంతము పారంపర్యము నెట్లు బోధించుచు
న్నది? మానవుడు చనిపోవునపుడు చిత్తశక్తి నశించుచున్న
ట్లు పైకి కాన్పించుచున్నది. క్రొవ్వొత్తి కాలిపోవునపుడు
క్రొవ్వను, వత్తియు నశించిపోయినట్లు పైకి కాన్పిం
చినను యన్యోన్యకర్తణ శక్తివలన వాటిలో నున్న
యుదజనియు, కర్బనమును ప్రాణవాయువుచే నా
కర్మింపబడి నూతనపదార్థములు తయారగుచున్నవి. అట్లే
యీకోరికలు, యీ సూక్ష్మశరీరము, మరణానంతర మిట్టి
యాకర్తణశక్తిచేతనే మరియొకదానితో కలియుచున్నవి.

కొవ్వొత్తిలోని పదార్థములు మైన పాణి
 వాయువుతో మాత్రమే కలసిన్న వాటి
 యభివృద్ధి కనుకూలించు పరిస్థితులుగ. కి యాక
 ర్షింపబడుచున్నవి. ఇట్లు భుక్తి కానట్టి కోరికల మును భుక్తి
 కొరకు తమ కనుకూలించు ఔత్సాహమును వెలకికొనినవి.

ఈవిధముగా ప్రతిమానవుడు తన తల్లిదండ్రులను
 తానే నిశ్చయించుకొనుచున్నాడు. మానవుడు జీవించియున్న
 పుడు వాని కనేకకోరికలుండును. అవి చాలవరకు వాని జీవి
 తముగనే భుక్తిని గాంచవచ్చును. కొన్నిమాత్రమట్లే యుం
 డిపోవును వాటికి భుక్తి లేకపోవుటచే నని నశించజాలవు.
 అనేమగును? తోటలో మొగ్గ కాన్పించినపు డది మరునాడు
 వికసించుచున్నది. పుష్పించుచున్నది. దానికోరిక సఫల మగు
 చున్నది. చీమలు మొదలగు క్షుద్రజంతువుల కోరికలుకూడ
 నెరవేరుచున్నవే! మానవుని కోరికలుమాత్రమే యేల ఫలిం
 చజాలవు? క్రకృతి, దైవము, మానవునియేల పరిహసిం
 చును? మన జీవితములో మన కోరికలు చాలవరకు ఫలించు
 టలేదా? మనకోరికలే కదా మనకార్యము లగుచున్నవి!
 అవియే కార్యము వెనుకనున్న మూలశక్తులు. కనుక భుక్తి
 నొందని కోరిక లేమి కావలెను? భుక్తినిందని నీకోరిక
 లన్నియు, నీమనశ్శక్తి యంతయు ఫలించి తీరవలెను. అవి యీ
 జన్మలో కానిచో మరయొక జన్మలో నైనను ఫలించక తప్ప
 వు. భుక్తియే వాటికి ముక్తి.

ఇక్కడ ముదయించుచున్నది మనకు పూర్వజన్మలో చనిపోయినతరువాత ముందు జన్మములుకు. మన కీ వెనుక జన్మల జ్ఞాపక మేమియును లేకపోవుటకు కారణ మేమి? జ్ఞాపక మనగా నేమియని మనము ప్రశ్నించుకొనవలెను. ఇప్పుడు రాముడు మీతో నిదేశభాషలో మాట్లాడుచున్నాడు. భారతదేశములో రాము డెప్పుడును యింగ్లీషుభాషలో మాట్లాడి యెరుగడు. మీతో మాట్లాడునపు డతని మాతృభాషలోని యొక్కనూటయైనను జారదు. అతమాత్రము చే నతని మాతృభాష నశించినదా? లేదు లేదు. అది యతనితోనే యున్నది. అతడు పెద్దయిన అరబ్బీ మొదలగు భాషలలో మాట్లాడవలెనని సంకల్పించుచో నవన్నియు నొక్క తృటికాలములో వైకి రాగలవు. కనుక జ్ఞాపకశక్తి యనగా నేమి? మనలో చిత్తసరము లేక సరస్సు కలదు. రామునిలో నున్న యీసరస్సులో నిప్పుడు అరబ్బీ, పెద్దయిన మొదలగు భాషలన్నియు అడుగుభాగమున చేరియున్నవి. కావలె నన్నచో నీసరస్సు నొక్కసారి కదలించి వాటిని సరస్సు పై భాగమునకు తెప్పించ వచ్చును. జ్ఞాపకమును తెచ్చుకొనుట యన నిదియే! నీ వెన్నియో విషయముల నెరుంగుచువు. కాని యవన్నియును నీజ్ఞప్తియం దిప్పుడున్నవా? లేవు. కాని నీచిత్తసరస్సునొక్కసారి కదలించుచో నీ వా విషయముల నీనిమిషములోనే

జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనగలవు. సర

నకు వచ్చుట

తోడనే విషయములు మెదడుట

నీపూర్వజన్మము లన్నియును, జీవితములన్ని
యును నీ జ్ఞానసరస్సుయొక్క యడుగుభాగమున నిరపడి
యున్నవి. కావలెనన్న నీవు నీపూర్వజన్మవృత్తాంతములను
జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనవచ్చును. అది యెంతమాత్రమును కష్టము
కాదు. కాని అట్టిప్రయత్న మెంతమాత్రమును ప్రయోజన
కారి కాదు. ఏలనన పరిణామసూత్రము ననుసరించి మన
మందరమును పురోగమనమునే చేయవలెను. ముందుకే పోవ
లెను. గతము గతమే ! దానిని త్రవ్విట యనర్థము. నీ వీప్ర
పంచములో చూచున వన్నియును, నీవు ప్రేమించు వస్తున
ముదాయ మంతయు, నిన్నాకర్షించు నిశ్చయంతయు నీ వగు
టచేతనే యట్లు చేయుచున్నా వని కూడ కర్మసిద్ధాంతము
చెప్పుచున్నది. ఒకప్పుడు నీవు భర్వతరూపమును దాల్చి వా
టిలో శయనించితివి ; నీవు నదీతోయములతో ప్రవహించి
తివి ; పాదపములతో పెరిగితివి ; పశువులతో పరువెత్తితివి.
వీటినే నీ ఏప్పుడు గుర్తించుచున్నావు. చూచుచున్నావు, ఈ
సత్యమును మనము మరియొక వాదముచే గూడ సాధించవ
చ్చును. జ్ఞాపకముంచుకొనుట, గురైరుంగుట యనగా సర్థ
మేమి ? జ్ఞాపకమునకు తెచ్చుకొను వస్తువును నీవు తత్పూ
ర్వమే యెరిగియుండవలెను గదా ? ఇదివరకు నీకు తెలిసిన

వస్తువునే నీవిడు. చచ్చుకొనగలవు. మీకొకయుదా
హరణమును. రాముడు పశ్యసించు యువన్యా
సములకు వారించి, జలముండి యిద్దరు పురుషు లెప్పుడును
కలిసియే వచ్చుచుండిరనుకొనును. నీవు వారిద్దరను జంటగా
నే చూచుచున్నావు. గాని యెవమిదవరోజూన యొకడేవచ్చు
ను రెండవవాడు రాకపోవును. మీ హేతులందరును యత డే
మయ్యెనని యనుకును. మీ హేతు డెక్కడనున్నాడు?
రా లేదేమి? అని ప్రతివాడును ప్రశ్నించును. వారిట్లెందుకు
ప్రశ్నించుచున్నారు? వారిద్దరును యెప్పుడును కలిసియుండు
టచేతనే, అట్టిజ్ఞప్తి చేతనే, యీ ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. మన
కెప్పుడును వారిద్దరును కలసి కాన్పించుచుండుటచే వారిద్దరును
మన మనస్సులో యొకరివలెనే యొక్కము నొందిరి. తరువాత
మనకు వారిలో నొకడే కాన్పించినపుడు వెంటనే రెండవాని
సంగతి జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది. మన మెదడులో నీవిధము
గా జ్ఞప్తి జనించుచున్నది. తత్సూర్య మొకటియైననే కాని,
కలసియున్ననే కాని, జ్ఞప్తి కలుగజాలదు పూర్వము తెలిసి
యున్న కాని జ్ఞప్తి లేదు.

మానవులందరును మర్త్యులు అనగా మరణించువారు.
రాముడు మానవుడు. కనుక రాముడును మరణించవలెను.
మనుష్యులందరును మర్త్యులు, రాముడు మానవుడు అని చె
ప్పబడతే వెంటనే, మన మేఫలితమును సూచించకుండ

గనె, జ్ఞప్తి వచ్చినట్లే రాము యడే యనుఫలితము వానంతటదే తేటపడుచున్న ఫలితమునకెట్లు రాగలిగితిమి? మానవులందఱు యెట్లు; రాముడు మానవుడు రాముడు మర్త్యుడు అను మూడు యుపపాదనలు కలవు మానవులందఱు మర్త్యులు; రాముడు మానవుడు; అను రెండు యుపపాదనలను చేయుటతోడనే యెప్పుడును కలసి కాన్పించుచున్న యిద్దరు స్నేహితులలో నొక స్నేహితుడు రానప్పుడు వానిసంగతి యెట్లు జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నదో, యట్లే మూడు యుపపాదనలలోను రెండు కాన్పించుటతోడనే మూడవది జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ఈజ్ఞాపకము తత్పూర్వము వాని నెరిగి యుండుటవలననే కలుగుచున్నట్లు మన మిదివరలో చూచియుంటిమి.

నీ వొకలక్కను చేయుచున్నా వనుకొనుము. వెంటనే నీకొకఫలితము వచ్చుచున్నది ఇది నీకుజ్ఞ పివలననే వచ్చుచున్నది. ఈజ్ఞప్తియే ప్రతివానిమెదడునందును సహజముగానుండుటచే జ్ఞప్తిచే నీమెదడుకు తట్టునట్టి విషయముల నన్నిటిని నీవు తత్పూర్వమే తెలిసికొని యుంటివని తేలుచున్నది. ఇట్లు నీకు జ్ఞప్తికివచ్చు విషయములను తత్పూర్వమే నీవు తెలిసికొని యుండవలెను గదా నీవు వాటివెప్పుడుపఠించితివి! నీవెప్పు డీజ్ఞానమును సంపాదించుకొంటివి? నీ కీజ్ఞానము నీపూర్వజన్మములలో కలిగిన దని వేదాంతము చెప్పుచున్నది.

అయ్యా! మనవి, మే కారకుల మైనచో మనమే
యజమానులమైనచు, మేమెవరమును బీదవారము కావ
వలెనని యెన్నడును కలగొనైనను కోరుకొనియుండమే!
మే మిట్లు గర్భదరిద్రులమై పుట్టితిమా? అని యడుగవచ్చును.
మీరు సత్యమునంతను పూర్తిగా యోజించవలయున్నది.
అర్థసత్యములపై సాధారణముగా విషయముల నన్నిటిని చక్క
గా గ్రహింతురు గాక! సత్యము నన్నివైపులనుండియు మీరు
కూలంకషముగా పరీక్షించవలెను. నిజముగా ప్రతివాడును
జర్మనుచక్రవర్తి కావలెనని సహజముగా యాశించునా?
ప్రతివాడును కోటిశ్వరుడు కావలెనని కోరుచుండునా? అట్లు
జరుగుట లేదు. నెలకు రు 30 లు సంపాదించుకొనువాడు సహ
జముగా యే 40 శతక 50 రూపాయల కొరకో యాశించును.
అత డెప్పుడును జాడ్జిచక్రవర్తి పదవి వాక్రమించవలెనని
కోరుట లేదు. మీ యనుభవము మీకేమి చెప్పుచున్నదో
యొకసారి చూచుకొనుడు !

మీరు మరియొకవిషయమునుకూడ యోజించవలెను.
సాధారణముగా ప్రజలకోరిక లన్నియు నసంబద్ధముగా నుం
డును. ఆకోరికల కొక తల భోగ యుండక అవకతవకలుగా
నుండును. వారు తమకోరికలను తమ పరిస్థితులతో సమన్వ
యింపజాలరు. వారు తమకోరికలకు బానిస లగుచున్నారే.
కాని యజమాను లగుటలేదు. కనుక వారు తమకోరికలచే

తనే యనేక బాధలకును, సుఖములకును విచారములకును లోనగుచున్నారు.

పశువులవలె కేవల విషయలాలసులైనవారు మనలో కొందరున్నారుకొనుడు. ఇట్టివారికి జ్ఞానసముపార్జన మవసరము లేదు మఱియు, 'సీత' ఆధ్యాత్మికములు, కీర్తి, ప్రేమ ప్రతిష్ఠలు మొదలైనవాటిచేతకు వారెంతమాత్రమును పోరు. ఈ విషయములు వారికి సుతరాము పనికిరాని వగును. తమలో నున్న పశుస్వభావభుక్తి నే యీవృకోదరులు కోరుచుందురు. ఇంద్రియలంపటత్వమే వీరి పరమావధి. ఇట్టివారు చనిపోవుదురు. వారి కోరిక లట్లే యుండును. అప్పుడు వీరి కెట్టి తల్లిదండ్రులు సంప్రాప్తమగుదురు? వారి కోరిక లీడేరవలెనన్న వారు పండితకుటుంబములో పుట్టనక్కరలేదు. వారి మనోభీష్టము లెవయును తదభివృద్ధికొరకు శ్రీమంతులకుటుంబము నాశించుటలేదు; నాగరికతగల వంశమక్కరలేదు. దీనికి వేదాంత మేమిసమాధానము నిచ్చుచున్నది. ఇట్టివారికి సూకరదేహమో, శునకదేహమో చాల యనుకూలముగా నుండును. రాత్రింబవలులు తిరుచున్నను విసుగు, విరామముచెందని యట్టి శరీరములు కాక మరేవి వారి కోరికల కనుకూలముగా నుండును? ఈవిధముగా మానవులు సూకరములైనను, శ్వానములైనను తమ విధికితామే యజమాను లగుచున్నారు.

ఈ ప్రహరణ చాను లందరును తమ కోరికలచే తమ కట్టఫలితములు సంభవించునో, తమ రేస్టితికి పోదురో తూ వంతైనను యాలోచింపక యట్టివి తటస్థించినపుడేప్పుట, తమ విధిని దూరుట, రొమ్ములు బాదుకొనుట, దంతములు కొరుకుకొనుట, పెదవులు విరచుకొనుట, తమ నక్షత్రములు మంచివికావని దూరుట మొదలగు యశక్తిదుర్జనత్వమును చూపుచురే కాని యిదంతయు తమ కామముల ఫలితమే యని గ్రహించుకున్నారు !

భారతదేశమున నొక కవి యుండెను. అతడు మహా బుద్ధిశాలి ; నిపుణులచనములచేతను, హాస్యరస వృష్టిచేతను నత డెట్టివారివైన యానందాబ్ధి నోలలాడించగలడు. అతడొక రాజువద్ద యాస్థానకవిగా నుండెను. ఒకనాడత డారాజు కనే కాద్యుతహాస్య రసభరితముగు కథలను చెప్పుచుండ రాత్రి చాల ప్రొద్దుపోయెను. రాజుయింటికిపోయినతరువాత కూడ నా కథలలోని చమత్కృతిచే నిద్రనుకూడ మరచిపోయెను. అతని రాణి యిదంతయుచూచి మీరు నే డేల యింత ప్రొద్దు చేసిరి ? ఇంకను నిద్రగాకున్నదేమి ? అని ప్రశ్నించెను. ఆ రాజు రాణి కా కవివృత్తాంతమును చెప్పి యతని చమత్కృతిని, చిత్రవిచిత్రకథలను వర్ణించుచు మరింత ప్రొద్దుబుచ్చెను. ఆ రాణి యా కవిచమత్కృతిని, చిత్రకథలను తానుకూడ విని యానందించవలెనని యతనిని తన రాణి వాసమునకుగూడ

గొనిరమ్మని రాజును వేడుకొనెను. మరునా డాకవి రాణివాసమునకు తీసికొని రాబడెను. అతడు రాణివాసమున తన శివత్వమును, చిత్రకథలను సత్తావ్యముగ తన మనోహర శంఠము నెత్తి గానము చేసెను. అప్పు డాకవి తనకు నేత్రరోగము కలదనియు, నంధుడననియు చెప్పకొనెను. కాని అతడు నిజముగా యంధుడు కాడు. తా నంధుడ సని చెప్పచో రాణి వాసమున తన యిచ్చవచ్చిన ట్లుండవచ్చుననియు, అంతఃపుర స్త్రీలందరును అంధుడగుటచే నట్టివానివల్ల తమ కేమియు మోసముండదని విశ్వసించురనియు, వా రతనివద్దకు ఘోషా లేకుండగనే వచ్చుచు పోవుచుండురనియు, వారి యంతఃపుర విస్రంభసంభాషణలనన్నిటిని తాను వినవచ్చుననియు, నతిడట్టి రోగము నభినయించెను. అతడు గ్రుడ్డివాడని యెంచి రాజుతనిని రాణివాసమునకు బోవుట కనుమతించెను. కాని సత్యము బయటపడకుండు 'టెల్లు ? పాతాళమున కణగద్రొక్కబడిన సత్యము ద్విగుణీకృత వేగమున తలయెత్తకుండునా? అనంత కాలవాహిని సత్యముయొక్క నాటకరంగము కాదా?

ఒకనా డీకవి యొక యంతఃపురపరిచారిక నేదియో వస్తువు తెచ్చివెట్టుట కాజ్ఞాపించెను. కాని యాపరిచారిక తనకు తీరికలేదనియు తా నింకొక పనికి నియోగింపబడెననియు చెప్పెను. అప్పు డతడు మరియొక పరిచారిక నాపని చేయుమనెను. అప్పు డామె 'యిక్కడ కుర్చీలేదు' అని బదు

లుచెప్పెను. నా కొకచెంబుతో నీరు కావలెనని యితడు తిరుగ యడిగెను. ఇక్కడ చెంబు లేదు. మరియొకచోటకు బోయి తెచ్చెదనని యామె చెప్పెను. ‘అదిగో! అది చెంబు కాదా! లేదనెదవేల’ యని అతడు ఆతురతతో తననుతాను మరచిపోయి యామెపై కసరుకొనెను. చూచితిరా! సత్యమిట్లే యబద్ధపుకోరులను గాడిదలను చేయును! ఆమాట వినుటతోడనే యాపరిచారిక నీరు తెచ్చుటకు బదులు వాని గుట్టును, వాని ద్రోహచింతను రాణి కెరిగించెను. “అతడు గ్రుడ్డివాడు కాదు. అతడు కుటిలాత్ముడు. అతనిని యంతఃపురమునుండి సాగనంపవలెను.” అని యామె నిజవృత్తాంతమును చెప్పగా వెంటనే యతని నచ్చటనుండి పంపివేసిరి.

చిత్రము ! ఇట్లు జరిగిన మరిమూడుదినముల కతని కండ్లు పోయెను. అత డంధుడైపోయెను. దీనికి కారణమేమి? అత డేలయంధుడయ్యెను? అతని యిచ్చచేతనే యత డంధుడయ్యెనని కర్మసిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది.

తన విధి కతడే యజయ్యానియ్యెను. మరెవరును యితనిని శిపించియుండ లేదు. అంధత్వము నిట్లు తెచ్చిపెట్టుకొనిన తరువాత సతడు రోదనముచేయును; రొమ్ముల బాదుకొనును; నేలబడి యేడ్వసాగును. ఏమిలాభము !

ఒక వృద్ధుడు తననెత్తిపై పెద్ద కట్టెలమోపు నొకదానిని గొంపోవుచుండెను. అతడు జరాభారముచే కృశించి

యుండెను. పైగ జ్వరపీడితుడయియుండెను. సూర్యు డాకన పీఠిని తీక్షణజ్వాలలను ప్రసరింపజేయుచుండెను. అత డెంత యో డస్సి యొకఁజ్ఞాపీడను చేరి కట్టెలమోపు నచ్చట పారవైచి యున్నరనుచు “ఓమృత్యుదేవతా! రమ్మ! రమ్మ! నీవు వచ్చి నన్నేల యీ భారమునుండి తప్పించజాలవు.” అని మృత్యువు నాహ్వానించెను అంతలో మృత్యుదేవత ప్రత్యక్ష మయ్యెను; అత డాకాల ని వికృతాకారమును, భయంకర దృశ్యమును చూచి నడనడవణకుచు నీ వెనడవని ప్రశ్నించెను. “నేను నీవు పిలిచినయమాడను; కాలుడను. నీవు నన్ను పిలపించితిని కనుక నీ కోరిక నీజేర్చుటకే నేను వచ్చితిని” అని మృత్యుదేవత యనెను అప్పు డామునుసలి భయకంపితుడై, అయ్యా! నిన్ను నేను వాప్రాణములను తీయుటకు పిలువ లేదు. ఈకట్టెలమోపును నానెత్తిపై పెట్టటకే నిన్ను పిల్చి తిననెను.

ప్రజలిల్లే చేయుచుందురు. నీబాధలు, నీదుఃఖములు, నీవిచారములు, నీమనోవ్యధలు-యివన్నియును నీయాహ్వానముల సంగీకరించియే వచ్చుచున్నవి. నీటి కన్నిటికిని నీవే యాజమాన్యమును వహించి యవి సంభవించునపుడుమాత్రము విచారించుచున్నావు. మృత్యువు నాహ్వానముచేసి యది వచ్చుటతోడనే విచారసాగరమున ములుగుచున్నావు. ఇది యసంభవము. కర్మ ననుభవించుట తప్పనా? ఒకవస్తు

వుకు కిమ్ముతును చెల్లించినవారు వాత దానిని తీసికొనకతప్పునా? వేలములో నీవెక్కువ పాటదారు నైనపుడు వస్తువును కొనక తీరునా? గుట్టము పరువెత్తునపుడు బండి యనుసరించకుండు టెల్లు? నీవు నీకోరికను వెలిబుచ్చినపుడు దానిఫలితమును స్వీకరింపకుండు టెల్లు? సాధారణముగా మానవులు వృద్ధాశ్రమములో చనిపోవుటకు కారణమేమి? యశావనములో కొద్దిమందిసూత్రమే చనిపోయారు. వృద్ధాశ్రమము వచ్చుట తోడనే శరీరములు వ్యాధిగ్రస్తమగును. వారు వ్యాధిచే దుర్బలత్వమునకును, మహాక్షేణములకును లోబడి మృత్యువును కోరుచుందురు. మృత్యువు వారి యాహ్వానము నంగీకరించును. కనుక నీచావును నీవే తెచ్చిపెట్టుకొనుచున్నావు. ఇది యును నీయిచ్ఛాధీనమే! ప్రతివాడును ఆత్మహంతకుడే! యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు కోరుటతోడనే మృత్యువు వచ్చుచున్నది. యశావనములో కొందరు చనిపోవుచుండుటకు కారణమేమి? రాము డట్టి యనేకమంది యువకుల యాంతరంగికజీవితములో పరిచయమును కలిగి యుండెను. అతడు వారి జీవితరహస్యములను పూర్తిగా తెలిసికొనెను; వారి ననేకవిధముల పరీక్షించి చూచెను. నిజముగా యీ యువకు లందరును తమ హృదయాంతరాళమున మృత్యువు నాహ్వానముచేరిరి. వారు తమ పరిస్థితుల కెంతయు దుఃఖించి వాటితో ప్రాణము విసిగి యని యెట్లైన మారిన చాలునని.

కోగుకొనిరి. కావలెనన్న మీరును యిట్టిపరీక్షను చేసి సత్యమును తెలిసికొందురుగాక !

భారతదేశమున నొక కలాశాలలో ధీమంతుడైన పండితుడుండెను అతడు తన జీవితమునంతను తన సర్వస్వమును, ఆకలాశాలకొర కర్పించి తత్కలాశాలాభివృద్ధికి పాటుపడుచుండెను. ఇంతలో నతని దృష్టిమారిపోయెను. అది యొక మతమునకు చెందిన కలాశాల. అతని వ్యాదయము వికసించెను; మనస్సు విశాలమయ్యెను. భావములు పరిపక్వము నొందెను. ఇట్టి స్థితిలో నతడు ప్రత్యేకమతమునకు చెందిన కలాశాలలో, పాక్షికదృష్టికలవారితో కలసి పనిచేయు యుట యసంభవమయ్యెను తోడికండితుల కితనిచూచిన కష్టముగా నుండెడిది. ఇట్లు వారెంత కాలము బలవంత నావాచర్యమును చేయగలరు. తన జీవితము నంతను దానికొరకే ధారపోసెదనని యతడు వాగ్దానముచేసెను. దానిని భంగపరచు టెట్లు? అతని వ్యాదయ మొకచోట నుండెను. శరీరమిక్కడ చిక్కుకొనెను. శరీరవ్యాదయములు విడివడియుండుట సంభవముకదా ! అతడు చనిపోయెను. అతని పరిస్థితులొక విధముగా మారుట యసంభవమగుటచే మృత్యువేయొపనికి బూనుకొనెను. చూచితిరా ! మృత్యువు మనము కోరుటచేతనే వచ్చును. దూరదృష్టితో యోచించిన నది మన మనుకొను నట్లు పెనుభూతము కాదు. పిశాచముకాదు.

నీపరిస్థితులకును, నీవిధికిని నీవే యజమానివి. ప్రజలు దుఃఖముల పాలగుటకు కారణమేమి? వారిని కష్టములేల యెదుర్కొనుచున్నవి? వారి కామముల యన్యోన్య సంఘర్షణమే దీనికి కారణము. నీవొక పనిని చేయునట్లు కొన్ని కామములు ప్రోత్సహించును. మరికొన్ని కామములు తద్విరుద్ధమైన కార్యాచరణకు గడంగప్రోద్బలముచేయును. రెండువిధములైన కోరికలు నీలోనుండును. కొన్నికోరికలవలన నొకకవి, వక్త, పండితుడు, మతబోధకుడు లేక మరేవిధమగు ప్రజాసేవకుడో కావలెనని యుండును. మరికొన్ని కామములు వీటన్నిటిని విడనాడి యింద్రియలోలత్వముచు బలపరచును అప్పుడేమిజరుగును? రెండుకోరికలుచు సిద్ధించవలెనుగాదా! ఒకటి యీ డేరవలెనన్న రెండవవానికి న్యస్తీ చెప్పవలెను. కనుక నదియొక బాధ. రెండువది సిద్ధించిన మొదటిది సిద్ధించదు కనుక నదియును విచారకారణమే! ప్రజల కష్టము లిట్లే సంభవించును.

భారతదేశమున నొక డిద్దరు భార్యలకు వివాహమూడెను. ఒక భార్య మేడమీద నివసించుచుండెను. రెండవ భార్య మొదటియంతస్థులో నివసించుచుండెను. ఒకనాడొక దొంగ వారియింట బ్రేవేశించెను. అతడు యావదాస్తిని దోచుకొనిపోవలెనని సంకల్పించెను. కాని రాత్రియంతయు యింటిలోనివా రెవరును నిద్రపోకుండుటచే వాని కేమియు

ను చిక్కకపోయెను. అత డేమియు తోచక కొట్టుమిట్టలూడుచుండగా బట్లన తెల్లవారెను. ఇంటిలోనివారి కాదొంగకట్టుబడెను. వానిని మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు తీసికొనిపోయి పోలీసు కేసుచేసిరి. అత డేమియును దొంగిలించలేదు. కాని కన్నమును త్రవ్వినోపల పరీక్షించెను. ఈయపరాధమున కతడు దండనార్హుడని మేజిస్ట్రేటు నిశ్చయించి యతనికి శిక్షను విధింపబోవుచుండగా నత డిట్లనెను. “ప్రభూ! మీరు నాకెట్టిశిక్షనైనను విధించవచ్చును. నన్ను చీకటికొట్టులో పెట్టించుడు; కాకులకును గద్దలకును పారవేయించుడు; నాశరీరమును తగులపెట్టించుడు; మీ రెమిచేసినను నరేకాని నాకొక్క శిక్షను మాత్రము విధించవ”ద్దని యత డామేజిస్ట్రేటును వేడుకొనెను.

మేజిస్ట్రేటు ఆచూటల కాశ్చర్యపడి ఆశిక్ష యేమిటని యడిగెను. “ప్రభూ! నన్నుమాత్ర మిద్దరు భార్యలకు భర్తను చేయవద్దని మిమ్ము వేడుకొనుచున్నాను. నా కాశిక్ష కలనైనను యుండకుండునుగాక” అని యతడనెను. మేజిస్ట్రేటు కాశిక్షబోధపడక యెట్లందువేమి? అది శిక్ష యెట్లగునని ప్రశ్నించెను. అప్పు డతడు తను పట్టుబడిన యుదంతము నిల్పి చెప్పెను. “నే నొకచోటనక్క దొంగిలించుటకు వేచియుంటిని. కాని యజమాని రాత్రియంతయు నామేడమెట్లమీదనే చిందులు తొక్కుచుండెను. అతనిని మొదటిభార్య మే

డవెకి రమ్మని రెక్కపుచ్చుకొని బాగుచుండెను. రెండవ భార్య క్రిందకురమ్మని కాలుపట్టుకొని యీడ్చుచుండెను. ఈకొట్లాటలో యతనితల వెండుక లన్నిటిని యూడబెరికిరి. కాలి మేజోళ్ళను చింపి ముక్కముక్కలుచేసిరి. పాప మీశీ తకాలపురాతిమింతుయు నతడు వడవడ వలుకుచుండెను. ఈవిధముగా నేను పట్టబడితిని. నాకు దొంగిలించుట కవ కాశమే లేకపోయెను.” మీకష్టము లన్నియును, దుఃఖము లన్నియును, మీకోరికలలోని యన్యోన్యసంఘర్షణచేతనే జనించుచున్నవి. మీకోరికలలో వైరుధ్యమే కాని సామరస్య ముండదు. అవి పరస్పరము పోరుచుండును. గృహకల్లోలము బయలుదేరినతరువాత గృహము నిలుచుటెట్లు? కనుక హృద యపరిశోధనము గావించుకొనుడు. మీమనస్సులను పరీక్షిం చుకొనుడు. అచ్చట మీకేమైనను శాంతికలదా? మీ రేక లక్ష్యమునే కలిగియున్నచో, ఏక కార్యదీక్షనే వహించుచో మీసంకల్పము లీడేరును. మీకెట్టిదుఃఖములును సంభవించ జాలవు. మీలో నాసామరస్యము లేనిచో కొంపకూలుట తప్పదు; విచారములు మిమ్ము పట్టి పల్లార్చును.

కనుక మీవిధికి మీరే యజమానులు. ఒకనికి నీచా శయములును, ఉదా రాశయములును కూడ యుండవచ్చును. ఈరెంటికిని పోరుజరుగును. కాని షిశ్వపరిణామసిద్ధాంతము ననుసరించి యీపోరాటములో నగ్గతగలదానికే జయము

చేకూరును. అదియే శక్తికృతి నిధానము. నీది బలవత్తరమైనదో యదియే జయించును. కాని బల మెట్లు చేకూరుచున్నది? దేనివలన కలుగుచున్నది? వేటికో సత్య మెక్కువ యుండునో, యేని వ్యాయ, ధర్మబద్ధములో, యేని పవిత్రములో, యేని బ్రహ్మపృథిపాదకములో యట్టికోరిక లే జయించును. ప్రతివాడును ప్రాణాంతకము సంభవించినను యభివృద్ధిని పొందితీరవలెను. నీ వెల్లపుడును విషయానురక్తుడవై పడియుండజాలవు; స్వార్థపరత్వమే నీపరమావధి కాజాలదు. కుక్షింధరత్వమే మోక్షముకాదు; నీవు క్రమముగా, విధాయకముగా యభివృద్ధిని గాంచవలెను.

ఇదియే ఆనందము. ఈకర్మసిద్ధా తమే ప్రతివానికిని యానందము నొనగూర్చజాలినదై యున్నది.

మీకోరిక లెందుకు సఫలము కావలెను! అమృతత్వమే నీయధార్థత త్వమని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీయాత్మ అమృతము రాముడు భగవంతుడే! అతడమృతుడు. నీకోరికలు, నీమనస్సు, నీశరీరము—యివన్నియును సనాతన సత్యసలిలములలో తరంగములు, చిన్న చిన్న కెరటములు. కనుక నీ వేతత్వముతో చేయబడితివో యాతత్వమే వాటియందును యీషణ్మాత్రము కలదు. ఆపరాత్పరుడే యీవిశ్వమునంతను తన యుచ్ఛ్వాసముగాచేసినాడు; విశ్వమంతయు నాయుచ్ఛ్వాసమే! కనురెప్పపాటుకాలములో నే నీవిశ్వ

మును సృష్టించితిని. నీవును నీకనురెప్పపాటు కాలములో నీవి-
శ్వమును సృష్టించుకొంటివి. మనకోరిక లన్నియును కొంత-
యీబ్రహ్మత్వ తత్త్వమును, కొంత కించదహంకారతత్త్వము-
ను కలిగియున్నవి. ఈబ్రహ్మతత్త్వమున్న కారణముచేతనే
మన కోరికలు సఫలము కావలసినచుచున్నవి. కాని మాయ-
నాధారముచేసికొనివచ్చినకోరిక లీకార్యసాఫల్యమున కడ్డు-
తగులుచున్నవి. కోరికలలో బ్రహ్మతత్త్వ మెట్లున్నది ? అని
నీ వడుగనచ్చును. కోరిక లనగా ప్రేమయే! ప్రేమయన భగ-
వంతుడే! కోరికలన్నియు ఆకర్షణశక్తివంటివి. ఆకర్షణశక్తి అన-
గానేమి? భూమి చంద్రుని యాకర్షించుచున్నది సూర్యుడు
భూమి నాకర్షించుచున్నాడు. ఒకగ్రహము మరియొక గ్రహ-
ము నాకర్షించుచున్నది. ఒక పరమాణువు మరియొక పర-
మాణువు నాకర్షించుచున్నది. ఇదియే విశ్వప్రేమ. ప్రేమ
తత్త్వము. అణువుల నన్నిటిని బంధించుచున్న శక్తి యేది? ఒక
యణువు మరియొకయణువు నాకర్షించుచున్నది. నీవు దాని
నాకర్షించుచున్నావనగా దానిని కోరుచున్నావని యర్థము.
ఆకర్షణ మంతయు కోరికే కాని మరియొకటికాదు. కనుక కోరి-
కలలో బ్రహ్మతత్త్వమున్నది ఈతత్త్వముచేతనే యని సాఫల్య-
ము నొందవలసినవచ్చుచున్నది. ఆకోరిక లే స్వార్థపరత్వ ప్రేరి-
తములైనపుడు, అనగా మాయచే నావరింపబడినపుడు తచ్చి-
ద్ధి యాలస్యమగుచున్నది కనుక నీకోరిక లన్నియు నీడేరః

లెనన్న, మాయను న్నార్థపరత్వమును తగ్గించవలెను. దానిని
 లేకుండ చేసి బ్రహ్మతత్వమును వృద్ధిచేయవలెను. అప్పుడు
 సంకల్పసిద్ధుడ వగుదువు. నీకోరిక లన్నియు ఫలించును. నావి
 ధికి నేనే యజమానినని నీవొకసారి గ్రహించునపుడు నీకు
 పరమానందము చేకూరుట లేదా! కండ్లుమూసికొని ఓంకార
 మును ధ్యానించుచు నావిధికి నేనే యజమాని; నేనే ప్రభు
 వును, అని నీవు గ్రహించునపుడు దుఃఖములకును, ఏడ్పుల
 కును, పెడబాబ్బలకును తా వెచ్చలనుండును! నీపరిస్థితు
 లను నీవు దానితో మార్చుకొంటివి. నీప్రభుత్వమును గ్ర
 హించుము. నీపరిస్థితులకు నీ నెన్నడును బానిసవుకావని
 గ్రహించుము. నాపరిస్థితు లెట్టివైనను, నాగృహస్థితి యెట్లు
 న్నను, ఈశరీరము కారాగారమున బంధింపబడినను, ప్రవా
 హాంతరంగములలో కొట్టికొనిపోవుచున్నను, రాక్షసపదఘట్ట
 నచే చూర్ణీకృత మగుచున్నను మరేమైనను సరే నేను బ్ర
 హ్మమును; నాపరిస్థితులకు యజమానిని. నేను శరీరమును
 కాను. నేను నావిధికి ప్రభువును. నాస్నేహితు లందరును
 మత్కృతములే; నేను శత్రువు లనుకొనువారందరును నాస్ప
 ష్టియే! నాకోరికయే నాకొరకు వీరిని సృష్టించెను. ఓస్నే
 హితులారా ! మీరు నాసంకల్పస్వరూపులే ! ఓశత్రువు
 లారా! నాసంకల్పసిద్ధికొరకే మిమ్మును నేను సృష్టించుకొం
 టిని! ఈసత్యమును మీరు గ్రహించుడు! మీకు బ్రహ్మనం
 దము సమకూడును.

అనుభవ పరిజ్ఞానము.

“అర్ధరహితమైన వర్ధజీవితము నొక్క- నిముసమైనను గడపురాడు తనశ్మశానమున కొకయడుగు ముందుకు వేసినవాడగుచున్నాడు.”

పాండిత్యము వేరు పరిజ్ఞానము నేరు. అది రెండును యొకటే కాజాలవు. అనిల్లపును సంయోగమును కలిగియుండవు. పాండిత్యము భూతకాలముకొరకు వెనుకకు చూచును. పరిజ్ఞానము భవిష్యత్తుకొరకు ముందుకు వీక్షించును. మన భావకర్తవ్యకర్మను తెలియజేయునదే పరిజ్ఞానమని నిర్వచింపబడుచున్నది. దాని నాచరించుటే సుకృతము.

సుకృతము లేని పరిజ్ఞానము బగువుచేలు కాని కొరిక కార్యముగాను, జాత్రును కళగాను, జ్ఞానము శక్తిగాను యెల్లు రూపాంతరమును జెందునో యట్లే పరిజ్ఞానముకూడ సుకృతముగా మారగలగు. భావము క్రియగాను, యుపదేశము లాచరణగాను యెచ్చట మారుట లేదో యచ్చట మానసికా జీర్ణవ్యాధి లేక యాధ్యాత్మిక మలబద్ధము విధాయికముగా సంధించుచున్నది. ఒకకవి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. “నేను నునుష్యాలను, విషయములను తఱచి తఱచి చూచితిని. ప్రజలు తమ ప్రార్థనలను క్రమక్రమముగా నాచరింపకు పెట్టినచో నట్టి ప్రార్థనలవలన లాభమే లేదు. నీ వేదైనను కావలెనని యం

ఈకరణశుద్ధిగా కోరెదవేని చేతులు జోడించుకొని వెక్కి వెక్కి యేడ్పులు యేడ్పులు బీచార్పు లార్చిన వినువా రెవరును లేరు నడుముకట్టి పురుష కారమును చూపుము.”

బాహ్యపరిస్థితుల నవలోకించి యోగ్యములు ప్రమాదరహితములు నెన మార్పులను చేసికొను శక్తియే జ్ఞానము నకు ప్రధానలక్షణము. అవసరములకు తగినట్లు కార్యములను మార్పుకొన లేకపోవుటే అజ్ఞానము. ‘మార్పు లేక నాశము’ ఇదియే ప్రకృతియొక్క భీషణవాన్యము. “భివృద్ధి చెందుచున్న యీ కాలముతో నీవును ముందుకు పోవలెను. అప్పుడే యీ జీవితపోరాటములో నీవు జీవించియుండగలవు. (చారిత్రదేశమా ! నీవు దీనిని గమనించవలెను)

శ్రీకృష్ణుడునున కీపరిజ్ఞానమును గురించి యిట్లు సూత్రప్రాయముగా చెప్పియుండెను. “నీకు కర్మచేయుటకు మాత్రమే యధికారము కలదు ; కర్మఫలితములపై నీ కెట్టి యధికారమును నీదు. కర్మఫల మెన్నడును నిన్ను బంధించు కుండునుగాక ! అట్లని యకర్మకు నీ పెప్పుడును బానిసపు కాకుండువుగాక ! ఈయోగము నభ్యసించి కర్మను చేయుము. ధనంజయ ! సత్కతనుమాత్రము దరికి రానీయకుము. ఫలా ఫలములు రెంటియందునె సమత్వమునే చూపుము. జయాప జయములు రెండును నీకు సమమే ! సమత్వమే యోగము ”

యుద్ధరంగమున ప్రవేశించుము ; అదియే నీధర్మము ! కాంతుడు ప్రేయసిని ప్రేమించునట్లే నిజమైన యోధుడు కర్మను వరించును. ఆహవరంగమున మడసెదవా నీవు సత్య దేవతకు యశస్సును చేకూర్చెదవు. (అర్జునైనవారు జీవించుటే విశ్వపరిణామసూత్రముకదా) నీవే జయింతు వేని నీద్వారా, అక్కడును సత్యమునే ప్రకాశింపజేయుదువు. జయశీలుడ వగు నీవే సత్యముకాని యాహవరంగమున నశించు నీశరీరముగాని మశరీరముగాని సత్యము కాదు. నీవెప్పుడును జయశీలుడవే! సత్యములు స్వయం ప్రకాశకములు ; కనుక నీవును నీజీవిత శక్తివలె స్వయంప్రకాశకుడవు కన్ను ! స్వయంజ్యోతివగుము. చనిపోయెదవా నీరక్ష్యము నలంకరించెదవు ! జయించెదవా ఘోరీశ్వరమునకు సార్వభౌముడ వగుమవు ! కనుక ధనంజయ! లెమ్ము ! యుద్ధరంగుడ వగుము లాభాలాభములు, సుఖదుఃఖములు, జయాపజయములు నీకు ననుమతే ! అవెన్న డును నీకు లేనేలేవు ! ఈ భావముతోనే యుద్ధమును చేయుచో నీకు పాప మెన్నటికిని సాధించదు ”

ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధియే యధార్థజయము కాని బాహ్య లాభనష్టములు కావు. కనుక జయ మొత శుభోదర్శకమో యపజయముకూడ నంత శుభప్రదమే !

ఓ మంగళాశయనీరవతంసమా ! నీ వీవిశ్వకేళీరంగ మున నున్నాడవు. సాగింపుము ! అనవరతకేళిని సాగింపుము!

మానవుని యెన్నికష్టము లెదుర్కొనునో యతని శీల మంత సాన పెట్టబడును.

ఈ భూతలస్వర్గమును సరకప్రాయముగా చేయునట్టి కష్టపరంపరల నాలింగనము చేయుము ; కష్టములన్నియు నిన్ను పాతాళమునకు క్రుంగదీయుటకు గాని, లేక కొరమాలిన కొయ్యవలె చైతన్యహీనుని చేయుటకు గాని కాక నిన్ను ముందుకు పొడుచుటకే యనిగ్రహించుము. మూడువంతులు దుఃఖములే నీసుఖములగునుగాక ! నాగింపుము ! యుద్ధమును నాగింపుము ! బాధను నిగ్రహించుము; తెలిసికొనుము; అభివృద్ధిగాంచుము; కష్టములను సరకు చేయకుము. నానాసించుము. దెబ్బలను సహించుము. చిత్ర మిచ్చటనే కలదు. ఈయద్భుతము నీకేగోచరము కాగలదు. అపజయము కాన్పించినచో టనే జీవితములో జయము కలదు. ఇది హాస్యాస్పదముగా గాన్పించినను యాత్మోనందము నొసగును.

సూక్తులు, నీతులు, సూత్రములు, ప్రమాణములు 'ఇది చేయుము' 'ఇది చేయరాదు' అను నిర్బంధవిధులు మొదలైనవి బుద్ధిపూర్వకముగనో యబుద్ధిపూర్వకముగనో బ్రహ్మభావమం దకుంతితవిశ్వాసము నుంచసవారిపట్ల నిష్ఫలములు. చైతన్యవిహీనమైన శవముయొక్క కాలికండరమునో చేతికండరమునో కదలించి బూటకజీవితము నుత్పాదించు విద్యుచ్ఛక్తివలె నివిబాహ్యవిధానములు. ఛాందసప్రకరణములను,

మెట్ట వేదాంతమును విడిచి యాంతరంగికాచుభవసత్యములను ద్యోతకపరుచుటే పరిజ్ఞానలక్షణము.

“బలవంత మెప్పుడును బలవంతమే ! దానికి యధార్థ బలము చేకూరదు.” ప్రేమచే నిర్మింపబడని గృహము సైత గృహము.

మహాత్ముల యద్భుతకార్యము లెప్పుడును ‘పరిశ్రమ ఫలితములే’ యనుమాట సత్యము కాని యితరుల దృష్టిలో నేది యపరిమితబాధ నొసంగు పరిశ్రమయో యది మహాత్ముల దృష్టిలోమాత్ర మానందమే యగుచున్నది. ‘నేను అను స్వార్థకించదాత్మతో’ చేయబడు చైతన్యరహిత, రసవిహీన గార్లభకర్మ మన కవసరములేదు. కర్మ దానంతటదే యాత్మసాధనమైన నీద్వారా జరపించుకొననిచో నీగాడిద మోత యంతయు నిర్ధరము. పేరుప్రతిష్ఠల నాశించు యసత్య కించదాత్మచే నీడ్వబడు రసవిహీన నిర్ధరక కృషినే శంకరుడు బానిసత్వ మని నిర్వచించెను.

ఒకపిల్లవాడు హుమారుగా యీల వేసికొనుచుపోవు చుండును. ఒక పోలీసు నానిపై కన్నెట్టజేసెను. అప్పు డాపిల్ల వాడు ‘నే నీలను వేయుచుంటినా ?’ లేదు. దానంతటదే యీలవేసికొనుచున్నదని బదులు చెప్పెను !

కోయిల యాకసవీధుల నంటు నాలతరుశాఖలపై నధి
వసించును. వెంటనే ముద్దులొలుకు పికరుతము లంబరవీధిని
ప్రతిధ్వనించును. ఇట్లే కించదాత్యను విశ్వాత్మతో హోమము
చేయుము. సచ్చిదానందముతో నీయైక్యమును గ్రహించుము.
వెంటనే యానందప్రవాహ మానంద వీరికర్మకలాపముగా
ప్రకటిత మగును. ఇదియే ప్రబోధజీవితము; ఇదియే నీజన్మ
హక్కు.

“తనలో తా నాత్మానందమును కనుగొనుట బహు
కష్టము. కాని దాని సింకొక చోట గ్రహించుట యసంభ
వము” అని స్కోఫనువారు చెప్పుచున్నాడు.

మహాత్కార్యము లన్నియును కించదాత్యసంబంధము
లేకుండ యహంకారరహితముగ నే జరుపబడెను. భాస్కరుడు
స్వయంప్రభాభాసమానుడై సాక్షి హతముగా నిర్లిప్తతతో
ప్రకాశించును ! వెంటనే నదులు హిమవన్నగాగ్రములనుండి
ప్రవహించుచున్నవి; వాయువులు మందహాసముతో ప్రకంపిం
చుచున్నవి; ప్రకృతియంతయు చైతన్యముతో నుజ్జీవిత మగు
చున్నది; పశువులు మేల్కొనుచున్నవి; మొలకలు మొలక
లెత్తుచున్నవి; పుష్పములును కమలములును వికసించుచున్నవి;
శిశువులు, స్త్రీలు, పురుషులు మొదలగువారి నేత్రకమలము
లుకూడ సూర్యభగవానుని దర్శనమాత్రముచే వికసించు
చున్నవి.

నీవు విశ్వాత్మవలె, తేజోనిధివలె, ఆనందసరస్సువలె ప్రకాశించిన చాలును. యశోనిధీ! సచ్చిదానందములు నీ నుండి పరాజనూన మగును. పుష్పము ఎకసించును! వెంటనే పరిమళము దానంతటదే వ్యాపించుచున్నది.

ఈత నేర్వనివాడు దురదృష్టవశమున నీటిలో మునిగి పోవును. సహజముగా నీరు నానిన తేలగొట్టును. కాని యతడు ధైర్యమును వీడి, శాంతమును పోగొట్టుకొని కాళ్ళతోను, చేతులతోను తన్నుకొని మునిగిపోవుచున్నాడు. విచారోత్కంఠతలచే గిజగిజ కొట్టుకొను కించదాత్మయే మోనవుని ముంచివేయుచున్న ముంపుడురాయి. “ఇజ రేలుదేశములో నొక యరణ్యమున ప్రతివనమును యమృతము వర్షించుచుండెను. కాని మోసెసుయొక్క దుష్కణములోని యాత్మజ్ఞానశూన్యులు కొంద రుల్లిపాయలు కావలెనని కోరుకొనిరి. వెంటనే యమృతము వర్షించుట మానివేసెను.”

తలనొప్పి, నొడ్డిగూచు, గుండెదడ మొనలైనవి యెప్పుడు కలుగుచున్నవి? కాళ్ళతో నడుచుటకుమారుగా తలతో నడచునపుడే యిట్టివిపరీతములు సంభవించుచున్నవి. పాదములను భూమిమీదనే యుంచుడు! తలనుసూత్రము గాలిలో నుంచుడు (స్వర్గీయానందమునే పూరించుడు) భగవద్విధానమును తలక్రిందులు చేయకుడు. ధూళిని శిరమున దాల్చి యదియే

యుదారజీవిత మని పొంగిపోకుము ! యథార్థత్వమును విడచి బాహ్యరూపమునే మహాప్రసాదముగా బావింపకుము.

కుక్కగొడుగులకొరకు ప్రయత్నముచేయునాడు సాలవృక్షములను తనకాళ్ళక్రింద తొక్కివేయునని పెద్దలు చెప్పుదురు. సోదరా ! అఖండసచ్చిదానందమును (నీయాత్మను) కోలుపోయి స్వల్పపు లాభనష్టములకొర కేలపరితపించెదన?

బాధ్యతలతో మునుగుచు పేరుప్రతిష్ఠలకు ప్రాకులాడుచు, విధాయికములకు బద్ధునిగు కించదాత్మ నిజముగా చేయగలుగున దేదైనకలదా ? అట్లయిన గుర్తిపుతుంటెపై నున్న జోరీగకూడ తానే గుఱ్ఱమును బరువెత్తించుచున్నట్లును, బండిని తోలుచున్నట్లును మురియవచ్చుచు.

ఆనందమయ మగు సత్యపథమున నీయహంకారమును చొరనీయకుము. ఆసత్యశక్తిని విశ్వసించుము. ఏశ్చిచ్ఛే యబుద్ధి పూర్వకముగ నేచిన్నక్రిమి యుత్తమమైన దివ్యమానవరూపముగా పరిణామము నొందెనో యిహపరమాత్మ, అట్టిదివ్యతత్త్వము నీయం దింకను కలను. ఆబ్రహ్మము నశించుటగాని నిద్రించుటగాని శేక నీయందు సదా జాగరూకుడై యుండ నీకు పతనమెక్కడిది ? “తరంగలీల యెచ్చటకు గొంపోవునో తెలియకుండ పక్షులు సముద్రశయనమును చేయుచున్నవి. సూర్యచంద్రులను, గ్రహములను, నక్షత్రములను నాశ్లేషించు

యఖండబ్రహ్మనందరసాభిప్రై మనమును విశ్రమించవలెను.” విచారములును బాధలును నీవు నీ బాహ్యపరిస్థితులచే బంధింపబడినాడ వనుటకు నామాంతరములు. దైవదూరమైన యిట్టి కారాగారధ్రుమను తరిమివేయుము. బాహ్యప్రకృతిని పాలించు తత్త్వము నీయా తరంగికత త్వమునుండి భిన్నమైనచో శిరము వంచి విధికి నమస్కరించవలసినదే. కాని పరిస్థితులచే నావరింపబడినట్లు నీ హాకవంక కాన్పించుచున్నను నీవే యాపరిస్థితులవలె కూడ కాన్పించుచున్నావు. అద్వము నాచేతిలో నున్నది. నే నద్వములో నున్నాను. మానవునిలో నున్న పరమాత్మను నిరాకరించుటచే దేవదూతకూడ నరకమునకు త్రోయబడినట్లు మహమ్మదీయ మతగ్రంథములు బోధించుచున్నవి. మానవునిలోనున్న బ్రహ్మమును తెలిసికొనినచో మహాపాపికూడ స్వర్గమును పొందుచున్నాడు.

“ నేనే అందరిలోను యున్నాను; నాత్మత్వమే యందరిలో నున్నత్త్వము” అను యనుభవ, సచేతన జ్ఞానమే జ్ఞానము. అది విశ్వాసముచూత్రమే యుచుట న్యాయముగాను. ఇదియే యుత్తమోత్తమ శాస్త్రము; వేదాంతజ్ఞానము. ఇదియే యుత్తమోత్తమ కళ. ఇదియే యుత్తమోత్తమధర్మము.

సత్యమునకు చివరపరీక్షయెద్ది? మనజీవితములను మనము దాని కర్పణచేయవచ్చును. ఈదృశ్యప్రపంచము

వెనుకనున్న సత్యమునకు నీవు నీయాత్మ సమర్పణనుచేయవచ్చును. “నేను నావిశ్వజనకుడును ఒకఁడే” తత్వమును.

ఆకర్షణ సూత్రము విశ్వాసము నెప్పుడైనను భంగపరచిన భంగకరుచవచ్చును గాని యాథ్యాత్మికైక్యతమాత్రమెన్నడును నిన్ను వంచించజాలదు. ఈయైక్యతను నీవొక్కసారి యనుభవించుము. ప్రపంచమంతయు నీశరీరమువలెనే నీకు సేవజేయును. ఓచూయామోహిత మానవుడా ! వెండిబంగారములు నీజీవితమునకు భీమా నొసంగగలవా ? ప్రాణమునకు చెతన్యమును, వెండిబంగారమునకు కాంతిని, సూర్యచంద్రులకు, తేజస్సును యొవింగునది నీవేయని గుర్తించుము.

ఇతరుల యభిప్రాయములు, ఛాందసాచారములు, హిమాలయములవంటి విషయములు మనుష్యుల నణచివేయుచుండుటచే వారుతగినయభివృద్ధిని పొందజాలకున్నారు; ఒకయడుగునను ముందుకు పోజాలకున్నారు. అనినీతికరమైన మార్గములనన్నిటిని యిక నైనను విడుము. ఈప్రపంచము నీలో ప్రవేశించునపుడెల్ల దానిని కఱగించు ద్రవపదార్థమొకటి నీమనస్సులో నుండవలెను. ఈవిశ్వమునంతను కఱగించు యాత్మజ్ఞాన మను ద్రవము విశ్వమును కఱగించుకొని తనలో నుంచుకొనినను తన స్వచ్ఛతను, నిర్మలత్వమును పొగొ

ట్టుకొనజాలదు. యధార్థచింతనము నీకలవడినచో స్వర్గము విరిగిపడుచున్నను, భూమిబ్రద్దలయి యాపులించుచున్నను యవి నిన్ను ముందుకుగొంపోవు మంగళతూర్యములే యగును. నీకు శత్రువులే యుండరు. గానములో యుదాత్తానుదాత్తస్వరములు క్రమశుద్ధిని కలిగియుండవచ్చును. కానియాస్వరములను పరీక్షించుటచేతను, పోల్చుటచేతనుమాత్రమే గానరసము గ్రాహ్యము కానేరదు; ఆగానమునకు త్రేజమును గలిగించునట్టియు, ఆధారమైనట్టియు, మూలకారణమైనట్టియునుత్పంగభావగంభీరతకును ఆస్వరములకును గలసంబంధము ననుభవించుటే గానమును గోలుట యగును.

అట్లే బాహ్యధర్మమును, స్థూలకార్యకారణములను చూచినంత మాత్రముననే గ్రాహ్యము కానేరదు. ప్రకృతి మానవ శరీరమైనపుడే దాని సత్యము గ్రాహ్యమగును సర్వమును గ్రహించినగాని, భావించినగాని, నీవు సర్వమును తెలిసికొనజాలవు. నామరూపముల కతీతమైన యంతరంగమును పరీక్షించుట, యధార్థతత్వము నవలోకించుట, నదులను పర్వతములను, అరణ్యములను వనములను, రాత్రిని, దివమును, నక్షత్రములను, మేఘములను, స్త్రీలను, పురుషులను, పశువులను, దేవతలను—ఈయన్నిటిని యాత్మతత్వభావముననే ప్రవేశించుట—యిదియే జీవి

తమా; ఇదియే యాత్మజ్ఞానమా; ఇదియే యనుభవపరిజ్ఞానము.

ప్రపంచ మంతటితోను తన మైక్యత నెవరు తెలిసికొందురో వారి నీ విశ్వమంతయు సేవించితీరును. వారి యాజ్ఞలను శిరసావహించును. ఇది యనుభవసిద్ధాంతముగాని మెట్టి వేదాంతముకాదు. శ్వాసనుసి యనుజ్ఞానము హృదయాంతరాళమున ప్రవేశించుటతోడనే అంతయు ప్రేమమయముగును. విశైవ్యకృతభావమును, బ్రహ్మానందమును స్వయం ప్రభాభాసమానుడగు బాహ్యునివలె ఫలమున పేక్షించక పోయినను అప్రయత్నముగనే యద్భుత శక్తిగాను, యమోఘక్రియగాను భౌతికరూపమున ప్రవహించుచుండును.

సంపూర్ణము.

శాశ్వత పోషకులు.

1. శ్రీముత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాశ్వరరావు
పంతులుగారు, చెన్నపట్టణం.
2. నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, కోడూరుపాడు.
3. బాబాల చలమయ్యశాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.
4. దేవులపల్లి సోమయ్యగారు, ఆకిరిపల్లి.
5. చింతలవాటి బాపిరాజుగారు, పత్తేపూం.
6. తాడి నెదనూయ్యగారు, నల్లారామేశ్వరం.
7. పెంపాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం.

రాజ పోషకులు.

8. దామోజీపురపు సత్యగిరీరావుగారు, కొవ్వూరు.
- 9 శ్రీరాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహద్దరు
జమీందారువారు, నూజివీడు.
10. చేడ నారాయణమూర్తిగారు, తొండంగి.
11. పెన్నెల్లి రాజంరాజుగారి కుమారులు సత్యనారాయణ
రాజుగారు, రేలంగి.
12. రావుసాహెబ్ కల్లి చిట్టిఅబ్బాయినాయుడుగారు, పూల్ల.
13. పసల సోమయ్యగారు, తాడేపల్లిగూడెం.
14. ముల్లపూడి తిమ్మరాజుగారు, జమీందారు, తిలలికు.
15. ఇంజనూరి సీతారామరాజు, లక్ష్మీపతిరాజుగారు, చువ్వ.
16. ద్వారంపూడి సోమయ్యగారు, నల్లారామేశ్వరం.
17. ద్వారంపూడి వెంకయ్యగారు, నల్లారామేశ్వరం.
18. వెలగల బాపిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు, ఆకిరెడ్డి.
19. వెలగల శ్రీరామరెడ్డి, తాడి నాగిరెడ్డిగారు, ఆకిరెడ్డి.
20. జవ్వాది లక్ష్మయ్యగారు, పెరుగొండ.

21. డాక్టరు శేతలి సత్యనారాయణగారు, తాడేపల్లిగూడెం.
22. గాడేపల్లి సత్యనారాయణగారు, వకీల్, రానుచంద్రపురం.
23. నుంకవల్లి సుబ్బారాయుడు బగ్గనర్స, నాచుగుంట.
24. పేరి విశ్వనాథశర్మగారు, బాండాల్లంక.

పోషకులు.

25. డాక్టరు జీడిగుంట కామరాజుగారు, నిడదవోలు.
26. పల్ల న్యాయనారాయణగారు, వకీల్, కొవ్వూరు.
27. బలిజేపల్లి నుబిమ్మస్వామిగారు, వకీల్, తణుకు.
28. కల్లాపర్తి కృష్ణారావు, భీమేశ్వరరావుగార్లు, ఉంగుటూరు.
29. జోళ్ల వెంకటేశ్వరం గారు, పెదపట్నం చుర్రవరం.
30. దేవులపల్లి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు, తిమ్మరాజుపాలెం.
31. ఇందుకూరి సుబ్బరాజుగారు, పిప్ప.
32. మాజేటి రామచంద్రారావుగారు, ఏలూరు.
33. గాడేపల్లి నామనూరిగారు, అల్లిలి.
34. డాక్టరు బొమ్మగంటి రామమూర్తిశర్మగారు, నిడదవోలు.
35. ఆరుమిల్లి వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు, నాగుల్లంక.
36. అశ్వ తిరుపతిరాయుడుగారు, రాజమండ్రి.
37. శేతలి సేతారాయయ్యగారు, శేతలి
38. రెబ్బాపర్తి మండేశ్వరశర్మగారు, కొవ్వూరు
39. నీగుకొండ వెంకటేశ్వరం గారు, వంలపూడి.
40. విష్ణువర్ధుల లక్ష్మీనారాయణగారు, చిలకలంపాడు.
41. శివరాజు వెంకటరామారావుగారు, రాజమండ్రి.
42. విలావర్ధుల రామబ్రహ్మం సర్వ కొవ్వూరు.
43. తాటిపేటి విశ్వనాథంగారు.

